

Beretning

om

Det norske arbeiderparti for aaret 1910

Utarbeidet ved sekretæren

Beretning

om

Det norske arbeiderparti for aaret 1910

Utarbeidet ved sekretæren

Centralstyrets beretning.

Aaret 1910 har været et godt aar for den politiske arbejderbevægelse i Norge. Agitationen har fra hovedorganisationens side været drevet i saa stor udstrækning, som midlerne og omstændighederne har tilladt. Saa vel for enings- som medlemsantal er øget, og ved de afholdte kommunevalg er der bundet mange nye og smukke sejre for socialdemokratiets sak. Særlig har det været interessant at lægge merke til, hvor stor fremgang vort arbejde og vor bevægelse har haft ut over landdistrikterne. I den ene landskommune efter den anden er der valgt socialdemokratiske repræsentanter ind i herredsstyrelser og formandskaber. I flere bygder har vort parti endog flertal, og der er nu rundt om i landet ordførere, som er valgt av og selv tilhører arbejderpartiet. —

Der er dog tiltrods herfor amter, som endnu staar tilbage, der er bygder, hvor en stor del av befolkningen ikke har haft anledning til at høre et socialistisk foredrag. Det maa bli en av partiets nærmeste opgaver at ta sig av disse landsdele. Centralstyret har forøvrigt været opmærksom herpaa og bl. a. bevilget bidrag til en agitator i Romsdals amt, hvor socialismen hidtil har været forholdsvis litet kjendt.

Nye organisationer.

Følgende samorganisationer er i aaret indmeldt i partiet:

Gaugefund arbeiderparti med 10 foreninger og 230 medlemmer.

Ødernes fredsorganisation med 4 foreninger og 70 medlemmer.

Vesteraalens fredsparti med 2 foreninger og 50 medlemmer.

Hammerfest arbeider- og fiskerforening med 200 medlemmer.

Kongsfjøs socialdemokratiske forening med 72 medlemmer.

Tilsammen 18 foreninger og 622 medlemmer.

Nye foreninger i Kristiania.

Nedenstående foreninger er direkte indmeldt:

De private renovationsarbejderes forening med 75 medlemmer.

Den typografiske forening med 1000 medlemmer.

Glacefarvernes forening med 6 medlemmer.

Kristiania kommunale renholdsværks arbejderforening med 68 medlemmer.

Kristiania Møb- og møbelsnekkerforening med 33 medlemmer.

Trædreierernes fagforening med 10 medlemmer.

Tilsammen 6 foreninger med ialt 1192 medlemmer.

Opførte foreninger.

Typografernes socialdemokratiske Klub er samtidig med Den typografiske forenings indmeldelse i partiet opført.

Kristiania yngre bryggearbejderforening er fra 1. oktober opført og medlemmerne indmeldt i Bryggearbejderernes forening.

Foreningsantal.

Ved udgangen av 1910 tæller partiet: 593 foreninger i 34 samorganisationer samt 18 enkelte foreninger utenfor Kristiania, i Kristiania 102 foreninger, hvorav 16 tilhørende kvindesforbundet. I alt 713 partiforeninger.

Medlemsbevægelse.

Følge beretningen for 1909 var medlemsantallet for 4. kv. j. a. følgende:

Henfor Kristiania	1768	kvinder,	15,960	mænd	=	17,728
3	1212	—	8,849	—	=	10,061

Hele landet 2980 kvinder, 24,809 mænd ialt 27,789

3 nærværende beretning er indtatt kontingentopgaver for aaret og medlemsantallet for 4. kv. **1910** er følgende:

Henfor Kristiania	2037	kvinder,	18,282	mænd	=	20,319
3	1833	—	10,774	—	=	12,607

Hele landet 3870 kvinder, 29,056 mænd ialt 32,926

Stigningen i 1910 utgjør saaledes 5137 medlemmer, hvorav utenfor Kr.ania 269 kvinder og 2322 mænd samt i Kr.a 621 kvinder og 1925 mænd.

Landsstyret.

Centralstyret har bestaaet av:

Chr. F. Knudsen, jung. formand.

Magnus Nilsen, sekretær.

C. Jøppesten, redaktør.

Martha Lynæs.

Richard Hansen.

P. Maroe.

Ole D. Lian.

Jørgen Borgen. (Som representant fra Arb. sagl. landsorganisation.)

Marie Askarsrud. (Under dr. Nilsens sygdom.)

Landsstyrets øvrige medlemmer har været:

A. Buen, Trondhjem.

M. Traanæs, Trondelagen.

Angell Olsen, Bergen.

Alb. Moosfau, Smaalenene.

Torgeir Braa, Drammen.

Johan Gjostein, Stavanger.

Petter Nilsen, Lillehammer.

R. Saltoft, Skien.

Svheim, Narvik.

Peder Sørensen, Kristiansund.

Det samlede landsstyre har i aaret hat 1 mote.

Paa dette mote vedtoges bl. a. paa foranledning av skrivelse fra Stavanger arbeiderparti følgende:

“3 henhold til de meddelte oplysninger finder landsstyret ikke grund til at fraraade, at den omhandlede programpost faar en form, som den stedlige organisation finder mest tjenlig.”

Mot denne beslutning indkom der senere protest fra logerne “Eivinn” og “Friind” samt Vestlandste fredsmote av N. O. B. Disse skrivelser overjendtes landsstyrets medlemmer med den bemærkning av centralstyret, at dette for sin del ikke fandt grund til at foreslaa noget i sakens anledning.

Derom indkom ingen bemærkning fra de øvrige styremedlemmers side, hvorfor intet videre blev foretatt.

Centralstyret har hat 25 moter, i disse har suppleanterne Arnesen og Ruell ofte møtt. Desuten har der været 6 repræsentantmøter, 4 kommuneaktionsmøter og 1 fællesmøte med den socialdemokratiske stortingsgruppe.

Partiets kontor.

Da partiets sekretær meddelte centralstyret, at han i indeværende stortingsperiode ikke kunde paata sig at utføre saa meget arbejde paa partiets kontor som før, besluttet styret at anta Ole Solberg som assistent paa kontoret fra 1. januar.

Da sekretæren ingen godtgjørelse har forlangt eller hat for sit partiarbeide i stortingstiden medførte denne ordning ingen økede utgifter til lønninger.

Agitationen.

Der er i aarets løp holdt en mængde foredrag, særlig lige før og under valgkampen, i de forskjellige egne av landet. Stadig er der kommet henvendelser til partifunktorer om foredrag, og disse anmodninger er joft efterkommet i saa stor utstrækning, som det har været mulig. Som regel er utgifterne ved disse foredrag dekket av de stedlige organisationer, men der har ogsaa været ydet tilskud av partikassen.

Der er særlig lagt beslag paa partifunktorets egne folk.

Partiets sekretær har foretatt flere reiser. A. Buserud har han holdt foredrag, i Alesund, i Bratsberg flere foredrag, paa Hedemarken, i Hamar, hvor han deltok paa aarsmøtet i Hedemarkens amts arbeiderparti i julen, paa Horten og flere andre steder. Til samtlige foredrag har der været fuldt hus, og stemningen har overalt været god.

Ola Solberg har holdt en række foredrag i Akerhus og Buseruds amter, desuten har han besøkt Jarlsberg og Larviks amt og Kristians amt. Godt fremmøte og udmerket stemning. Efter 2 av foredragene er foreninger blitt stiftet i tilslutning til partiet.

Førtuten de her nævnte har begge holdt en række foredrag i Kristiania.

Olav Kringsen har holdt foredrag i Horten og Tonsberg m. fl. steder, Torgeir Brag bl. a. i Tine og paa Notodden, Egde-Nissen i Tonsberg, Fredrikstad og paa forskjellige steder i Finnmarken, Randolph Arnøsen i Askim, fru Witteberg paa Notodden, Chr. S. Skundsen i Lillestrøm osv. Desuten har fru Martha Dynes, L. O. Sæbo, Angell-Olsen og H. Buen holdt en række foredrag paa forskjellige steder. Endvidere kan nævnes H. Berg, Skien, Chr. Wolnich, Kristianand, Einar Li, Stavan-

ger, D. B. Møholdt og Olav Øksvif, Molde, m. m. fl.

No utenlandske partiføllere, som har besøkt vort land og holdt foredrag, skal vi nævne forretningsfører Stanning, Danmark, redaktør Carleson og fru Kata Dahlström fra Sverige og endelig vor amerikanske partifølle Wm. D. Greenwood, som umiddelbart efter den internationale sosialistkongress i Kjøbenhavn holdt to interessante foredrag i Folkets hus, Kristiania.

Olav Øksvif, som har hatt tilskud av partikassen, skriver fra sin agitativirksomhet i Romsdals amt i halvåret juli—december 1910 bl. a. følgende:

“Jeg har i halvåret holdt 10 politiske foredrag. Tilhørertallet har vært fra 50 til 150. No foredragene er de 2 holdt i fjerredistrikterne, de 8 i fjorddistrikterne. Noen frugter i organisatorisk retning har agitationen endnu ikke baaret, naar undtages, at jeg den 2. oktober stiftet Bolso socialdemokratiske forening. I foreningen indmeldtes straks 15 medlemmer, nu har den 22. Man vil sjonne, at distriktet er særdeles tungt at arbeide i, da jeg først opnaadde dette resultat efterat ha holdt 7 foredrag i de forskjellige fjerder av herredet. Imidlertid tor et valg vise et ganske andet resultat.

Starkt jøles paa disse kanter jøvnet av en presje til at tale arbeidernes sak. Og saa findes her ontrent ikke fabrikker. En forandring i saa henseende har vi dog i vente specielt i Romsdalen, hvor flere større industrielle anlaeg er under opseiling. Dette vil ændre forholdene i betydelig grad.”

Dr. Øksvif fortæller: “For kommende aar hadde jeg tænkt at la min agitation mere ta sigte paa fjerredistrikterne, hvor blandt partiets programposter specielt kooperasjonen vil vække interesse.

Der er inden Romsdals amt ca. 50

herreder, hvor man endnu ikke har hørt et socialdemokratisk foredrag, og da vil man sjonne, at her trænges arbejde. Hvis det imidlertid blir agitert iherdig, saa skal nok frugterne vise sig. Man faar huse, at det er det stadige dryp, som huler fjeldet."

Til agitation er i 1910 utbetalt av partikassen ialt kr. 4368.99. Herav er kr. 3577.35 bevilget som agitationsbidrag til partiets samorganisationer og foreninger rundt omkring i landet.

Kommunevalgene.

Som for nævnt maa resultatet av valgene i det store og hele sies at ha været til forventningerne, ja paa sine steder har det endog gaat bedre end selv de mest sangviniske paa forhånd kunde ha haabet og trodd.

Kvad de nærmere resultater av valgene angaar, henvises til den indtagne statistiske oversigt. Men vi maa i denne forbindelse som tidligere gjøre opmærksom paa, at det desværre har været forbundet med adskillige vanskeligheter at faa nøiagtige og paalidelige oplysninger, idet mange av de utjendte skemaer er blit mangelfuldt besvaret, hvorfor det i oversigten naturligvis kan være mange fejl. En navnefortegnelse over partiets kommunerepresentanter er ogsaa utarbeidet og indtat. Men ogsaa om denne gjælder det, at den ikke er helt fuldstændig av samme nævnte grund. Centralskyret maa derfor atter paa det indstændigste anmode alle partiorganisationer om at udfylde denslags skemaer ordentlig og nøiagtig, da dette selvsjælgelig har stor betydning for at kjende partiets virkelige stilling og styrke.

Under forberedelserne til kommunevalget fremkom der til centralskyret meddelelse om, at der paa et par steder var opstaaet kandidater til partiets liste, der ikke var medlem av nogen partiiforening og som ikke vedkjendte sig partiets prin-

ciipielle program. Partiifekretæren lot da straks indrykke i "Social-Demokraten" en notis, hvori der gjordes opmærksom paa, at en saadan fremgangsmaate var i direkte strid med partiets love og et aapent brud med vor organisations principper.

Centralskyret besluttet derefter at utjende en kundgjørelse herom gjennem partipresjen, hvori uttrykkelig udtaltes, at en saadan fremgangsmaate maatte ha den følge, at vedkommende partiiforening betragtes som utgaat av vor organisation, hvilket skyterne for de stedlige samorganisationer maatte være opmærksom paa.

Trods dette viste det sig, at Bennešla socialdemokratiske forening, som var direkte indmeldt, allikevel optraadte paa den omtalte maate. Efter indstilling av centralskyret besluttet derefter landskyret ved skriftlig afstemning, at Bennešla sociald. forening blir at betragte som uttraadt av Det norske arbeiderparti.

Partifest.

Den 20. februar afholdtes i Folkets hus en fest for de valgte socialdemokratiske stortingsmænd. Taler holdtes av Magnus Nilsen, Lian og Aug. Embretsen. — Festen bragte et overskud av kr. 127.55, som blev oversendt Bernh. Haniens fond.

1. mai,

arbeidernes internationale demonstrationsdag, fejredes som sedvanlig i alle de byer og bygder rundt om i landet, hvor arbeiderne er organisert. Dagens talere, hvor disse var besørget under medvirking av arbeiderpartiets kontor, var paa efterfølgende steder følgende:

Akt: Broce Michaelsen.

Bærum: Johs. Dahl.

Drammen: Alfred Grifsen.
 Eidsvold: Aug. Embretsen.
 Eidsberg: S. L. Lunde.
 Engene og Sætre: Jakob Friis.
 Fredrikshald: Michael Puntervold.
 Fredrikstad: L. Sæbo.
 Greaafer: Bjorn Evje.
 Gjøvik: Fleischer.
 Grorud: O. T. Aasen.
 Grua: Torggrim Bilstad.
 Heen: Johs. Fjischer.
 Hamar: L. Alaksrud.
 Hof og Eidsfjos: H. Berg.
 Horten: A. F. Lofen.
 Hønefjos: C. Jeppesen.
 Jevnaker: A. E. Gundersen.
 Jessheim: M. Jul. Halvorsen.
 Kongsbjerg: Jakob Bidnes.
 Larvik: Ant. Jensen.
 Lillestrøm: Herm. Haugerud.
 Lillehammer: Petter Nilssen.
 Lillelvedalen: L. Guldal.
 Mjondalen: Chr. H. Rindsen.
 Mojs: Ludv. Enge.
 Modum: Chr. Hornsrud og
 Eugene Clausen.
 Notodden: Johs. Bergeren.
 Porsgrund: Andreas Hanssen.
 Roros: Torgeir Braa.
 Saasheim: Egede-Nissen.
 Sandesjord: A. Bay.
 Sarpsborg: Inge Debes.
 Sell: Ola Solberg.
 Slommeestad: Edv. Mork.
 Strommen: Johan Evje.
 Stotselven: Dolsplads.
 Tofte i Hurum: Anders Bj.
 Trondhjem: A. Buen.
 Tonsberg: Gunnar Daaaland.
 Ullskog: Charles Bjornstad.
 Ullensaker: Haakon Gieslen.
 Vinl: Levor Pedersen.

I Kristiania fik dagen øket betydning derved, at hovedtalerne holdtes av vore jenske og danske partifæller, Carleson og Stauning.

Marcus Thrane.

Tanken om at reise Marcus Thrane et mindesmerke var for en del aar siden oppe inden De forenede norske arbeiderfamfund, men blev uten resultat. Men saa fremfattede Sverre Iversen forslag herom i De samvirkende jagforeninger den 18. mars 1909. Foretningsutvalget gav paa et senere mote tanken sin tilslutning og anmodet Iversen om at fremme saken paa arbeiderpartiets landsmote 1909.

Arkitekt Harald Ohljen tegnet det første utkast til monumentet, som vandt tilslutning i et mote av flere pressemænd og andre.

Iversen tok saa sporsmaalet op paa landsmotet, som afholdtes i Hamar fra 8.—12. april 1909, og uttalte, at tanken var at reise Thrane et minde i Folkets hus i Kristiania. Biskop hadde Thrane selv ytret ønske om, at der ikke maatte bli reist noget offentlig mindesmerke for ham. Og hertil burde der jo tages hensyn. Dette oppnaadtes ogsaa ved at reise arbeiderveteranens mindesmerke i Folkets hus, som ikke var nogen offentlig plads i likhet med andre pladser, hvor de offentlige mindesmerker reistes. Han fremfattede følgende uttalelse, som blev vedtat mot 3 stemmer:

“Landsmotet uttaler sin varmeste sympati for tanken om at reise et mindesmerke over Marcus Thrane og anbefaler alle jag- og partifæller over hele landet at tyde sin stotte til dette.”

Et indbyrdeskollegium, som tidligere var nedjat, bestod av følgende partifæller: A. Buen, Torgeir Braa, Ole H. Tøserud, Petter Nilssen, Gunstein Andersson, Corn. Holmboe, Ingvald Forre, H. Berg, F. Angell-Ohljen, Egede-Nissen, Chr. Wolnich, Martin L.

Tranmæl, Andreas Hanssen, Oscar Nissen, Rich. Hansen, Einar Li, J. Vidnes og Michael Puntervold. Disse valgte som arbeidskomite følgende: Chr. H. Knudsen, Magnus Nissen, E. Jøppesen, Ole D. Lian og Sverre Jøerjen, hvorav den sidste har nedlagt det meste arbejde og likefrem været sjælen i det hele.

Der blev utjendt oprop og bidragslister til jag- og partiforeninger rundt om. Resultatet herav blev, at der ialt indkom fr. 2803.23 fordelt paa 306 bidrag fra alle dele av landet.

Uttørelsen av mindesmerket blev overdrat billedhugger Olne, som med stor interesse og forståelse utførte arbeidet. Bysten støptes i Kr. a kunst- og metalstøperi og støffelen blev hugget paa Erik A. Gundersen huggeri.

Avsløringen fandt sted lørdag 30. april 1910 i Folkets hus, hvor en stor forsamling av arbeidere var møttestreng. Aftningstalen holdtes av Magnus Nissen, som redegjorde for mindesmerkets tilblivelse, hvorefter Chr. H. Knudsen holdt avsløringstalen. En festsang av H. Jøsterholt "Marcus Thane" blev avsunget. Derpaa overleverte Magnus Nissen mindesmerket til Folkets hus og Sverre Jøerjen takket for den vakre gave.

Avsløringshøitideligheten var fra først til sist innviklet og værdifull.

Kongressen i Kjøbenhavn.

I dagene fra 28. august til 3. september avholdtes i Kjøbenhavn den internationale sosialistiske kongress — den 8. i rekken.

På denne møtte representanter praktisk talt fra hele den civiliserede verden, og dagene blev uforglemmelige for dem som deltok. Det var en enestående tid i Kjøbenhavns historie. Men ikke bare det. Paa grund av den vældige

tillutning, som kongressen jst, paa grund av den glød og begeistring for arbeiderklassens frigjørelse, som alle deltagere var bejalet av, paa grund av den viden og skarpsindighet, det mod, den forståelse og fremforalt det store hjertelag, som præget saavel forhandlingerne som de vedtagne resolusjoner, var kongressen som en mægtig demonstration for vore store og herlige ideer — ikke bare i Kjøbenhavn, ikke bare i Danmark, men videre ut over landene. Den virket som en stor og vældig demonstration i alle de lande, hvor arbeiderne er organisert under sosialistisk fane.

På kongressen møtte fra Norge følgende representanter: Chr. H. Knudsen, E. Jøppesen, Magnus Nissen, Einar Li, A. Buen, Chr. Enstad, Martin Tranmæl, E. A. Ribsfløg, J. Angell-Olsen, E. D. Sæbo, B. Schjeldrop, H. Berg, Braa, H. Meyer, Gyder Strom, Jakob Friis, Sverre Krogh, fru Anna Gjostein, fru Jøger Aringen, Ole D. Lian, M. Erneskjold, Jørgen Borgen, Arnt Namdø, Richard Hansen, Ar. Torres, A. Møtset, A. E. Gundersen, H. Pettersen, P. Haroe, Sverre Jøerjen, Jonas Rygaard og Gunnar Tansland.

Det vilde fore for vidt i denne beretning at referere kongressens forhandlinger. Vi maa derfor her noie os med at indta de vedtagne resolusjoner. Disse er følgende:

Forholdet mellem kooperasjonen og politiske partier.

(Enstemmig vedtat.)

I erkjendelse av, at forbrugsforeningerne ikke blot kan byde sine medlemmer materielle fordele, men ogsaa er faldende til

ved utvilske av mellomhandelen og ved egenproduksjon for det

organiserte forbruk at styrke arbeiderklassen økonomisk og forbedre dens livsvilkår;

jaamt oppdrage arbeiderne til selvstendig ledelse av sine anliggender og dermed hjelpe med til at forbedre samfundets demokratisering og sosialisering erklærer kongressen,

at den kooperative bevegelse, om den end aldrig alene kan føre til arbeidernes befrielse, dog kan være et virksomt vaaben i den klassekamp, som arbeiderstanden fører for at naa sit uopgivelige maal — erobringen av den politiske og økonomiske magt med det formaal at sosialisere alle produktions- og omsetningsmidler — og

at arbeiderklassen har den største interesse i at bruke dette vaaben.

Kongressen oppfordrer derfor indtrængende alle partifæller og alle fagorganiserte arbeidere til at bli og vedbli at være virksomme medlemmer av forbruksforeningsbevegelsen og i forbruksforeningerne virke i sosialistisk aand, for at forhindre, at forbruksforeningerne fra et verdifuldt middel til arbeiderklassens organisation og oppdragelse kunne bli et middel til at svække den sosialistiske solidaritet og disiplin. Kongressen paalægger derfor partifællerne i sine forbruksforeninger at virke for,

at overskuddene ikke udelukkende anvendes til tilbakebetaling til medlemmerne, men ogsaa til dannelsen av fonds, som gjør det mulig for forbruksforeningerne selv eller ved deres forbund og forbundssjefssekssler at overgaa til kooperativ produktion jaamt sørge for oppdragelse og dannelse saavel som for underholdelse av sine medlemmer;

at løn- og arbeidsforhold for de i foreningerne ansatte reguleres i overensstemmelse med fagforeningerne;

at deres egne bedrifter i enhver henseende er monstergodtgjort organiserte og

at der ved bestilling av varer tages tilbørlig hensyn til de vilkaar, hvorunder de er frembragt.

Om og hvorvidt de kooperative foretagender direkte av sine midler skal understøtte den politiske og faglige bevegelse, maa overlates til avgjørelse av hvert lands kooperative organisationer.

I erkjendelse av, at de tjenester, den kooperative bevegelse kan yde arbeiderklassen, vil være saa meget større, jo sterkere og mere sluttet de selv staar, erklærer kongressen, at hvert lands kooperative foretagender, som staar paa denne resolutions grund, maa danne et fælles forbund.

Kongressen erklærer sluttelig, at det er i arbeiderklassens interessei kampen mot kapitalismen, at forholdet mellem de politiske, faglige og kooperative organisationer, uten at der ved deres selvstændighet berøres, blir stadig mere inderlig.

Arbeidsløsheten.

(Vedtatt med alle stemmer undtagen englændernes.)

Kongressen fastslaar, at arbeidsløsheten er uadskillelig fra den kapitalistiske produktionsmaate, og at den først vil forsvinde med denne. Indenfor det kapitalistiske produktionsystem kan der astjaa ikke være tale om arbeidsløshetens avkasselse, men kun om dens indskrænkning og lindring av dens følger. —

Kongressen fordrer en almindelig, tvungen arbeidsløshetsforfjorg, som ledes av arbeiderorganisationerne, og hvortil omkostningerne bæres av dem, som har produktionsmidlerne i sin besiddelse.

Arbeiderklassens repræsentanter skal forlange av den offentlige magt:

1) En noie og regelmæssig statistisk undersøkelse av arbeidsløsheten.

2)) At der iverksettes tilstrækkelige offentlige arbeider for de arbejdsløse med betaling af de lønninger, jagforeningerne kræver.

3) Overordentlig understøttelse af arbejdsløshetskasser under krig.

4) Ingen understøttelse af de arbejdsløse maa ha en formindskelse af deres politiske rettigheder til følge.

5) Øprettesse og understøttelse af arbejdsundervisningsinstitutioner, hvor arbejdernes frihed og interesser varetages gennem jagforeningerne.

6) Forkortelse af arbejdstiden ved lov.

7) Indtil en almindelig, offentlig, retsbeskyttelse, tvungen arbejdsloshedsunderstøttelse gennemføres, bør den offentlige magt finansielt opbylde jagforeningernes arbejdsloshedsunderstøttelse. Denne understøttelse bør paa ingen maade indskrænke jagforeningernes uafhængighed.

International voldgift og avrøstning.

(Enstemmig vedtat.)

Kongressen konstaterer, at de militære rustninger i de senere aar, trods fredskongresserne og trods regeringernes forsikringer om fredelige hensigter, er vokset i uhyre grad. Ganske særlig bethder konkurrense-rustningerne tiljys, hvis sidste fase er bygningen af de magtige "Dreadnought"-er, ikke bare en banvittig ødslen med offentlige midler til uproduktive formaal og som følge deraf manglende midler til socialpolitiske opgaver og arbejderforjorg, men de betynder ogsaa materiel utmattelse af alle nationer ved uutholdelige indirekte skatter, og de truer alle stater med ruin. Det er netop disse rustninger, som usig har truet verdensfreden, ligesom denne altid har været truet af et saadant rustningsvanvid.

Med henblik paa denne udvikling,

som truer menneskehedens kultur, folkenes velstand og masjernes liv, fastholder kongressen de tidligere kongressers beslutninger, især Stuttgarter-kongressens og gjentar:

Arbejderne i de forskjellige lande har ingen stridigheder mellem sig, som kan føre til krig. Krigene er i vore dage en følge dels af kapitalismen, særlig af den ydre konkurrensekamp mellem de kapitalistiske stater og verdensmarkedet, og dels af militarismen, som er et af de vigtigste redskaber for den kapitalistiske klasseherredømme og et middel til økonomisk og politisk undertrykkelse af arbejderklassen.

Krigene vil først fuldstændig ophebre, naar den kapitalistiske samfundsordning er avskaffet. Arbejderklassen, som bærer krigens største byrder og rammes tungest af dens følger, har den største interesse i krigenes afslættelse. Den organiserede socialistiske arbejderklasse i alle lande er den eneste virkelige garanti for verdensfreden. Derfor gjentar kongressen sin opfordring til alle landes arbejderpartier om med al iver at fortsætte oplysningsarbejdet om krigens aarsaker blandt hele proletariatet og frem for alt blandt den opvoksende ungdom for at opdrage denne i folkebroderskabet's aand.

Idet kongressen fastholder den gjentagne uttalte forpligtelse for alle de socialistiske repræsentanter i parlamenterne til at af al magt at bekæmpe rustningerne og nekte bevilgninger hertil, venten den af disse repræsentanter:

a)) Den bestandige gjentagelse af kravet om, at mellemstatlige stridsformaal obligatorisk skal afvæjres af internationale voldgiftsdomstole.

b)) Stadig fornyede forslag, som har den almindelige avrustning til maal og først og fremst bestræbelser for afslutningen af en overenskomst, som indskrænker rustningerne og afslutter krigerotten.

c) Kravet om avsløffelse av det hemmelige diplomati og offentliggjørelse av alle bestaaende og fremtidige overenskomster og avtaler mellem regjeringerne.

d) At de træder i stranken for alle folkeslags selvbestemmelsesret og for deres vern mot alle frigeriske angrep og uønskelig undertrykkelse.

Det internationale socialistiske byrå vil understøtte alle socialistiske representasjoner med materiale i kampen mot militarismen og i givne tilfælde medvirke til en fælles fremgangsmaate for disse.

I tilfælde av frigeriske forviklinger fastholder kongressen Stuttgarterbeflutningen, som lyder saaledes:

"Truer en krig med at utbryte, er de arbeidende klasser og deres parlamentariske representasjoner i de paa gjædende lande forpligtet til, understøttet ved det internationale byrås sammenfattende virksomhet, at opbyde alt for ved anvendelsen av de midler, som maa synes mest virksomme, at hindre krigens utbrud, midler, som naturligvis retter sig efter klassekampen, og hvor tilspisjet den almindelige politiske situation er.

Skulde krig en allikevel utbryte, er det en pligt at gripe ind for dennes hurtige avslutning og med alle kræfter at stræbe hen til at utnytte den ved krigens hitforte økonomiske og politiske krise til kraftig omvæltning av folket og derved fremstvinde avsløffelsen av det kapitalistiske klasseherredomme."

Til gjennomførelse av disse forholdsregler henviser kongressen det socialistiske byrå til ved truende krigsfare straks at foreta de indledende skridt til mellem de paa gjædende landes arbeiderpartier at hitfore en overenskomst om en fælles fremgangsmaate for at forhindre krig.

Keir Gardie og Baillant fremsette følgende tilslagsforslag:

"Blandt de midler, som blir at anvende for at avverge og forhindre krig, betrakter kongressen generalstreiken som særlig effektiv, især i de industrier som klasser krigens dens verktøi (vaaben, ammunition, transportmidler etc.), og desuten propaganda og folkerørelse i deres mest effektive former."

I anledning herav fattedes følgende beslutning:

"Kongressen beslutter, at Keir Gardie—Baillants tilslagsforslag skal henvises til J. S. B. til undersøkelse og at byraet skal fremlægge rapport paa næste internationale kongres om de forslag som indeholdes i tilslaget."

Arbeiderbeskyttelseslovgivning.

(Vedtoges av alle imot englandsbernes stemmer.)

Den med den kapitalistiske produktions utvikling stigende utbytning av arbeiderne, har medført tilstande, som har gjort en indgripen av lovgivningen til beskyttelse av arbeidernes liv og sundhet paatrængende nødvendig.

I intet land naar beskyttelsesloven det, der ogsaa blot tilnærmelsesvis paatrængende maa kræves i arbeidernes interesser, og som kan givres uten skade for industrien.

Kongressen minder om følgende mindrefordringer til arbeiderbeskyttelseslovgivningen i almindelighet, som allerede av Pariserkongressen 1889 er opstillet for alle arbeidere uten hensyn til kjønn:

- 1) En arbeidsdag paa høist 8 timer.
- 2) Forbud mot sonsarbeide for barn under 14 aar.
- 3) Forbud mot natarbeide, uten naar det maa utføres enten paa grund av arbeidets natur, av tekniske grunde eller av grunde, som vedrører den offentlige velfærd.
- 4) En uavbrutt arbeidshvile for

alle arbeidere paa mindst 36 timer i hver uke.

5) Forbud mot trucksystemet.

6) Sikring av foreningsretten.

7) Et virksomt og gjennomgripende opsyn overfor jaglige og jordbrukende bedrifter under medvirkning av folk, som er valgt av arbeiderne.

Vel hadde Pariserkongressen til følge, at regjeringernes konferanser for arbeiderbeskyttelse traadte sammen 1890 i Berlin og 1906 i Bern, og at der blev dannet internationale foreninger for arbeiderbeskyttelse. Men trods de mange forhandlinger blev der kun ydet meget litet i lovgivningen, fordi de herskende klasser motvirker arbeiderbeskyttelsen av jnngt for, at deres klasseinteresser stades, og det til trods for, at ingen industrigren i noget land har hat stade av arbeiderbeskyttelsen. Ivertimot bringer arbeidernes større jundhet og hdeevne den almene kultur og dermed ogsaa arbeidsgiverklassen en fordel.

For at forhindre, at arbeiderne jynker ned i fattigdom, fordret kongressen i Amsterdam 1904, at der i alle lande skal stapes institutioner med fuldt selvstyre og ledet av arbeiderne, samt med ensartet behandling av de forskjellige nationers statsborgere, institutioner, som skal yde jyse, faarede, invalider og gamle tilstraaffelige midler til at leve for og bli helbredet for, som skal bringe de jvange og arbeidkvindene den hjalp, som er nodvendig til de jmaa barns og mudres pasning og bevare enkerne og de foraeldelese saa vel som de arbeidselese fra nod.

De bestaaende arbeidsbeskyttelses- og arbeiderforjkringslove tilfredsstillter paa ingen maate arbeidernes likesaa nodvendige som berettigede fordringer. I jærflig grad uten beskyttelse er de arbeidere, som er beskjaeftiget ved land- og skogbruket. Kun ved at arbeiderne stadig trenger paa, kan der opnaaes mere.

Kongressen opfordrer derfor arbeiderne i alle lande til, hvad enten de er beskjaeftiget i industrien, i handelen, i landbruket eller i andre arbeidsgrene, at bryte de herskende klassers motstand og ved navladelig agitation at erobre en virksom arbeiderbeskyttelse ved en mægtig utvikling av de klassebevisste organisationer paa politisk og okonomisk omtraade.

Dødsstraffen.

(Enstemmig vedtat.)

Paa tærskelen til den moderne utvikling har den borgerlige oplysning domt dødsstraffen som et barbarisk arvskifte fra den mørke middelalder. For det revolutionære bourgeoisi var fremstridets og humanitetens idealer ingen tommeord, hvorfor dets bedste repraesentanter i alle lande proklamerte kampen mot den kulturelle ndale, i justisens klædebon at mædde et menneske paa en foldblodig og jystematisk maate. Siden da er ogsaa i denne henseende stedd en grundig omjorandring. Den stedse mægtigere og skarpere førte kamp mellem bourgeoiset og det moderne proletariat, som mere blir afsen for det offentlige liv i alle stater, har bevirket, at nutidens bourgeoisi foruten sine øvrige demokratiske og frihetelskende formaal ogsaa har oppgit kampen imot dødsstraffen. Ja, de herskende klasser griper nu mere og mere til dødsstraffens skandaløse vaaben, ikke alene for at bli jerdig med dets egne kapitalistiske samfunds oplosningsprosjukter, men ogsaa for at undertrykke det kjæmpende proletariat. I Tyskland har for kort tid siden nogle av videnskapens og kunstens forjføer, glimrende repraesentanter for den borgerlige intelligens, uttalt sig for dødsstraffens nodvendighet. I republikken Frankrike forstatedes i de sidste aar i parlamentet et lovforslag, som forlangte dødsstraffens anvendelse. I Nordamerikas forenede stater

anvendes dødsstraffen som vaaben imot det paa det saglige omraade kjæpende proletariat. De uførlignelige ofre for justismordet i Chicago, som er faldne i kampen for otte-timersdagen, var først for hylig paa et hængende haar blit efterfulgt av nogle forkjære pere for de for sin eksistens kjæpende organiserte bergverksarbeidere. I Spanien anvender et reaktionært regime justismordet som kampvaaben og som hevnmiddel imot proletariats frihetselskende bestræbelser, og endelig i Russland, et land, hvor dødsstraffen for gemene forbrydere forlængst er blit avskaffet, arbeider mestermanden siden det arbeidende folks store, revolutionære reising, og navnlig siden kontrarevolutionens feier, uten avbrøtelse. Tusener og atter tusener henrettes her efter en farceagtig krigsretslig rettergang. En blodstrom vælter sig ut over hele det russiske rike. Og alt dette gaar for sig for hele den civiliserte verdens øine, uten at repræsentanterne for den borgerlige intelligens, for den vesteuropæiske kultur vover nogensomhelst daadkraftig motstand, dette sker endog med den moralske og finansielle understøttelse fra det europæiske bourgeoisie. Den samme borgerlige intelligens, som i høieste grad opbyrdet sig i anledning av fristankerens Ferrers sak, ser med lifegylidighet paa det massemord, ved hvilket den forrumperte russiske absolutisme søker at kvæle proletariats revolutionære reising.

Paa det nuværende tidspunkt er jaaledes det socialistiske proletariat den vigtigste og tilførligste bærer i kampen imot dødsstraffens barbari. Kun den ved de socialistiske partier utbredte oplysning, kun de store arbeidende massers kulturelle hoielse ved den politiske og saglige aktion. Kun den voksende magt fra det organiserte proletariat i alle lande, formaar at sette en sterk dæmning imot dødsstraffens kul-

turskandale. Repræsentanterne for det politiske og saglige organiserte proletariat i alle lande, som er forsamlet i Njovenhavn, stiller de aktive og passive tilhængere av justismordet i alle former til kampeisen, de opfordrer arbeiderklassens parlamentariske repræsentation i alle lande til ved passende leilighet at kræve dødsstraffens avskaffelse. Saavel deres fremgangsmaate i parlamenterne som alle andre politiske foranstaltninger skal benyttes i anledning av en magtfuld agitation saavel paa møter som i arbeiderpressen for avskaffelsen av dødsstraffen.

Gjennemførelsen av de internationale kongressers beslutninger.

(Enstemmig vedtat.)

Kongressen erkjender, at det vil være vanskelig at gi en almindelig anvisning for gjennomførelsen av de internationale kongressers resolusjoner, og at altsaa arten og maaten og valget av det rigtige dieblit for denne gjennomførelse maa overlates de enkelte landes partier;

Men bekræfter uttrykkelig, at det er disse partiers pligt at gjøre det mest mulige for at gjennomføre de internationale kongressers beslutninger.

Det internationale byraa skal, hver gang en international kongres træder sammen, forinden avfatte en beretning, hvori man finder en oversigt over, hvorledes de forskjellige landes partier har gjenneført de internationale kongressers beslutninger.

Den internationale solidaritet.

(Enstemmig vedtat.)

I betragtning av den proletariske bevægelses fremragende internationale karakter og i mindet om de traditioner, som siden det første internationales dage

straks har været holdt høit blandt arbeiderne,

opfordres arbeiderne i alle lande, naarsom kamp mellem kapital og arbejde har antaget saadanne dimensioner, at arbeiderne i det land, hvor striden er utbrudt, aabenbart ikke kan udfæmpe denne ved egne kræfter, til at understøtte de kæmpende partifæller moralisk og materielt saa kraftigt, som det efter bevægelsens standpunkt i hvert land er muligt, for paa denne maate at gjerning at opfylde arbeider-solidaritetsens bydende pligt.

Jo nærmere arbeiderklassen ogjaa i den faglige aktion rykker kapitalismen paa livet, jo mere vil organisationsarbeidet bli paastyndet paa begge sider. Kapitalens magt koncentrerer sig i kæmpe-trufter, i karteller og i nationale og internationale arbejds-giverforbund, mens arbeiderne paa sin side fremforalt slutter sine kræfter sammen i landcentralisationer. Som følge af denne gensidige koncentrerings af kræfterne antager klassekampen tilbørlig nye former, faglige massejægtninger, provokeret af kæmpelockouten, som vi havde det i Danmark 1899, i Sverige 1900 og i Tyskland 1910, vil udbryde snart her, snart der. Klassekampen vil som følge heraf i de kommende aar rimeligvis udvikle sig endnu mere omfattende og ensartet. Saa meget mere maa ogjaa arbeiderklassen sørge for, at den i et givet mom nt kan sætte hele sin kraft ind der, hvor arbeiderne i et helt land eller i et helt fag uten den internationale understøttelse maa bukke under for kapitalismens overmagt.

Kongressen henstiller til den faglige "internationale" nærmere at undersøge de hensigtsmæssige former for den internationale arbeider-solidaritets. For den nærmeste fremtid anbefaler kongressen et stedse mere og mere varigt samarbejde mellem de faglige arbeider-

organisationer i ethvert enkelt land og utover dets grænser;

forandring af saadanne jagorganisationslove, som er til hinder for en hurtig og virksom international hjælpe-aktion;

forbedringen og utvidelsen af den socialdemokratiske arbejderpresjes internationale forbindelser, i særdeleshed erindres de socialistiske journalister om sin forpligtelse til i det land, hvor der enten er udsigt til en stor kamp, eller hvor den alt er utbrudt, at holde sine kolleger a jour med situationen, mens journalisterne i udlandet paa sin side er forpligtet til umiddelbart at anvende disse beretninger, dels for overalt at fremkalde arbeiderklassens interesse og sympati, dels for i rette tid at notere alle aktiver og de direkte oplyndne "nyheter", som, for at bebrage den offentlige mening, udbredes af blade og bla-raaer, som staar i kapitalens tjeneste.

Ogaa ut fra dette husspunkt er det af største betydning for hele arbejderbevægelsen, at der i alle lande fremvokser en socialdemokratisk presje, som ejer kraft nok til at frigjøre de brede befolkningskrefter for den borgerlige presjes sammende indflydelse.

Den faglige nighet.

(Vedtoges med alle stemmer imot nogle af tjefferne.)

Den internationale kongres i Stockholm foruer den resolution, som blev vedtaget i Stuttgart, om forbindelsen mellem det politiske parti og fagforeningerne, særlig det punkt, som fremholder nødvendigheden af, at organisationer i hver stat bør være en enhed, og at dette er en væsentlig betingelse for et godt resultat i kampen mot udbytning og undertrykkelse.

Kongressen erklærer endvidere, at ethvert forsøg paa at jvalte internationalt samlede foreninger i nationalt-jæ-

paratistiske dele strider mot hensigten med denne den internationale socialistkongres' resolution.

Partienheten.

(Enstemmig vedtat.)

Den internationale kongres bringer Amsterdam-kongresjens beslutning i erindring,

og i betragtning av, at proletaria-
tet utgjør en enhet, og at derfor enhver
avdeling av internationale maa danne
en enig og samlet gruppe og i arbei-
dernes interesse, jaavel i det paagjel-
dende land som i hele verden, maa ut-
rydde alle indre spaltninger,

og endvidere i betragtning av, at
socialismen i Frankrike skylder den sted-
fundne sammenslutning sin betydelige
fremgang i magt og anseelse,

opfordrer kongressen alle natio-
nale sektioner, som er spaltet i flere
partier, til hurtigst mulig at virkelig-
gjøre enheten,

og paalægger det internationale
byraa at tilbyde sin medvirkning ved
fjerdbyrdsdelen av saadanne enhets-
overenskomster.

Nationale spørsmaal.

1. Argentina.

Kongressen brændemerker jaaher-
redommen i Argentina, fordi det hyste-
matistisk forfølger den almindelige valg-
ret, træder lovene og arbeiderbevægelsen
under fotter og holder befolkningen nede
i barbarisk undertrykkelse. Kongressen
fordømmer disse skjændige politiske for-
hold i Argentina paa det skarpeste og
hilsner med glæde det socialdemokratiske
partis holdning under saa vanskelige
forhold og haaber, at det skal lykkes
det at oplyse det arbeidende folk og
gjøre det klaskebevisst, saa fremstridet
sikres i landet, som politisk er saa langt
bakefter.

Kongressen uttaler sin sympati for

arbeiderne i Argentina. Argentina er
vel republik, men det beherskes av et
saatal, som er korrumpert fra hode
til fot og tilfals for alle penge, selv
om de kommer fra utlandet. Magt-
haverne behandler den unge arbeider-
bevægelse haardt, odelægger socialdemo-
kraternes huse og organiserer sorte ban-
der. Og dog, trods alle disse forføl-
gelser, er der godt haab for arbeider-
bevægelsen. Ved sidste valg monstret
den 7500 stemmer.

2. Spanien.

Kongressen uttaler sin varmeste
sympati for arbeidernes kamp imot ko-
lonieventyrerne i Marokko, brændemer-
ker den barbariske undertrykkelse, hvis
ofre vore partifæller i Barcelona og
andre byer har været, særlig justismor-
det paa Ferrer. Kongressen hilser den
seier, som vor partifælle Iglesias valg
til riksdagen betyder for de spanske ar-
beidere.

Som vor partifælle Iglesias op-
lyser, er Spanien i virkeligheten slet ikke
kierikalt. Ikke blot arbeiderne er mot-
standere av kirkevældet. Mange av
bourgeoisiet er det ogsaa. Men dette
bourgeoisii kan ikke fornekte sin karakter
som bourgeoisii. Og saa i Spanien
plages arbeiderne under dets tryk. Un-
der paastud av at komme anarkistiske
foreninger til livs, forfølger regjeringen
rent socialistiske partiavdelinger. Vi
sender vor hilsen til disse Spaniens
arbeidere, som, trods aarthundreders in-
kvistition og undertrykkelse har bevaret
sig friske og frihetsstolte.

3. Tyrkiet.

I betragtning av de europæiske sta-
ters kapitalistiske politik overfor Tyrkiet,
i betragtning av, at den tyrkiske for-
fatning tilfyer enhver statsborger alle
menneske- og borgerrettigheter, i be-
tragtning av, at den tyrkiske regjering

har krævet jagforeningsretten og streikeretten, i betragtning af de skjæbnevangre følger, en jelsøherterpolitik vil jaa overfor arbejderklassen i Tyrkiet, erklærer kongressen, at de europæiske stat es politik overfor Tyrkiet kun virksomt kan betjæmpes af socialdemokratiet og kun ved, at d r gives en demokratisk forfatning og der tilveiebringes en frederig forstaaelse mellem Balkanstaterne. Kongressen protesterer mot den ungtyrskiske regjerings reaktionære politik og hilser med glæde den socialistiske bevægelse, som begynder at opstaa i Tyrkiet.

4. Persien.

Zarregjeringen i Rusland har lide fra den persiske revolutions begyndelse søkt at odelægge forfatningsbevægelsen, bl. a. ved den engelsk-russiske overenskomst. I betragtning af, at den gjentagne gange har søkt at stride ind med væbnet magt, særlig mot vore partifæller af partiet "Dschizakjutium" i provinsen Tebris, at den russiske regjering stadig søker at anstifte uroligheder i Persien. I betragtning af, at zar-dommet er en stadig fare for demokratiet i Orienten, opfordrer kongressen alle socialdemokratiske partier til at opbyde al magt for at gjøre en ende paa zarismens reaktionære stormløp.

5. Japan.

Kongressen jordrejmer paa det kærpeste den japaniske regjerings forføljelse paa at undertrykke socialdemokratiet, et forfølj, som er en blanding af absolutistisk vilkaarlighet og kapitalistisk brutalitet. Kongressen anerkjender den uhyre betydning, det vil jaa, at Asiens industrivroletariat naar frem til befrielse og sender de japaniske arbejdere hele arbejderklassens varmeste sympati, vijs paa, at kapitalismens omiggripen ogjaa i Asien vil forberede jordbunden for den socialistiske fæd. Særlig ut-

taler kongressen sin varmeste sympati og beundring for de frugtløse, utholdende forkjæmpere for socialismen i Japan.

6. Finland.

Den internationale socialistiske kongres i Kjøbenhavn brændemerker den barbariske og skamløse politik, som den russiske regjering og de reaktionære repræsentanter for de bejdende klasser driver i dumaen og i riksrædet — en politik, som har til formaal at odelægge Finlands selvstyre og demokratiske frihet og forvandle det til en underkuet provins af Rusland.

Kongressen konstaterer, at zarregjeringen ved den politik, som drives overfor Finland, paa ganske tydelig maate imot al lov og ret gjør brud paa de i 1905 givne garantier jaavel som mot denne over 100 aar bestaaende forfatning. Regjeringen ringeagter herved aldeles hele det finske folks uttalte vilje, protesten fra den offentlige mening i Europa og erklæinger fra de betydeligste retslærde.

Kongressen konstaterer endvidere, at den brutale undertrykkelse af Finlands selvstyre er en følge af et regjeringsystem, som til formaal har den raaeste undertrykkelse af alle ikke-russiske nationaliteter i det russiske folk, — en undertrykkelse, som utover af de af blod og imuds drivende russiske, reaktionære magthavere, som tilmed søker at omgi sig med et skyn af "konstitutionel" forfatning.

I betragtning af, at de herskende klasser i Europa og deres presje af og til gir deres platoniske onsker til gunst for Finland uttryk, men ellers notorisk understøtter det barbariske zar-regimente,

at de finske socialdemokrater naar midt i en alvorlig kamp for at verge

det finle folks demokratiste frihet og jelsbestemmelsesret,

uttale kongressen sin tillid og beundring for den finle arbeiderbefolknings energi, mod og utholdenhet.

Kongressen er overbevist om, at den finle arbeiderbefolkning stadig vil gaa frem i forståelse med Ruslands arbeiderklasse og vil kjæmpe solidarisk med denne mot det samme undertrykkelses-system. Kongressen oppfordrer de socialistiske partier og de virkelig demokratiste elementer i alle lande til, ved alle til raadighet staaende midler (presse, parlament, demonstrationer osv.), at protestere mot den mot Finland utøvende voldshandling, og paa det kraftigste at støtte kampen imot zarismen.

Næste kongres.

Efter indbydelse fra socialdemokratiet i Østerrike vedtoges det at afholde næste internationale socialist-kongres i Wien i 1913.

Den skandinaviske kongres utsat til 1912.

Kongressen i Kristiania 1907 besluttet at næste skandinaviske kongres skulde afholdes i Gøteborg 1911 særlig med henblik til at det da var 25 aar siden den første kongres av denne art holdtes. (I Gøteborg 1886.) Den 28. november 1910 sammentraadte 2 repræsentanter fra de 3 lande i Gøteborg for at forhandle om forberedelserne til kongressen.

Under disse forhandlinger fremgik det, at flere av de spørgsmål som burde komme op paa en skandinavisk kongres allerede var blit gjenstand for uttalelse paa den internationale kongres i Kjøbenhavn 1910. Videre fremholdt de svenske repræsentanter, at det svenske arbeiderparti afholder partikongres 1911 og sommeren og høsten dette aar blev man væsentlig optat med riksdaagsval-

gene efter den nye og tidligere uprovede valgordning.

Alv henim hertil enedes konferansen om at foreslaa, at den skandinaviske kongres utsattes til et passende tidspunkt aaret 1912.

Dette blev derefter vedtat av de respektive landes hovedorganisationers styrer.

Alv saker, som i aarets løp er behandlet, kan nævnes:

Folkets hus-fond.

Et forslag om at opta arbeidet for et Folkets hus-fond blev behandlet paa Landsstyremøtet. Følgende forslag vedtoges enstemmig:

Det overlates centralstyret at indlede samarbeide med sekretariatet for Den faglige landsorganisation til fremme av formaalet og fremlægge resultatet for første landsmøte.

Kommunal handel og haandverksvirksomhet.

Efter foranledning av Ultronde-lagens arbeiderpa ti behandledes paa et fellesmøte med stortingsgruppen spørsmålet om adgang for kommunerne til at drive handel og haandverksvirksomhet.

Der besluttedes at annøtte centralstyret om at sette sig i forbindelse med assessor Hazeland med henstilling om at utarbeide forslag med motiver i saken.

Sammorganisat on for Kristiania

I aarets løp har foreningerne her organiseret Kristiania avdeling av Det norske arbeiderparti

Served har dette spørsmål, som og=

jaa var oppe paa sidste landsmote, jundet sin løsning. Om abdelingen's virksomhet er der redegjort for længer ute i beretningen. Vi skal derfor her kun indta de vedtagne love:

§ 1.

Formaalet

skal være i samvirke mellem partiforeningerne at føde de socialdemokratiske princippers utbredelse og anerkjendelse i videst mulig udfærdning i henhold til "Det norske arbeiderparti's" program, at organisere motstanden mot det stedse voksende rikmandsherredomme og ved alle lovlige midler at samvirke til kommunens og samfundets socialisering.

§ 2.

Repræsentantskapet.

1. De i "Det norske arbeiderparti" indmeldte foreninger i Kristiania vælger for et aar ad gangen 1 repræsentant for hvert paaabegyndt 100 av sit medlemstal. Desuten har byens kredsforeninger ret til at vælge 3 repræsentanter hver. For hver repræsentant skal der tilføje vælges en varamand.

Valget av disse repræsentanter og varamænd skal foretages inden februar maaned hvert aar. Meddelelse om de valgte repræsentanters og varamænds navn og adresser samt tiden for deres valg sendes til det av repræsentantskapet opnævnte forretningsutvalg, som deretter tilstiller hver repræsentant et legitimationskort. Dette kort skal forevises ved moterne. Har en repræsentant forsalb, maa han selv eller hans forenings styre varsle varamanden og tilstille ham legitimationskortet. Ved hvert møtes begyndelse skal navneoprop finde sted. Forretningsutvalget har retsakt at underrette de respektive foreninger om, hvilke repræsentanter eller varamænd har undlatt at møte. Kun repræsentanter, hvis foreninger har op-

fyldt sine forpligtelser overfor partiet, har stemmeret.

2. I repræsentantskapets møter har ogsaa centralskyrets medlemmer ret til at være tilstede og delta i forhandlingerne som de øvrige repræsentanter. Ret og pligt til at delta i moterne har ogsaa partiets valgte kommunerepræsentanter, dog uten stemmeret, medmindre de ogsaa er valgte som medl. nummer av det stedlige repræsentantskap. Repræsentantskapet vælger selv sin dirigent.

3. Repræsentantskapet afholder aarsmøte i februar maaned. Dette møte tillikemed dagsorden skal be-
skjendtgjøres i "Social-Demokraten" mindst 14 dage forut. Paa aarsmøtet skal foreligge beretning og regnskap for det forløpne og budget for det følgende aar. Likelædes behandles indkomne forslag fra partiforeningerne eller deres repræsentanter, fra partiets centralskyre eller fra forretningsutvalget. Forslag, som ønskes behandlet, maa være indsendt til forretningsutvalget inden 1. januar hvert aar.

4. Paa aarsmøtet skal vælges et forretningsutvalg, bestaaende av 5 medlemmer. Formanden, kassereren og sekretæren vælges hver for sig ved særskilt valg. De 2 øvrige medlemmer vælges henholdsvis til viceformand og vicesekretær. Endvidere vælges 3 varamænd til forretningsutvalget, samt 3 revisorer og 2 varamænd for disse. Alle valg foregaar skriftlig og med afsluttet flertal. Repræsentantskapet skal i tilfælde paa sit aarsmøte approbere regler for kredsforeningernes virksomhet.

5. I mai, august og november afholdes endvidere kvartalsmøter, hvor forhandlingsprotokollen oplæses og en summarisk oversigt over det forløpne kvartals virksomhet meddeles av forretningsutvalget. Desuten kan andre foreliggende saker behandles, likesom "Social-Demokraten's" halvårsregn-

slap i henhold til bladets statuter behandles paa møtet i august; bladets aarsregnskap behandles paa aarsmøtet.

6. Forøvrig kan repræsentantmøter afholdes saa ofte forretningsutvalget eller 20 repræsentanter forlanger det.

§ 3.

Forretningsutvalget, som har den administrative myndighet, skal sørge for, at der til "Det norske arbeiderparti"s landsstyre i betimelig tid fremkommer forslag til plan for agitationen m. v. ledjaget av andragende om bidrag til samme i henhold til partilovens § 3.

Det påligger forretningsutvalget at forberede og forelegge for repræsentantskapet:

1. Program og valgliste ved kommunevalgene, som avgjøres endelig av repræsentantskapet, efterat partiforeningerne enkeltvis har hat anledning til at behandle samme og foreslaa kandidater, som ved den endelige opstilling av listen maa ha absolut flertal av de avgivne stemmer for at kunne betragtes som partiets kandidater.

2. Forslag til arrangement vedkommende 1. mai-demonstrationen, som forøvrig ledes av hele repræsentantskapet.

3. Plan i hovedtrækkene til approbation jaavel med henjyn til omfanget av som omkostningerne ved agitationen vedkommende stortingsvalgene, efterat kredsforeningerne hver for sig har behandlet og uttalt sig om samme.

4. Forslag angaaende agitationen i almindelighet, samt om almene foredrags- og diskussionsmøters afholdelse m. v., forsaavidt forretningsutvalget ikke har faat i opdrag fra repræsentantskapet at handle selvstændig i saa høende.

5. Planlæggelse angaaende tilveiebringelse av pengemidler, forsaavidt det maatte tiltrænges, utenom hvad der blir

at bevilge av partikassen og hvad der indkommer som netto ved 1. mai-demonstrationen og paa anden maate.

6. Forretningsutvalget skal endvidere, om det fornødiges, være centralstyret behjælpelig med henjyn til efterkommelse av partilovens, saaledes angaaende indsendelse av rapporter m. v. til partikontoret fra partiforeningerne i Kristiania og fra kommune-fractionen aarsberetning om dens virksomhet.

§ 4.

Revisorerne

har at gjennemgaa de av forretningsutvalget førte regnskaper og eftertælle kassebeholdningen mindst en gang hvert kvartal, samt i henhold til "Social-Demokraten"s statuter at revidere bladets regnskaper.

§ 5.

Forandringer i disse love kan kun foretages av repræsentantskapet paa et aarsmøte og da med almindelig flertal.

Brosjyrer og bøker.

Følgende nye brosjyre er utgit: "Kristendommen og socialismen" av Carl Bonnevie. Pris 10 ore.

Desuten er "Socialistisk sangbok" og "Folkvæbning eller avvæbning" av Ragnvald Paulsen trykt i nye oplag.

Endvidere er utgit "Landsmøter" av Olav Kringle. Denne bok indeholder de beslutninger og resolutioner, som er vedtat paa samtlige landsmøter fra og med 1887 til og med 1903. Den indeholder endvidere forskjellige ophysninger angaaende partiets virksomhet, valg, vigtige mindretalsvoteringer etc. og er et vegtig bidrag til partiets arbejde og historie. Pris 1 krone.

Foruten disse har centralstyret besluttet at kjøpe 300 eksemplarer av Michael Puntervos nye bok: Arbeidernes

socialdemokratisk, som jølges fra arbeiderpartiets kontor a 1 krone.

Partipresjen.

"Social-Demokraten", partiets hovedorgan, er i jevn fremgang. Abonnementsindtægten, som i 1909 var 67,669 kroner, er for 1910 steget til 79,660 kroner.

Vi henviser forøvrig til det indtagne regnskap.

Av bladets ansatte medarbeidere har Einar Li fratraadt for at overtage redaktørposten i "1ste Mai", Stabanger, og M. Buntervold har sluttet for høst at gaa over i anden stilling.

I deres sted er ansat Jacob Friis og O. Schefsto.

"Befjold arbeiderblad" er efter andragende fra Lonsberg arbeiderparti godkjendt som partiorgan. Bladet trykkes indtil videre i "Fremtiden", Drammen, og utkommer en gang i uken.

Andragende fra redaktør Ingvald Forre, Haugefjund, om at faa godkjendt det av ham utgivne "Haugefjunds Folkeblad" som partiorgan blev av landsstyret ikke indvilget, da bladet er et privat foretagende.

Et andragende fra et interessentskap om godkjendelse av "Aragero Socialdemokrat" som partiorgan er heller ikke indvilget.

Andragendet var anbefalt av partiavdelingen i Aragero, men Bratsberg amtsparti fraraadet samme av hen syn til "Bratsberg-Demokraten".

Landsstyret sluttet sig, hertil og da det her var et privat interessentskap og ikke partiorganisationen, som utgav bladet, kunde dette ikke godkjendes.

„Det tyvende aarhundrede“.

Partiets tidskrift "Det tyvende aarhundrede" er i 1910 utkommet som kvartalskrift under redaktion av Inge Debes og Magnus Nilsen.

Abonnementsprisen var 1 krone, og indtægten av abonnement og løssalg i 1910 utgjorde ialt fr. 1206.35. Trykningsutgifterne (4 nr.) var 1015 kroner og til honorarer, reproduktioner m. v. medgif fr. 315.44, porto, fragt, trykfafer m. m. fr. 116.92, ialt utgifter fr. 1447.36. Under skudet i 1910 blir saaledes fr. 241.01; dog har man endel utestaaende for annoncer m. v. — Regnskapet har været revideret av partiets revisorer Regnell og Pettersen.

Centralsstyret besluttet indledertid den 1. november, at tidskriftet skal utkomme en gang i maaneden fra nytaar 1911 med undtagelse av sommermaanederne juni og juli.

Centralsstyret ansatte Inge Debes som redaktør og valgte en bladkomite bestaaende av følgende tre medlemmer: Magnus Nilsen, Ole D. Lian og Ole S. Tøkerud.

Abonnementsprisen blir fr. 2.50 for aaret, fr. 1.25 for halvaaret.

Naar styret vedtok denne vigtige beslutning, saa var det i erkjendelsen av, at vi og saa her i landet med den sterke vekst socialismen har hat i de sidste aar, trenger et tidskrift, hvor socialismens teoretiske og praktiske sider kan behjles og utredes, et tidskrift for samfundsspørmaal, literatur og kunst, skrevet paa en saa grei og klar maate, at alle kan folge med, forstaa og ha utbytte av stoffet.

"Det tyvende aarhundrede" har allerede vundet en betydelig læsefreds, og det har sikret sig en stab av gode medarbeidere.

Socialdemokratisk presjebhraa.

Der har ofte været paa tale, særlig blandt socialdemokratiske presjemænd, at søke at faa et samarbeidsforhold mellem de forskjellige partiblade i landet, særlig hvad telegrammer m.

v. angaar — bl. a. ved oprettelse av et socialdemokratisk pressebyrå. — Spørsmålet var ogsaa oppe paa landsstyremøtet, og følgende forslag blev der vedtatt:

Det henstilles til centralsstyret at indlede underhandling med samtlige partiblade samt med fagforbundene og landsorganisationen om oprettelse av et socialdemokratisk pressebyrå eller ansettelse av en fælleskorrespondent i Kristiania.

Stipendiekomiteen.

Som partiets repræsentanter i komiteen til utdeling av statens stipendier for haandverkere og tekniske arbeidere har i aaret været opnævnt: Sneffer Anton Andersen, Sarpsborg, med baker Bohnan som varamand og fabrikarbeider Petter Hjeld, Kristiania, med jerndreier Randolf Arnesen som varamand.

John T. Sviland

og Chr. Johansen.

I denne beretning maa nævnes, at arbeiderbevægelsen i Norge i det forløpne aar har mistet to av sine gode

mænd: John Tanke Sviland og Christian Johansen.

Sviland døde søndag den 6. mars. Han var en av lederne for arbeiderpartiet i Stavanger, og alle byens arbeidere forger ved hans bortgang.

Chr. Johansen døde i sit hjem i Arendal den 23. november. Han har virket mest for vor sak paa Hedemarken. Johansen var ogsaa i sin tid med i styret for Det norske arbeiderparti. Ved sin død var han formand for amtspartiet i Nedenes.

De var begge virksomme og utholdende i striden for arbeidernes sak, for retfærdighet paa jorden. Deres minde vil leve længe.

Som arbeiderpartiets

repræsentant

paa kvindeforbundets aarsmøte og paa Arbeidernes faglige landsorganisations kongres, som afholdtes i Kristiania fra 27. juni til 3. juli, møtte partiets fungerende formand, Chr. S. Knudsen.

Partiet har været repræsentert i sekretariatet for Den faglige landsorganisation ved sekretæren Magnus Klisjen.

Fra by- og amtsorganisationer.

Alesjund.

Partiet hadde ved utgangen av 1909 150 medlemmer i 8 foreninger. Dette medlemsantal har holdt sig uforandret helt til utgangen av 1910. I aaret er avholdt 39 styremøter, 6 repræsentantmøter og 2 medlemsmøter.

1. mai avholdtes demonstration. Desuten et par store fester med god tilslutning.

Ved aarets valg fik vi en mand mere i kommunestyret end ved forrige valg; (for 8, nu 9).

Grunden til saa liten fremgang var den, at fiskerne var paa jøen oppe ved Kristianjund.

Vi har iaar kjøpt et hus, som vi har indredet til et Folkets hus. Kjøpesummen er 15,000 kroner og skal 2. prioritet adrages med 500 kroner pr. aar.

I oktober avholdt partiet et marked til indtægt for huset, og fik vi der et overskud av 600 kroner.

P. L. Mnas,
f. i. formand.

Akershus amt.

Der er i aarets løp holdt 3 styremøter og 1 aarsmøte. Det sidste den 27. decbr. 1910.

I anledning kommunevalgene besørget partiet avholdt foredrag paa forskjellige steder i amtet foruten de som de enkelte foreninger selv besøgt.

Agitationen dreves med kraft og

partiet viste ved valgene glædelig fremgang. I Lillestrøm kommune fik vort parti flertal og i flere kommuner blev vort parti det sterkeste. I hele amtet opnaadde vi 143 repræsentanter. Vi har ordføreren i Lillestrøm og Eidsvold samt viceordføreren i Urskog.

Man maa i det hele si, at valget udfaldet efter omstændighederne var "nogenlunde tilfredsstillende". Der var ialfald stor fremgang fra forrige valg. Aarsmøtet besluttet, at partiets kommunerepræsentanter skal samles til amtssting det første aar i hver valgperiode for at forhandle om kommunespørsmål og enes om jaavendt mulig ens taktik i de forskjellige bygder. Liseledes vedtog aarsmøtet, at 5-aarsberetning skal utarbejdes. Man faar nu se, om foreningerne kan staffe stoffet dertil.

Abdelingen tæller 43 foreninger med 1522 medlemmer.

M. J. Halvorsen.

Bergen.

Organisation og
medlemsantal.

Bergens arbeiderparti tæller 35 foreninger med til sammen 1550 medlemmer. Herav er 270 bosittende i Narstad og Laksevaag. Partiets indbetydte medlemsantal utgjør 1280.

Partiet er øket med 5 foreninger. 2 er oplosse, nemlig Tobaksarbejdernes forening og socialistisk Klub "Lapis Infernalis". Endnu staar endel tilføls

store foreninger utenfor, som maa søkes tilmeldt partiet. For endel av de tilmeldte foreningers vedkommende staar medlemsantallet ikke i forhold til antall arbeidere inden faget. Her ligger endnu en stor arbeidsmark braf, som kræver en kraftig og ihærdig agitation.

Partistyre har efter repræsentantskapets beslutning sammenkaldt partistyrerne i de engere kredse til dannelse av kredsforeninger. Disse foreninger har endnu ikke virket i saa lang tid, at man kan uttale noget derom.

Administration.

Partiets styre har bestaaet av hr. Chr. Eystad, formand; S. Tjonneland, kassierer; Nvar Hetteli, sekretær; Joh. Samuelsen og Ludvig Sandal, samt redaktører for partiets organ. Der er i aaret vedtatt nye love for partiavdelingen. Styret har avholdt 34 moter og behandlet 104 saker. Repræsentantskapet har avholdt 8 moter og været forelagt 9 saker.

Demonstrationer

og agitation.

1. maidemonstrationen hadde stor tilslutning. Hr. Ole Dian sludde holdt talen for dagen, men blev forhindret. Stedet kom hr. Bjorn Evje hertil. I Haandverkskvindenes forening avholdtes en godt besøgt matiné, hvor Oscar Pedersen talte. Om aftenen avholdtes en vellykket partifest i Folkets hus med taler av Bjorn Evje og R. Hopp. Styret har arrangeret endel moter for kvindelige fabrikarbeidere med foredrag av landsorganisasjonens utendte agitator, frk. Helga Thorsen. Trods ihærdig arbeid fra styrets side for tilslutning til disse moter, var fremmotet ikke saa godt, som man ønsket. Desuten har været avholdt endel moter av hr. Sverre Krogh, dels av partiet og dels av ungdomslaget med partiet bistand. Efter overenskomst

med centralstyret har J. Angell-Olsen været en foredragstur til Florø.

Communevalget

er det, som i aar har hatt størst interesse.

Agitationen i kredsene foregik under ledelse av kredsstyret. Det nødvendige agitationsmateriale tilveiebragtes av partistyre. Det viste sig vanskelig for kredsstyrene at skaffe sig tilstrækkelig antal agitatorer. Den egentlige valgagitation begyndte søndag 9. oktober med foredrag i Folkets hus av hr. Einar Vi. Av andre utenbys talere holdtes 1 møte av frk. Helga Thorsen og 3 moter av fru Kata Dalstrøm; desuten holdtes foredrag av J. Angell Olsen, O. Kristensen og R. Hopp. I Sandvikens kreds avholdtes et møte av kredsstyret med foredrag av hr. L. O. Sæbo. Mandtalskontorer holdtes aapne i Folkets hus og for Sandviken paa Nye Sandviksvei. Valget avholdtes den 5. december. Der avgaves ialt 18,647 stemmer, der fordelte sig saaledes:

Arbeiderpartiet 5585 stemmer med 23 repræsentanter.

Høire 5581 stemmer med 23 repræsentanter.

Venstre 3445 stemmer med 14 repræsentanter.

Frisindede 1962 stemmer med 8 repræsentanter.

Totalt 2074 stemmer med 8 repræsentanter.

Til gruppens formand er valgt R. Hopp.

Med ordforervalgert fik vort parti viceordforerpladsen, da vor kandidat hr. R. Hopp valgtes med 39 stemmer.

Fremmotet til valget var mindre end man ventet, og resultatet blev, at vort parti tapte en plads i bystyret. Marsakerne hertil kan være mange. Det var første gang kvinderne hadde almindelig stemmerett og fordelten av denne synes foreløbig at ha tilfaldt de konserver-

tive partier. Der udfoldedes fra de borgerlige partier og særlig fra hoi-re og friindede en ihærdig husagitation særlig blandt kvinderne. Vort parti har ikke kunnet avse tid og midler til saadan agitation i den ustrækning, at det har opveiet vore modparter. De kvindelige industriarbeidere har det endnu ikke lykkedes at saa organiseret og vække den politiske interesse hos og disse skulde ifølge sin stilling tilhøre os. Forliksskommis-jærvalget har ikke samlet arbeidernes interesse saa meget som valget fortjener. Vort parti opstillet og saa i aar hr. Magnus Boushøen uten at det lykkedes at saa ham valgt.

Skommunegruppen

har ikke kunnet faat gennemført nogen større sager. Efter ihærdig arbejde av vore repræsentanter i Skolestyret vedtog dette at indstille paa overrettelse av fri kommunal middelstole. De borgerlige partier i formandskapet besluttet at denne sak ikke skulde forelægges bystyret. Vor gruppe frentvang saken til debat i bystyret ved interpellation av hr. Rasmus Abref. Hr. Abrefs forslag at saken skulde utredes av magistraten, fastsettes imidlertid med 35 mot 34 stemmer. Saa snart der fremkommer sager av betydning for arbeiderklassen ophører partiforskjellen mellem de borgerlige partier, idet de da straks er enige om i sællesskap at bekjempe og nedvotere arbeidernes krav. Ved Skolestyrevalget endes des venstre og hoi-re om at fordele pladsene saaledes at hoi-re fik 3, venstre 1 og arbeiderpartiet 1. Av de uttrædende 5 repræsentanter hadde vort parti 3. Gruppen fandt den nye fordeling av pladsene uantagelig og opstillet egen liste. Hr. A. Sivertsen blev gjenvalgt for vort parti. For tiden har partiet 5 repræsentanter i Skolestyret.

Paa den internationale kongres i Kjøbenhavn

var partiet repræsentert av J. Angell Olsen og L. T. Sæbo samt hr. B. Schioldrop, der gaves fuldmagt fra partiet i anledning han skulde tale om kooperativismen.

"Arbeidet"

har i de første kvartaler ikke hat nogen økning i abonnentantallet. Bladets format er utvidet, idet det fra 1. oktober utgaar i dagligt langt format. Samtidig besluttedes kvartalskontingenten forhøiet til kr. 1.80. I 4. kvartal har bladet hat jevn tilgang av abonnenter og det trykkes nu i 9200 eksemplarer. Bladets annonceindtægter har vist god fremgang. Efter partiets overtagelse av bladet har det hat jevn og god fremgang, men endnu er det langt til maalet:

"Arbeidet" ind i alle arbeiderhjem.

Det aar, som er gaat, kan desværre ikke opvise nogen stor fremgang. Endel nye foreninger er kommet til og medlemsantallet endel øket, men tat byens størrelse i betragtning, er det ikke saa stort, som man har ret at vente. Valgresultatet blev ganske mindre end antat, men det gir ikke grund til at tape troen paa vor sak. Det som er indtruffet viser, at der saavel fra organisationen som vor presse maa drives et intens agitations- og oplysningsarbeide for socialismens ide — og har dette maaske ikke været gjort i den ustrækning som behøves, maaner det kun til for fremtiden at ta sak med endmere kraft.

E. hr. Enstad.

Jvar Hetteli.

Bodo.

Jeg tillater nuig at indberette, at "Bodo socialdemokratiske forening" i 1910 har hat 20 — type — betalende medlemmer ifølge kassereens meddelelse.

Ved sidste kommunevalg gik partiet for første gang til valg paa egen liste, og fik vi 2 repræsentanter ind i bystyret av 28.

Der var paa partiets liste afgit paa 75 jebler tilsammen 2140 av samtlige 23,019 stemmer.

Til næste aar skal vi kunne gi en nydigere aarsberetning.

Carl Bonnevie,
jefretær.

Bratsberg amt.

Maret 1910 har været et fremriddtsaar for arbeiderpartiet. Amts-
partiet afholdt sit aarsmote paa Notodden i paaften. Et av de vigtigste spørsmaal paa motet var bladspørsmaalet.

Det besluttedes at udligne en kontingent av 3 kroner pr. medlem til partioorganet. Henstillet senere til avdelingerne at ta spørsmaalet om at ta bladet ind i kontingenten op til behandling. — Samtidig som der blev sat igang en agitation for bladet.

Dette viste sig at virke ganske tilfredsstillende. Paa denne maate stasjede en masse nye abonnenter, like som en række avdelinger og deriblandt de største fagforeninger fik bladet obligatorisk.

Man kunde derfor ved kvartalsstiftet 1. januar 1911 notere, at bladet hadde paa et aar (1910) foroket sit oplag med det dobbelte, og man faar jaaledes haabe, at bladet er over de økonomiske vanskeligheter og at det med jevnt arbejde er sikret i fremtiden.

Her i amtet er i aarets lop afholdt ca. 80 foredrag. Disse har været av faglig, politisk og kooperativ art. No tilreisende er holdt foredrag av fortingsmand Magnus Nilsen, S. Bernsten, Johs. Bergersten, Sverre Krogh, Ole D. Lian m. fl. Av de lokale kræfter er foredrag holdt av redaktør S. Berg, Tol-

lef Stensrud, Olav Roe, P. R. Saltvig, Karl Mosfeldt og E. Reiersten.

Partiet har nedlagt et betydelig arbejde ved Bantle gruber for at organisere arbeiderne, likeledes ved Kragerøskanteu og Vold i Dalum. Like som det var paa initiativ av partiet, at man fik organisert arbeiderne i Slemdal. Her var et storartet mote, hvor høftavelig talt hver eneste arbeider og smaabruger, som arbeider under godsseier Treichow, var mott frem, og samtlige besluttet enstemmig at danne en fagforening i tilslutning til Norsk arbeidsmandsforbund. Man faar haabe, at denne organisation vil komme til at ha adskillig betydning for partiet i fremtiden.

Foran kommunevalget utfoldet partiet en kraftig agitation. Det var spesielt Hitterdal og Saude i Østfoldmarken og Solum, Gjerpén og Stien i Nedre Telemarken hvor agitationen blev drevet kraftigst. Det lyffedes jaaledes partiet i Solum at sette 24 repræsentanter av sin egen liste ind i kommunestyret av det samlede antal paa 48 repræsentanter, dertil kommer at venstre i Hjemso kreds for at "sikre" hadde tat en socialdemokrat paa sin liste trods mandens protest. Det merkkelige hender, at paa denne liste blev omtalte socialdemokrat og en avdanket hoiemand valgt, og partiet teller jaaledes 25 mot 23 av borgerpartierne. Vort parti var jaaledes forpligtet til at ta ledelsen i kommunestyret, og partiet valgte da den mangeaarige og praktisk dygtige kommunemand Olav Roe til ordforer, en mand som efter valget av alle partifarver og borgerlige aviser her i amtet blev anerkjennende omtalt. Som viceordforer valgtes E. Reiersten.

Det er en masse saker, som i denne 3 aarsperiode vil melde sig til løsning i denne kommune. Den nærmeste opgave er frit skolemateriel, barnehjem, en række veispørsmaal m. m.

Resultatet av valget forovrig maa

betegnes som tilfredsstillende og bevijer, at partiet er i kraftig vekst her i Bratsberg, og det er med styrket tro paa arbeiderklassens vakkende forstaaelse av arbeiderbevægelsens store betydning, at man gaar til fortjat arbeide for socialismens sak i Bratsberg.

E. Reierjen,
p. t. formand.

Bufterud.

Siden forrige aarsmote har amlspartiet faat tilslutning av folgende nye foreninger: Nyfirkte arbeiderf., Amlot, socialistisk ungdomsf., Gjeithus, Samhold arbeiderf., Haugfund, Haugfos arbeiderforening pr. Amlot, Modum bafeforening, loge "Strid og feier", Viferfund, Bittingfos kvindeforening, Krodsherred arbeiderf. og Myndalens kvindeforening.

Amlspartiet bestaar nu av 51 foreninger.

35 foreninger har jendtl aarsmelding og oppgit at ha 2181 medlemmer. Blandt disse foreninger er 7 kvindeforeninger med 155 medlemmer. Av de nevnte 2181 medlemmer er 1261 stemmeberettigede. 1625 er abonnenter paa bladet "Fremtiden". Bladene "Kvinden" og "Social-Demokraten" er ogsaa meget utbredt blandt de organiserte arbeidere i Bufterud.

De 35 foreninger, som har jendtl rapport, har oppgit
som aarsindtegt fr. 42,438.41
og som aarsutgift = 39,432.89

Eget hus og grunn har
Viferfund arbeiderforening,
Embretsfos arbeiderfamlund,
N. Efers jagforening,
Haugfund arbeiderforening,
Maros arbeiderforening,
Stemmestad arb. forening,
Hoggen arbeiderforening,
Bittingfos arbeiderforening,
Bakke arbeiderfamlund og
Solbergelvens arb. forening

til en samlet verdi av fr. 71,900.00
Opilende gjeld = 30,400.00

Disse foreningers formuer er fr. 41,500.00

• Følge aarsmeldingerne er der i aarets lop holdt 258 styremoter og 357 medlemsmoter.

En raffe foredrag er holdt i de forskjellige foreninger over jaglige og politiske sporsmaal. Av de foredragsholdere, som foreningerne har benyttet, kan navnes: Chr. Hornsrud, ordforer A. Horgen, T. Braa, fruene M. Thnes og M. Frogner, stortingsmandene Buen og Nissen, Gnnstein Andersson, M. Puntervold, Richard Hansen, P. Skard, G. Sethil, J. Broce Michalsen, Mads Baarud, John Bohmer, A. Knutson, Sverre Jverjen, T. Bilstad, Levor Pedersen, Edv. Retvedt, Ola Solberg, Friis, A. Quell, Eugene Clausen og Sverre Krogh m. fl.

Amlspartiets aarsstevne holdtes ved Skjerdalen den 7. august. Beiret var den dag uheldig, da det regnet fra morgenen av og utover hele dagen. Hr. ordforer Horgen talte om stykelsen over i bestillingen og hr. P. Skard talte over vort stolevprogram. Ca. 400 mennesker overvar stenet trods regnveiret.

Foran kommunevalgene holdtes over Amlalen, Modum, Ringerike, begge Ekerbygger, Sandsver, Hurum og Roken en raffe folkemoter og stener. Paa Modum fortos agitationen meget kraftig, da vort parti hadde et spakt haab om at gaa av med seiren.

Hr. Chr. Hornsrud holdt 8 foredrag, ordforer A. Horgen 7 foredrag og hr. P. Skard 3 foredrag. Disse foredrag paahortes av mange hundrede kvinder og mand.

Resultatet av kommunevalget paa Modum blev, at vort parti blandt velgerne fik flest stemmer,

nemlig tilfammen for de 3 fogne	1230
Samlingspartiet tilfammen	1131
Venstrepartiet tilfammen	171
	2532

Bed valgstyrets utregning fik:

Arbeiderpartiet	14 repræsentanter
Samlingspartiet	16 —
og Venstrepartiet	2 —

32

Vi vort partis 14 repræsentanter valgtes 3 kvinder, nemlig Caroline Kristiani, Kristi Oren og Marie Arnesen.

Paa Nedre Eker undlot de konserverative partier at fremlægge forslag paa kommunerepræsentanter. Følgen av dette var, at valget blev fremmet som flertalsvalg. Denne valgkamp fulgtes med levende interesse over hele landet. Resultatet blev, at socialdemokratiet sejret og bejatte alle pladse i Nedre Ekers herredsstyre. Hr. A. J. Sorgen gjenvalgtes som ordfører. 2 kvinder valgtes til repræsentanter i N. Ekers herredsstyre, nemlig Inga Sorgen og Mathilde Sten.

Paa Øvre Eker valgtes ved kommunevalget for Haug fogne 6 repræsentanter av arbeiderpartiet. De øvrige partier fik 10 repræsentanter. Av de 983 avgivne stemmer fik arbeiderpartiets liste 355.

I Basse fogne fik arbeiderpartiet 3 repræsentanter. Blandt disse en kvinde, nemlig Aune Mørn. Tilfammen har arbeiderpartiet i Øvre Ekers herredsstyre 9 repræsentanter.

I Naddalen fik vore organiserte kamerater 5 repræsentanter i herredsstyret.

Valget for Norderhov hadde det resultat, at vort parti fik 11 repræsentanter. 2 kvinder valgtes: Karen Blyberg og Agnes Hansen.

I Øvre Sandsvær har vort parti 3 repræsentanter i herredsstyret.

Rosen arbeiderparti fik 9 av herredsstyrets 20 medlemmer.

Hurum herredsstyre bestaar av 20 medlemmer. Av disse har arbeiderpartiet 8 repræsentanter.

Vi har grund til at være tilfreds med valgresultatet i de fleste kommuner og haaber at gjøre det bedre næste gang vi prøver kræfter med vore motstandere.

Amtsstyret har holdt 3 moter i det forløpne aar.

I styremote den 8. januar besluttedes at fremsætte til behandling paa landsmøtet som holdtes i Kristiania i påsken saadant forslag:

“Lovene forandres derhen for de amtsforeninger som maatte ønske det, at opløse sig og overgaa til fredsorganisationer.”

Herpaa fik amtsstyret det svar fra landsstyret, at forslaget ikke kunde behandles for næste aar ved landsmøtet som holdes i Stavanger.

Til hjælp ved agitationen foran kommunevalgene fik amtspartiet, efter at ha andrat derom, 250 kroner av Det norske arbeiderparti.

Streik blandt Hogsarbeiderne i aktieselskapet Borresens stoge i Vier utbrøt sidst vinter. Straks amtspartiets formand en dag i første halvdel av januar i bladet “Fremtiden” blev opmerksom herpaa telefonertes forslag til de øvrige medlemmer av styret om at yde Vierarbeiderne 100 kroner av amtspartiets kasse. Samtlige medlemmer av styret gav forslaget sin tilslutning og 100 kroner sendtes med første post.

I styremote paa Haugslund den 19. mars d. a. vedtoges enstemmig saadant forslag: “Vis aktieselskapet “Fremtiden” kjøper en rotationspresse for sit trykkeri garanterer Bustersunds amtsarbeiderparti for et beløp stort fr. 2500 — to tusen og fem hundrede kroner.”

Med glæde erfarer amtsstyret, at vore foreninger paa Dvre Efer har dannet sin samorganisatjon under navnet: Dvre Efers arbeiderparti.

Amtsstyret agter i kommende arbeidsaar at være behjælpelig ved stiftelse av nye foreninger og søke at faa en ny aand ind i allerede eksisterende arbeiderforeninger, saa de slutter sig til vort parti.

Det er meget der tyder paa, at vore jaglige organiserede kamerater staar overfor en alvorlig tid som vil stille store krav til arbeidernes utholdenhed og solidaritetsfølelse. Vi haaber, at tiden maa utvikle sig til held for vort parti og den sak i hvis tjeneste vi staar.

Hermed tak til foreninger og partifæller for godt samarbeide i det forløpne aar.

Anton Arnejen.

J. BroceMichalsen.

Drammen.

Saarets løp er avholdt en generalforjamling, 5 partimøter, 30 partistyreninger og 5 1.-mai-komiteer. Cirka 150 saker er behandlet; de fleste av disse er selvfølgelig saker vedrørende partiets indre ledelse og administration av partiets lokaler.

Der er dette aar i lifhet med tidligere arrangert demonstrationstog 1. mai. Deltagelsen var denne gang overordentlig stor; dertil bidrog selvfølgelig for endel den omstendighet, at denne arbeidernes festdag dette aar faldt paa søndag. Demonstrationstøget talte 32 foreninger med 6 musikkorps og 2100 togdeltagere.

Paa torvet talte sogneprest Alf. Grihen for en vældig forjamling. Om aftenen holdtes folkefest i Folkets hus og Drammens arbeiderforening.

Aarets arbeide er væsentlig koncentrert om kommunevalget. Allerede i april maaned gik man igang med at

organisere agitationen i anledning valget. Byen inndeltes i røder med hver sin rødeforstander, der igjen hadde at tilkalde den fornødne hjælp og selv lede agitationen.

Som et led i denne agitation avholdtes der stort sammenstevne i Drammens park søndag 24. juli.

Paa formiddagen talte ordfører A. S. Hørgen og Torgeir Braa og paa eftermiddagen stortingsmændene Magnus Milsen og A. Buen.

Stevnet, der var begunstiget av prægtig veir og stor tilslutning saavel av byens befolkning som fra landdistrikterne, var meget vellykket og uten tvil en vældig agitation for vort parti.

Valgforedrag holdtes av følgende: Olav Røingen, sogneprest Alf. Grihen, frk. Helga Thorien, Gunstein Andersson, fru Frøgnør. Videre holdt Torgeir Braa 4 og bokholder B. Nagel 2 foredrag.

Resultatet av valget viste, at arbeiderpartiet gik ut av kampen som byens sterkeste parti. Av 6235 godkjendte stemmer erholdt arbeiderpartiet 2423 og fik 23 representanter i kommunestyret og 6 formænd. Av de valgte er to kvinder, derav en formand.

Til viceordfører valgtes arbeiderpartiets kandidat L. Braa, idet avholdspartiets representanter gav ham sin stemme.

Partiet forviste ogsaa at faa sat sine mænd ind i forlikskommissionen; men dette mislykkes ogsaa denne gang. Partiets kandidat var ved begge valg byggearbeider Julius Kristiansen; han erholdt ved første og andet valg henholdsvis 470 og 488 mot borgerpartiets 803 og 862 stemmer.

Ved valg paa tilhørsutvalg ved byens folkehøler gjenvalgtes samtlige de av partiet indstillede.

Av foredrag utenom valgagitati-

emingerne stilling til denne", et av Land. Willadsen om "Kooperationen" samt et av bokholder B. Nagel om "Enkeltkulturstyret ved folkeskolerne"; til dette foredrag var byens lærerstand indbudt. Der vedtoges en resolution i saken, der gav stotet til at dette system rimeligvis blir indført ved underopførelse værende folkeskoler.

Ved den internationale socialistkongres i Kjøbenhavn var — efter forutgaat konferanse — Drammens, Buskerud og Stogor arbeiderpartier repræsenteret ved T. Braa.

Der er iaar efterat aktieselskabet Fremtiden frastlyttet partiets lokaler foretat en omfattende oppudsning av disse, der kostet ca. 1100 kroner.

I aarets løp er 5 foreninger tilmeldt partiet, nemlig: 1. Socialdemokratisk forening, 2. Bryggeriarbeidernes forening, 3. Typografiske forening, 4. Drm.s og omegns tommer- og bygningsmesternes forening, 5. Tangens bruks- og tømtearbeiderforening.

Drammens arbeiderparti teller 1. januar 1911 26 foreninger med ca. 1250 medlemmer.

Partiets økonomiske stilling maa betegnes som god.

Partiets nærmeste og største oppgave i det kommende aar er "Fremtiden"s utbredelse; den har nu ca. 1600 abonnenter i byen, men dette tal maa bringes opp i et noget rimelig forhold til partiets styrke forøvrig. Dette maa være vort maal i 1911.

Allt i alt maa aaret 1910 betegnes som et for Drammens arbeiderparti særdeles rikt utviflingsaar baade paa det politiske og økonomiske omraade.

J. Tollefsen,
formand.

Arnt Mojs.

Drøbak.

Drøbaks arbeider- og socialdemokratiske parti avholdt generalforsamling den 2. april d. a. Undertegnede blev valgt til formand, kasserer G. Hansen til næstformand og til medlemmer av bestyrelsen (med Julius Kristoffersen, stomaker H. Mønstervad og arbeider N. D. Jacobsen. Suppleanter kjømand E. Magnussen og stomaker Otto Fredrikssen. — Organisationens antal er 8 kvinder og 40 mænd.

Kommunevalget for Drøbak avholdtes den 5. december 1910. Av 823 stemmeberettigede avgav kun 453 stemme. Ved optælling av listerne viste det sig, at 157 stemmeberettigede hadde benyttet arbeiderpartiets offisielle valgliste; men ved foretagne forandringer av listerne fik baade venstre og høire nogen hjælp fra os, idet enkelte stemmeberettigede hadde forandret vor liste. Ialt var avgitt 453 stemmer (off. lister med 20 kandidater angitt). Arbeiderpartiets lister bragte os 3044 stemmer av de ved valget ialt avgivne 8832 stemmer. Som følge herav fik vi i bystyret for 1911—1913 ind 7 partifæller, hvorav 2 er medlemmer av formandskapet.

Hans P. H. Rnud.

Fredrikshald.

Partiet har i 1910 været tilsluttet av følgende foreninger: Fr.halds socialdemokr. arbeiderforening, kvindeforeningen i byen og Tistedalen, Tistedalens socialdemokr. arbeiderforening og Bakersvendenes forening.

Partistyret har bestaaet av: Ekspeditor Ole Jensen, valgt av generalforsamlingen som formand. Typograf Karl Halvorsen og stomaker Chr. Svendsen som repræsentanter for Fr.halds socialdemokr. arbeiderforening. Fru Wilhelmine Hansen som repræsentant for kvindeforeningen i byen; fru

Emma Andersen som repræsentant for kvindeforeningen i Tistedalen. Batersvend Johan Rønning som repræsentant for Batersvendenes forening. Sagarbeider Gulbrand Karlshen som repræsentant for Tistedalens socialdemokratiske forening og tommermand Johan Andersen, fru Martine Jensen, kjobmand Andreas Hanssen og murer Emil Olsen som valgte av generalforsamlingen.

Som viceformand har fungert skomaker Chr. Svendsen, som sekretær typograf Karl Halvorsen og som kassierer fru Martine Jensen.

Som repræsentant til bladstyret blev av generalforsamlingen valgt kjobmand Andreas Hanssen med suppleant tommermand Johan Andersen.

Paa generalforsamlingen besluttedes at fremskomme med forslag paa medlemmer av tilhørsutvalgene ved byens skoler. Ved valgene blev samtlige med undtagelse av en valgt.

Der har i aarets løp været holdt 15 partistremoter og 11 gruppemoter samt nominationsmøte.

Partiet overtok som de foregaaende aar arrangementet 1. mai. Saavel demonstrationen som festen i samfundet hadde dog nogen mindre tilslutning end foregaaende aar.

Et smaaenst arbeiderstevne holdtes 7. august. Der var i den anledning kommet hit endel tilreisende, væsentlig fra Sarpsborg. — Desværre var det dårlig veir, saa at man ikke kunde toge til færingen som bestemt, men maatte den hele dag holde til i arbeiderksamfundet, hvor taler holdtes av folketingsmand Sabro fra Danmark, postassistent Arne Magnusen fra Moss og kjobmand Andreas Hanssen. Om aftenen holdtes fest, der var godt besøkt.

Da 1910 var valgaar besluttedes at opstille egen liste og blev ved valget 15 av arbeiderpartiets kandidater valgt til medlemmer av styret mot 13 for. De valgte hadde fra 1724—1689 stem-

mer. — Foran valget avholdtes nogle offentlige møter i arbeiderksamfundet.

Til indtægt for valget besluttedes bl. a. en utlodning sat igang.

Foran hvert bystyrete har kommunefraktionerne været indkaldt til møter og har de saker, der skulde behandles, været drøftet.

Ved allianse med venstre og avholdsfolkene lykkedes det at saa valgt kjobmand Andreas Hanssen til viceordfører for 1911. Desuten er det lykkedes at saa indvalgt arbeiderpartiets mænd i en række kommunale institutioner og styrer.

Karl Halvorsen,
sekretær.

Gamar

Gamar arbeiderparti bestaar for tiden av følgende 6 foreninger: Arbeiderpartiets kvindeforening, Soc. dem. forening, Jern- og metalarbeidernes forening, Formerforeningen, Skotøi arbeidernes forening og lige "Tidens tegn" av Verbandsordenen med tilsammen 374 medlemmer. En ny forening, Verbandslogen "Tidens tegn" er i aaret indmeldt i partiet. Medlemsstallet er i aarets løp steget med 127.

Det har været avholdt 18 styremøter, hvor ca. 70 saker er behandlet, 5 medlemsmøter, hvorav 1 generalforsamling, 4 kombinerte kommunefraktions- og partistremøter samt 6 kommunefraktionsmøter.

Der er iaar i tilfælle med tidligere demonstrert 1. mai til jorden for 8 timers normal arbeidsdag. Demonstrationen var iaar større og mildere end nogen gang tidligere. Tale for dagen holdtes av hr. V. Aslaksrud.

Partiet har i det forløpne aar deltat i ikke mindre end fire valg, forlitskommisærvalg, kommunevalget, valg paa styre til fredsinspeksjonen og paa tilhørsutvalg for folkeskolen.

Som forlikskommisær var av partiet oppstillet hr. Jac. Karlsen, men da alle de borgerlige partier sammenrottet sig mot ham, blev han desværre ikke valgt.

Bed høstens kommunevalg erholdt partiet 11 av byens 36 repræsentanter. Gik 3 mand i formandskapet, hvoriblandt viceordføreren, idet partifælle Brendholen blev valgt ved anden gangs valg med arbeiderpartiets, venstres og de fleste av avholdspartiets stemmer.

Ved valg av styre til fredssjefkassen gik den av arbeiderpartiet oppstillede liste i sin helhet igjennem, liksom det iaar lykkedes os for første gang at besætte folkestolens tilhørsutvalg med bore folk.

Det for et par aar siden oprettede partiblad "Demokraten" har i aarets løp hat jevn og sikker fremgang.

Bore repræsentanter i bystyret har søkt at benytte enhver anledning til at tale smaataarsfolkets sak og fremme partiets interesser.

Av fraktionens arbeide vil man spesielt nærne forbedring av folkestolen. Paa dette omraade har det lykkedes at faa utført ganske betragtelig, og er stolen nu saa langt som til 5. klasse god, idet man saa langt ogsaa har hat slotte av hoire. Vort fremtidige arbeide maa bli at faa ogsaa de to gjenværende klasser forbedret, saa maallet: en fælles barneskole, kan naaes.

Av øvrige saker kan nævnes, at efter initiativ av fraktionen blev en komite nedsat til at ta under overveielse, hvad det fra kommunens side kan gjøres for at afhjælpe den i byen herkende bolignød. Efter indstilling fra denne komite har kommunen indkjøpt endel tomter. Hvordan saken videre kommer til at utvikle sig, saar imidlertid fremtiden vise. Videre forsøkte man under budgetbehandlingen iaar at slaa ind paa en mere fornuftig finanspolitikk ved at foreslaa avsat et

beløp til byggefond; men forslaget faldt mot vort partis og et par andre repræsentanters stemmer.

Andr. Pedersen,
formand.

Hedemarkens amt.

Naar hensyn tages til den lave fontingent og de smaa midler man har hat at rutte med, har amtspartiet i aarets løp hat en glædelig fremgang, idet der er indmeldt 9 foreninger og ingen utmeldt. Av de indmeldte er de fleste gamle foreninger, der har værdifulde lokaler. Ved denne store overgang fra "Den demokratiske organisation" til vort parti er den førstnevnte organisation intrent bli ubelagt i to bygder, Næs og Romedal. Særlig stod der en haard kamp om Romedal østre arbeiderforening, idet denne var en av de "demokratiske" ledes gamle borg. Den 19. juni og 3. juli holdt amtspartiets formand foredrag i denne forening, og efter foredraget den 3. juli stod den avgjørende kamp. "Demokraternes" leder hr. P. Hæfne møtte da op og forsøkte at imotegaa foredragsholderen, men blev grundig slaat tilbake foruten av taleren ogsaa av murer Ole Pedersen og L. P. Næsen, og ved voteringen blev det enstemmig med 42 stemmer besluttet, at foreningen utmeldes av Søndre Hedemarkens fredsförening og indmeldes i Hedemarkens amts arbeiderparti fra 1. juli. De saa arbeiderdemokrater som fandtes undlot at stemme og nedla paastand om, at beslutningen ikke var lovlig, og de har siden forsøkt sig med avisfrieri, trusler om rettsjak og selvtaegt, men alt uten resultat.

Amtspartiets formand har i aarets løp holdt 15 offentlige foredrag foruten en række indledningsforedrag i foreningerne over forskjellige emner. Han foretok i paasken en agitations-

reise paa et for vort parti helt nyt virkefelt, nemlig Øvre Rendalen, hvor 3 foredrag holdtes. Efter disse var der livlig diskussion, da høire og venstre møtte mandsterke frem, men det resulterte i, at Øvre Rendalens arbeiderparti stiftedes.

Efter foredrag av formanden stiftedes den 29. mai Villvelvedalens arbeiderparti.

Agitationen ved aarets kommunevalg blev efter beslutning av amtspartiets styre overlatt de lokale organisationer, og efter resultatet av valget at domme har disse vistnok utført et kraftig valgarbeide, ti resultatet av kommunevalget var over al forventning.

Ved kommunevalget 1907 gik vort parti til valg paa egne lister i kun to av amtets kommuner, Åsnæs og Bang, og i disse kommuner blev 19 av vort partis representanter valgt. I 1910 stillet vort parti egne lister i 13 kommuner og satte ind 79 representanter i kommuneskyrerne. I to kommunestyre, Åsnæs og Baaler, har vort parti flertal; i Åsnæs er baade ordfører og viceordfører av vort parti, i Baaler og Brandval har vort parti befat viceordførerpladsene; paa sidstnevnte sted blev ordførervalget avgjort ved lodtrækning, idet vort parti staar jevnsterkt med borgerpartiet (høire og venstre).

Vort parti har i 1910 hat en jevn og sikker fremgang utover store dele av amtet.

Karl Amundsen.

Sorten.

Foreningens interesser og virksomhet i det forløpne aar har samlet sig om kommunevalget. Der var i aarets løp nedlat 2 komiteer: agitationskomiteen og valgkomiteen. Agitationskomiteens arbeide har væsentlig bestaaet i at faa utbredt "Social-Demokraten" mest mulig. Dette er ordnet paa den maate, at der er anledning til maa-

nedsbetaling, en ordning som har vist sig at være særdeles heldig. Desuten har komiteen søkt enten ved salg eller gratis utdeling at sprede partiets brosjyrer.

Valgkomiteen utarbeidet foran kommunevalget et valgprogram; likeledes har komiteen i mangel av et stedslig presseorgan maattet utarbeide en valgbrosjyre, som blev trykt i 1500 eksemplarer og utdelt blandt de stemmeberettigede. Ved valget fik vort parti 11 representanter ind i bystyret mot for 9. Arbeiderpartiet er nu den næststørste gruppe i bystyret.

Kommunefractionen har i aarets løp foran hvert bystyre avholdt gruppemøter for at overveie de saker som skulde frem til behandling. Gruppen har i aarets løp indsendt forslag til forandring av vandavgiften og om fri læge, medicin samt sykehusophold ved epidemiske sygdomme. Dette sidste forslag er endnu ikke rukket frem til behandling.

I aarets 1. mai-demonstration deltok 6 foreninger under 3 faner i et antal av ca. 400 deltagere. Hr. Loche fra Bærum holdt talen for dagen.

Medlemsantallet var ved aarets begyndelse 161, ved aarets utgang 181, en økning av medlemsantallet med 20. Foreningen har i aarets løp avholdt 1 generalforsamling, 7 medlemsmøter, 3 diskussionsmøter og 3 fester. Av foredragsholdere kan nævnes: Dr. Magnus Riksien, Olav Kringen, Herman Haugerud, Arne Magnussen og Andreas Hanssen.

Foranstaaende er i hovedtrekkene det viktigste av foreningens virke i det forløpne aar. Det kunde været baade glædelig og onskelig om mere hadde været utrettet, men naar man tar i betragning paa hvilket sted foreningen arbeider, faa maa resultatet sies at være bra. En ting som nu staar forst paa dagsordenen, nemlig oprettelsen av

en samorganisation her paa stedet, vil uten tvil bidra til, at arbeidet med agitationen vil bli mere intens, og da fagforeningsbevegelsen, som her har lagt nede, begynner at vise tegn til forandring til det bedre, har man det bedste haab for fremtiden.

F. J. M nudjen, Mr. H o l t a n,
formand. sekretær.

Hønefoss.

Foreningens medlemsantal ved aarsstiftet var 50.

I aarets løp er avholdt 24 styremøter, 8 medlemsmøter, 1 ordinær generalforsamling og 2 ekstraordinære, paa de ekstraordinære generalforsamlinger er lovene forandret og foreningen omdannet til samorganisation for Hønefoss. —

I aaret 1910 er indkjøpt tomt til Folkets hus til en pris av 2350 kroner plus omkostninger.

Foreningen hadde i nævnte aar 5-aarsfest.

Foreningens formue var pr. 1. januar 1911 fr. 2697.42.

Formand E. S. Bentzen, kassierer E. Eriksen, sekretær Johs. Fjischer.

Hønefoss soc.dem. forening.
Styret.

Tarsløberg og Larviks amt.

Sandeherred og Sandefjord.

Partiet har i aarets løp avholdt 14 styremøter, 10 medlemsmøter og 2 generalforsamlinger. Der har været avholdt 2 foredrag. Partiet har deltatt i kommunevalget i to valgkredse med det resultat at der valgtes 3 repræsentanter i Sandeherred og 4 i Sandefjord, partiet har ogsaa deltatt i et valg paa forlikskommisjærer. Den økonomiske stilling er lysere end den var ved forrige aars begyndelse, skjønt kassen er tom. Der er i aarets løp indmeldt i

partiet 3 foreninger og utgaat en, saa partiet bestaar nu av følgende foreninger: Framnæs og Sandefjords jern- og metalarbejderforening, Sandefjords murerfendes forening, Sandefjords flotoiarbejdernes forening, Sandefjords kommunale arbejderforening og Sandefjords murarbejderforening.

Bernhard G. Hjugstad,
sekretær.

Vallo og omegns arbejderforening

Efter indbydelse afholdtes et møte i Vallo skole søndag 14. august 1910, med det formaal at danne en socialdemokratisk forening for Vallo og omegn. Tilstede for anledningen var hr. journalist Ola Solberg fra Kristiania, og holdt foredrag om socialdemokratiets formaal og politik.

Efter foredraget tegnedes de av de tilstedeværende, som ønsket at være medlemmer, paa en liste og foreningen besluttedes dannet, hvorefter der valgtes et midlertidig styre, som skulde utarbeide forslag til love for en kommende generalforsamling.

Søndag 28. august holdtes konstituerende generalforsamling, hvor love vedtoges, samt valgtes styre, foreningens navn blev efter styrets forslag Vallo og omegns arbejderforening.

Foreningen besluttedes enstemmig indmeldt i Det norske arbeiderparti.

Der er i det forløpne halvjaar, foruten den konstituerende generalforsamling, avholdt 7 medlemsmøter, hvorav enkelte har været bra besøkt. Der er avholdt stiftelsesfest for medlemmer med bekjendte.

To foredrag er avholdt, et av hr. typograf E. G. Lian over emnet Spad er samfundsløfte, og et av formanden om socialismen. Der er videre avholdt 8 styremøter. Medlemsstallet var ved foreningens stiftelse 21, hvorav 8 kvinder, for 4. kv. 1910 er indbetalt

kontingent av 26 medlemmer, hvorav 8 kvinder.

A. D. Lie,
formand.

Jørgen, E. Anderjen,
sekretær.

Stoger freds.

Medlemsantallet i de enkelte foreninger har ikke øket synnerlig i 1910, men at sosialismen stadig vinder tilhængere viser bedst de nylig avholdte kommunevalg, idet arbeiderpartiets stemmetal hadde over fordoblet sig fra 1907. At borgerpartierne ogjaa hadde forstaelsjen av, at arbeiderne vilde rykke sterkt frem viser det større fremmøte til valget. Vort partis representanter i kommunestyrene økedes derjor kun fra 24 i 1907 til 32 i 1910. At arbeiderne ogjaa her begynner at forstaa, at pressen er vor mächtigste agitator viser at vort organ "Fremtiden" stadig vinder større og større utbredelse.

M. Johansen.

Jelmater arbeiderforening.

Foreningen har i aaret avholdt 9 medlemsmøter, 7 bestyrelsesmøter samt 4 kombinerte møter av de paa stedet samvirkende foreninger. I kombinert møte besluttedes at paabegynne opførelse av et Folkets hus. Til indtægt for dette besluttedes at avholde basar; denne indbragte ca. 1700 kroner. Gullet paabegyndtes vaaren 1910 og fandt aapningen sted den 28. november. Samme aars høst avholdtes atter basar til indtægt for Folkets hus, denne indbragte ca. 1300 kroner.

Av fremmede foredragsholdere har foreningen hat advokat Solnordal (om kooperasjonen).

I møte den 20. august 1910 nomineres 16 kommunerepresentanter for aarene 1911—12—13. Av disse fik vort parti 7, likefrem vort parti ved ordforerivalget gif av med seiren.

Foreningen tæller for tiden ca. 150

medlemmer. I aaret er avholdt to halvårlige generalforsamlinger.

Kandsfjord kvindeforening er i aarets løp indmeldt i arbeiderforeningen og staar fra da av tilsluttet Det norske arbeiderparti. I medlemsmøte 25. februar besluttedes at jende 2 representanter til landsmøtet. Høsten 1910 stiftedes en sangforening av de samvirkende foreninger.

Ved generalforsamlingen i april blev Carl Hansen valgt til formand istedetfor Carl Johansen, som frabad sig gjenvalg, til sekretær i st. O. Horns gjenværende funktionstid valgtes P. Gjærde.

C. Hansen,
formand.

P. Gjærde,
sekretær.

Kongsberg.

Der er i aaret avholdt 14 styremøter, 7 medlemsmøter og 1 generalforsamling; foredrag er avholdt av hr. redaktør Braa foran kommunevalget.

Partiet har tegnet aktier i "Fremtiden" for 150 kroner, hvilket beløp er fuldt indbetalt. Endvidere er tegnet en aktie i "Folkets hus", Lillestrøm.

Paa initiativ av parti styret dannedes en 1. mai komite, med representanter foruten fra partiet, tilsluke fra Baabearbeidernes og Solvverksarbeidernes foreninger. Komiteen opnaadde paa henbendelse, at 1. mai indtil videre opføres som fast slagdag for samtlige kommunale bygninger. Talen for dagen holdtes av overretssjakerer Bonnevie, og festarrangementet gav et betragtelig overflud, som er avsat til 1. mai fond.

Partiet assisterte i juli maaned arbeidsmandsforbundets agitator, H. Berntsen, i hans agitation blandt saghøveri- og tomtearbeiderne samt sliperarbeiderne og opnaadde at faa stiftet sagforeninger i tilslutning til arbeidsmandsforbundet for disse to sag-

Videre arrangerte partiet i november paa henvendelse fra Den jaglige Landsorganisation et møte hvor Sverre Iversen holdt foredrag om jagorganisationen.

Partiets bhstyregruppe har i aarets løp avholdt 6 moter, derav to sammen med styret, hvor forskjellige kommunale saker er behandlet.

Paa partiets foranledning er garantisummen i Den norske arbeiderbruk- og boligbank forhoiet fra 100,000 til 150,000 kroner.

Et forslag fra Høststyret om utvidet løstid i folkestolen var av formandskapet mot 2 stemmer indstillet til ikke at bijalbes, men blev fra vort partis side optat i bhstyret og der bijaldd.

Ved kommunevalgget fik vort partis liste 310 st., en fremgang fra forrige kommunevalg paa 63 st. Repreteranternes antal er dog det samme som i forrige periode, nemlig 7, hvorav 2 i formandskapet.

Indtægterne i aaret var fr. 281.74 og utgifterne fr. 261.67.

C. Wallen, Anton Mundjen, sekretær. formand.

Kristianlund N.

Partiets organ "Tidens trav" har for en stor del lagt beslag paa styrets oppmerksomhet, da det har frævet meget arbeide at faa det jaapas oparbeidet, at det kan klare sig. Dette haaber man nu er lykkedes.

1. maiestigheterne var vellykkede og fandt stor tilslutning.

3 anledning kommunevalget utføres godt og intenst arbeide, og naar resultatet ikke var efter forventning, skyldes dette det netop indtraadte jildejiste, der tok al interesejse jangen. — Valgresultatet blev at vort parti fik 498 stemmer mot i 1907 412 stemmer, altjaa en foroselsje av ca. 50 stemmer.

En kvindeforening arbeider væjentlig med det formaal at flasse lon til redaktøren av vort organ.

Den soc.=dem. forening har hat regelmæssige moter, men desværre hittil med nokjaa liten tilslutning.

Jagforeningernes stilling er nokjaa utilfredsstillende. Enkelte jag staar organijert, andre kun svakt eller slet ikke organijert.

En samvirkende jagforening mangler. —

En "kooperativ" handelsforening for "Nordlandet" er dannet, men endnu ikke traadt i virksomhet.

J. Olsen.

Kristiania.

Den nye ordning med eget styre for Kristiania avdeling av Det norske arbeiderparti traadte i kraft lørdag den 24. september, paa hvilken dag det nyvalgte forretningsutvalg konstituerte sig. Til viceformand blev Jens Teigen og til vicesekretær blev fru Sigrid Thomassen valgt.

Forretningsutvalget gif straks igang med at planlægge agitationen for kommunevalgget.

Foruten den vanlige agitation ved offentlige moter, arrangeret av kredsstyrerne, besluttet man at henstille til jagforeningerne at late avholde foredrag om partiets kommuneprogram paa sine moter, og i den anledning blev en liste over foredragsholdere, som hadde erklært sig villig hertil, sendt ut til de respektive foreninger. Ca. 80 foredrag blev paa denne maate formidlet til foreningerne.

Som svar paa sirkulæret angaaende forslag til kommuneprogram indkom der ialt 32 brevesser fra foreningerne. De fleste av disse forslag gif ut paa forandring i Høstposten og henstilling til forretningsutvalget at gi Høstposten en flarpere og mere utkommen-

de form. Som forslag til nye poster kan jærlig nævnes:

1) Forslag om at kommunen overtar en gros formidlingen av jøde-midler.

2) Forslag om adgang til rets-hjælp og retspleie.

3) Forslag angaaende kommunal socialstatistik.

4) Forslag om oparbejdelse av gater og parker og anlæg av legepladse og kolonihaver.

Forsætningsutvalget utarbeidet efter de indkomne forslag et utkast til kommuneprogram, som efter en indgaaende og grundig behandling i repræsentantskapet i det væsentligste fik dettes godkjendelse, idet de forandringer som blev gjort var av væsentlig formel og ikke reel natur. Behandlingen av kommuneprogrammet krævet 3 repræsentantskapsmøter.

Angaaende forslag til kommunerepræsentanter var der indkommet 71 skrivelser fra foreningerne, hvori 164 repræsentanter var foreslaaet. Forsætningsutvalget besluttet foreslaa 27 navne kumulert paa listen og folgelig ialt opført 57 navne. I henhold hertil utarbeidet forsætningsutvalget forslag til liste, som efter en indgaaende generaldebat fik repræsentantskapskets godkjendelse. Behandlingen krævet 2 repræsentantskapsmøter.

For at stasse frivillige agitatorer til kommunevalget, rettet forsætningsutvalget en henvendelse til parti-foreningerne om at opta en fortegnelse over de medlemmer, som vilde stille sig til forsætningsutvalgets disposition som husagitatorer.

Fortegnelsen over disse frivillige agitatorer blev sendt til de respektive fredsforeninger.

Til planlæggelse av agitationen har forsætningsutvalget afholdt to møter med fredsformændene.

Forsætningsutvalget foresla et ut-

kast til budget og plan for valgagitationen. Forsætningsutvalget henvendte endvidere til fredsformændene at afholde møter til planlæggelse av de store offentlige valg-møter, saa disse ikke kom at kollidere og konkurrere med hverandre.

For at saa stiftet en organisation blandt tjenestepersonerne, henvendte forsætningsutvalget sig til kvindeforbundet og tilbød at stasse dem Kata Dalström som foretagsfører, hvis kvindeforbundet vilde paata sig det øvrige arrangement og omkostninger ved møtet. Tilbudet blev modtaget, det blev et overfuldt møte, og det ser ut til, at den nystiftede organisation trives godt.

Til opstilling av kandidat til forsætningskommisær og til godkjendelse av plan for agitationen blev der afholdt et repræsentantskapsmøte. Som kandidat blev pastor Haugerud og som uupleant forsætningsfører Eberre Jørgensen nominert. Partiets tidligere kandidat, dr. Oscar Rissén, hadde av helbredshensyn frabedt sig at bli opstillet.

Forsætningsutvalgets plan til valgagitation vandt repræsentantskapskets billigelse.

Repræsentantskapsmøtet bemundiget forsætningsutvalget til at sende telegram til Brantings fødselsdag.

Ialt blev der av forsætningsutvalget utgitt:

En brosjyre om boligisaken i 30,000 eksemplarer.

En brosjyre om høires sære i Kristiania kommune i 24,000.

Et skriveblad om vosen angaaende fødemidler i 24,000 eksemplarer.

Et skriveblad "Røyle ord til vælgerne" i 24,000 eksemplarer.

Endvidere stillet kvindeforbundet 5000 skriveblade og 5000 eksemplarer av bladet "Kvinden" til forsætningsutvalgets disposition.

Til utdeling bestilte endvidere forsætningsutvalget ialt 56,000 eksempla-

ret av "Social-Demokraten" i den jidste uke for valget og foranlediget endvidere utgivelse av et søndagsnummer dagen for valget.

Sammen med Jagforeningernes jagforening arrangeres en agitationsfest.

Resultatet av valgagitationen var, at partiet erobret 4 nye pladse i kommunestyret og rykket ind som næstterreste fraktion med 31 repræsentanter.

Med den nyvalgte kommuneformation har forretningsutvalget hat 2 moter. Et konstituerende møte til valg paa fraktionens kandidater til ordfører, viceordfører og formandskapsmedlemmer samt til de forskjellige udvalg og komiteer, som besættes av formandskap og bystyre. Paa det 2. møte blev fraktionens stilling til den kommunale boligkomitees indstilling droftet. Et forslag herom, utarbeidet av vore formandskapsmedlemmer, blev efter en længere debat enstemmig vedtat.

Paa møte med fredsformændene og de politiske kvindeforeningers formænd droftedes om ikke ledelsen av skoletilsynsutvalgene skulde overtages av forretningsutvalget. Forslaget herom blev enstemmig vedtat. Paa møte benyttedes forretningsutvalget at trække det tidligere vedtagne program i 20,000 eksemplarer. Endvidere baatol forretningsutvalget sig at besørge stemmeskifterne trøkt i et antal av 700 til hver skole og de med valget forøvrig forbundne utgifter. De øvste liste blev ontrent i sin heshet vedtat ved samtlig skoler.

Til forlikskommissærvalget blev trøkt et øvrob i 20,000 eksemplarer og spredt gjennem fredene. Valget blev dennegang henlagt mellem jul og nytaar iskedetfor — som vanlig — i første halvdel av december, og dette har vel kanne bidraget it til at fremmotet ikke var saa godt som onskelig kunde være.

Vor kandidat og juppleant fik henholdsvis 3051 og 1519 stemmer, motpartiets 3597 og 2255 stemmer.

Regnskapet, som avsluttedes 1. januar viser en samlet indtægt av fr. 4,714.02, utgift fr. 3100.62, kasjeholdning fr. 1613.40.

Sertil bemerkes dog, at trykningsutgifterne ved valgagitationen, som beløper sig til henved 1000 kroner, først kommer paa regnskapet for 1911.

O. Ruud. Joh. Dahl.

Sverre Krogh. Jens Teigen.

Sigrid Thomasen.

Lister og Mandals amt.

Oddernes freds.

Høsten 1909 blev der efter endel agitation stiftet nogle smaa partiavdelinger i Oddernes valgfreds, nemlig paa Lund i Mandal i Greibstad og i Torrisdal, samtlige med et ganske litet medlemsantal. Til sammen 58 medlemmer. Repræsentanter for disse foreninger møttes søndag 25. oktober 1909 og blev enst. enige om at danne en samorganisation under navn av Oddernes freds arbeiderparti. Til styre valgtes B. Hult am, formand, R. Edvardsen, viceformand, D. Endrejen, kasjerer, P. Jakobsen, sekretær, og H. Sandkvist. Styret fik i opdrag at utarbeide love. (Disse er siden enst. vedtagne av partiavdelingen). Likeledes besluttedes at delta i det forestående stortingsvalg. Som kandidat blev R. Edvardsen opstillet med B. Hultmann som varamand, begge enst. Ved valget erholdt vore kandidater 260 st., ved omvalget 224. Naar hensyn tages til de omstændigheter som var i freden, særlig ved omvalget, saa var resultatet udmerket.

Efter litt agitation lukkedes det os at saa stiftet en ny partiavdeling i Sogne, hvor ogsaa fredsorganisationen arrangerede et større møne, som i alle dele forløp udmerket. Desværre lukke-

des det os kun i Oddernes at jaa forholdstalsvalg indført til kommunevalget, jaa det kun var der og i Mandal vi deltog ved egne lister. I Mandal valgtes 1 mand. I Oddernes kom vi ind med største stemmetal og fik 5 mand av 16. I Greibstad valgtes ligeledes 1 mand. Mandals partiabdeling er der ikke mottatt nogen kontingent fra og maa betragtes som oppløst, men ifølge meddelelse er Mandals arbeiderforening (20 medlemmer) indmeldt fra nytaar iaar, og kanskje den blir mere at stole paa. De øvrige partiabdelinger arbeider godt om end medlemsantallet er litet. Lunds arbeiderparti har æren for at frit stolemateriel er indført i denne stolekreds.

Som agitation er der i kredsken avholdt ca. 20 foredrag, samt utdelt endel brosjyrer og aviser.

Til agitation har de enkelte partiabdelinger ofret nokjaa meget, tilsammentlagt mere end kredsorganisationen.

Medlemsantallet ved aarets slut er 85 medlemmer.

B. Hultmann,
f. t. formand.

Sægelands sociald. forening.

Foreningen har i aarets løp hat 2 møter. Da vi er jaa jaa, besluttet vi ikke at opstille vor egen liste til kommunevalget og heller ikke at jaa istand forholdstalsvalg. Sagnet er utpræget venstrebbygd med sterke socialistiske tilbøjeligheter. Vi har saaledes faat frit stolemateriel ved enstemmig beslutning av stole- og herredsstyre. — Hvad man mest har mot socialismen her, er dens antimilitarisme, og hvad man kalder dens "unationalitet". Bare en av vor forenings medlemmer blev med i herredsstyret, og han blev dets ordfører. Foreningen hadde ved aarets utgang 24 medlemmer. For 1911 er Tom.

Gunstveit formand, D. S. Rile viceformand og S. Høllerud kassierer.

Tom. Gunstveit,
formand.

Mojs.

Aarets arbeide indledes med en husagitation for at skjaffe "Social-Demokraten" flere tingere. I den anledning fik man i en maanedes tid 200 ekspl. av bladet gratis tilsendt.

Skjønt "Soc. Dem."s abonnenttal ikke ofet i jærlig grad efter agitationen, jaa blev dog bladets stilling i det hele sterkere besætt og har abonnentantallet siden stadig ofet.

I indebærende aar har ogjaa partiet hat den glæde, at en gruppe celluloearbeidere paa ialt 70 mand har sluttet sig til partiet.

Forstaaelsen av den internationale arbeiderbevægelse er ogjaa vokset, saaledes at partiets medlemmer mer og mer erkjender, at 17. maiestilgheterne er et led i den kapitalistiske nationalismes arbeide til jordel for de konervative principper, partiet holdt sig derfor demonstrativt borte fra 17. maideemonstrationen.

I pinjen sendte partiet 4 repræsentanter og 1 foredragsholder til det kommunale selsesmote i Fredrikstad.

Aarets arbeide er i jærlig grad b it viet kommunevalget.

Partiet gif til valg bl. a. paa programposterne: frit stolemateriel for skolebarns elever, afstæffelse av privat russdrifshandel, kommunal kul- og koksutvalg.

Foran valget utfoldedes et intenst arbeide med saavel utenbys som indenbys foredragsholdere, flyveblade og ikke mindst en vel planlagt, godt arbeidende husagitation.

Valget viste derfor ogjaa det glædelige resultat, at partiets repræsentantantal ofet fra 10 til 15 av 44 repræsentanter i det hele. Stemmetallet

viste dobbelt ja mange stemmer paa partiets liste som ved sidste valg.

Man tør vistnok med sikkerhet betegne partiets afholdspost som den stærkest virkende årsak til partiets store fremgang.

Farten er jaaledes upaafagelig og maalet det rette. Først vaakner arbejderne til afhold, til hel ædruelighed og gaar fra den platform ind i socialdemokratiet.

Til slut skal nævnes at foruten foredragsmøter og fester er i aarets løp afholdt 15 partistyre-møter, 8 hovedstyremøter, 2 generalforsamlinger og 1 ekstraordinær generalforsamling.

Arne Magnusen,
partiets korrespondent.

Narvik.

konstituerende møte av partistyret for 1910 blev afholdt den 10. februar i. a.

Følgende foreninger var repræsenteret: Jern- og metalarbejdernes forening, Narvik arbejderforening, Den socialdem. forening, Snekker- og tømmereændenes forening, Arbejderforeningens kvindeforening, kvindeforeningen "Samhold", luge "Fram", Malterforbundets afdeling og Bækerbøndernes forening samt bladet "Fremover", til sammen 20 repræsentanter.

Som formand valgtes N. D. Munkvold, som næstformand Oluf Amundsen og som sekretær Njach Overgaard.

Som trykkeriets kassjerer valgtes Eivin Berntsen og som partikassjerer M. Davidsen.

Partiets ledelse har i aarets løp været skiftende, idet Munkvold avgik som formand, hvorefter Amundsen havde ledelsen en tid.

Da imidlertid Amundsen under budgetbehandlingen ikke havde anledning til at lede partiets forhandlinger, blev Julius Olsen valgt som fungerende formand og har senere indehavt ledelsen.

I forretningsaaret — fra 10. februar 1910 til 28. januar 1911 — har der været afholdt 32 partistyremøter, 5 jællemøter, 5 kombinerede møter av partistyret og partiets bystyre-fraktion, samt 1 ordinær og 2 fortløbende generalforsamlinger.

I de kombinerede møter har der været behandlet en række kommunale spørgsmål.

Der har i nævnte tidsrum været behandlet 155 sager. Blandt fremtrædende sager kan nævnes behandling og vedtagelse av program for partiet til kommunevalget.

Som forandring av tidligere praksis blev denne gang sendt forslag fra styret til foreningerne paa de valgte kommunerepræsentanter. Dette forslag blev i det væsentligste uforandret, hvorefter ved det endelige valg partiets liste vandt frem ja langt som man denne gang havde haab om.

Der blev av vort parti valgt 9 repræsentanter mot i foregående periode 16.

Naar det ved dette valg blev nedgang i repræsentationen, har dette sin væsentligste årsak deri, at partiet ved forrige valg fik en uventet tilvækst som følge av den paagaende arbejdsloshed, der særlig tilførte arbejderforeningen et stort antal nye medlemmer.

Under valgforberedelserne blev der av partiet foranstaltet afholdt foredrag av: Forde om programmerne i sin almindelighed, av Margidion Hansen om fattigadministrationen, av Njach Overgaard om afholds- og bevillings-spørgsmaalene, Edd. Kristiansen om skolespørgsmaalene.

Der blev til samtlige foredrag indbudt til diskussion.

No tilrejsende foredragsholdere kan nævnes arbejdsmandsforbundets agitator i Nordland, Joh. Karlgren, der holdt 1. marts her 1910 samt et saglig foredrag.

Endvidere hadde man besøk av den jønske landsorganisations formand — stormpreikens bekjendte leder — Herman Lindqvist, der for fuldt hus holdt foredrag over emnet: "Syndikalismen i skandinavijsk jordstevn".

I den kommunale ledelse, hvor arbeiderpartiet hadde siertal i det forløpne aar, blev gjennemført flere forbedringer.

Saaledes har vort parti jaat indført engelsk som frivillig fag i folkeskolens 3. afdeling.

Der blev opsat mindre midlertidige laan. Men samtidig blev den kommunale ledelse imotekommet med flere indbetalinger av kommunens største skatter, nemlig Luosjavaara—Miruna—vaara aktiefolag, der ialt indbetalte paa stat 80,000 kroner.

Der viste sig saaledes tendens til en jærlig imotekommenhet fra bølgets side, hvilket man tor tro hadde sin grund deri, at vort parti ikke kviet sig for at ta byrderne, der meldte sig i form av skat, islebensfor som borgerpartierne tidligere har gjort at utnytte kommunens kredit til det yderste.

Denne væsensforskjel i kommunal administration var heller ikke bølget blind for og man tor forinnde, at ogsaa dette medvirket til, at kommuneskattet blev imotekommet ved sine gjennetagne henvendelser om indbetaling av addrag paa skatterne!

De av partiets folk som har vist interesse og samfølelse, har arbeidet med ufortrøden offervillighet i partiets tjeneste til jælles gagn, likesom partimedlemmerne har utvist et godt samhold, der nu som for har jat respekt efter sig til folgebærdig eksempel for fremtiden.

Sul. B. Olsen,
formand.

Hach Overgaard,
sekretær.

Nedenæs amt.

I aaret 1910 er anholdt 7 styremøter. De saker, som har været behandlet, er foruten de rent økonomiske ogsaa beslutninger om plan for agitation i kredsene.

Av agitationen kan nævnes: Foredrag anholdt i Froland, Lise Moiland, Liestad, Tromsø, Søndeled, Gjerstad og Trøedestrind. Som talere har været benyttet d. hr. Bie, L. Tellefsen, Chr. Johansen, L. Gaardal og Gutorm Fjølstad.

Den 10. juli afholdtes arbeiderstevne i Froland, hvor foruten de lokale talere hr. redaktør Wollnick, Strimland, var anmodet om at møte frem, hvilket ogsaa blev imotekommet, og han holdt en udmerket tale om socialismen.

I aarets løp er uttraadt 7 foreninger og indmeldt 6 nye. Av de uttraadte er 2 strosne paa grund av aldrig indbetalt kontingent, 3 opløste paa grund av arbeiderstop og derav følgende fjareise av medlemmerne, 2 opløste for at smelte sammen til 1 under nyt navn og indmeldt i 1911. De uttraadte foreninger er følgende: "Lillefjands og omegns arbeiderparti", "Grinstad arbeiderparti", "Fjære arbeiderparti", "Storbuens jernbancarbeiderforening", "Frolands arbeiderforening", "Liestad arbeiderparti" og arbeiderforeningen "Fram", Liestad.

De nye indmeldte er: "Arendals jern- og metalarb. forening", "Arendals havne- og transportforening", "Søndeled arbeiderparti", "Gjerstad arbeiderparti", "Frolands arbeiderparti" og "Trøearbeidernes fagforening". Antallet av foreninger tilsluttet 31. decbr. 1910 var 14, derav 8 fagforeninger, 5 politiske og 1 sangforening.

Antallet av kommuner, hvor partiet deltok i valget ihøst med egen liste,

var ikke mange — ialt 4: Vestre Mo-land, Diestad, Trøland og Årendal, og resultatet var henholdsvis:

I 1907 0, 1910 6, i 1907 5, 1910 6, i 1907 0, 1910 9, i 1907 5, 1910 9 (flertal), i 1907 5, 1910 11 repræsentanter.

Efter initiativ af amtsstyret jattes igang liste til undertegnelse af stemmeberettigede med krav paa indførelse af forholdstalsvalgmaaten i Trømsø herred. Listen samlet mange underskrifter, og herredsstyret fattet beslutning om, at forholdstalsvalg skulde benyttes. Desuagtet indtrød motpartiet (høire og venstre tilsammen) at indlevere liste. Deres uforstaaethed gik jaavidt, at de sat bakt paa mandtalsforens kontor den sidste dag for indleverelsen af forslagsliste før at paase, om der blev indleveret nogen anden liste end den af de organiserede arbejdere indleverede og havde for det tilfælde en færdig forslagsliste med sig. Da der kl. 8 aften ingen videre liste blev indleveret, tok de sin med sig og gik. Man forbausedes senere ved i aviserne at finde avertert flertalsvalg mot for avertert forholdstalsvalg, og der var stor harme baade i og udenom partiet over denne simple fremgangsmaate.

Den nye paragraf i formandskapsloven, som de skjøt sig ind under, har det vistnok ikke været lovgivernes mening skulde være gjældende i tilfælde, hvor valgmaaten var krævet samme aar af de stemmeberettigede, og jaavidt var vistnok en uholdbar begaaet af de raadende paa Trømsø; men paragraffen er uheldig og bør forandres saaledes, at den slags gjentages ikke kan finde sted. Den er ikke alene unyttig, men den er likefrim skadelig, ti der hvor der er sikkert flertal for et parti alene eller to partier tilsammen, kan dette eller disje aldeles udelukke et motparti fra al indflydelse

i det kommunale styre. (Høire og venstre kan jo gaa sammen om en jævnlig liste for paa den maate at holde f. eks. arbeiderpartiet aldeles borte. Jeg ser her bort fra indleverelse af fingertiliste; det er jo en ren uhyrlighed.)

I det forløpne aar kan partiets stilling jies at være styrket ganske betydelig. Interessen er stigende, forstaelsen mere vaaftende, mistroen mindre, men dog er her meget igjen som hemmer. I sær viser Årendal by og Nedens freds fremgang; men dette er jo ogsaa mest naturligt. I Holt freds er begyndt sterkt interessert liv, især i Søndeled, og snart kommer forhøventlig Tvedestrand med. I Sands freds er det mere uklart. Alt i alt tror jeg fremgangen i amtet maa kaldes bra for aaret 1910's vedkommende, og inotejer vi 1911 med god tro paa videre held og fremgang.

A. M. Terjeien,
sekretær.

Sætersdalens freds.

Aarsmøtet holdtes paa Evje den 6. februar. Nyt styre valgtes med følgende resultat: Olaf Siemo, formand, Hans Åmland, næstformand, Gunnar Skoien, kassierer, Gunnar Løkken, sekretær. Til de øvrige medlemmer af styret valgtes A. S. Svendsen, Ole Bakken og Hans Heimdal.

Kommunevalgenes udfald:

I Trøland indvalgtes ved forholdstalsvalg 4 arbeiderrepræsentanter. (Herredsstyret har 12 repræsentanter).

I Evje indvalgtes ved forholdstalsvalg 6 repræsentanter af arbeiderpartiet. Herredsstyret har her 16 repræsentanter.

I Hornnes indvalgtes ved forholdstalsvalg 6 repræsentanter af arbeiderpartiet. Herredsstyret har her 20 repræsentanter.

I formandskabet er ved forholdstalsvalg indvalgt:

I Jvøland 1,
i Hornnes 1 og
i Evje 1.

1. maidemonstration med fest avholdtes paa Evje med en efter forholdene storartet deltagelse. Hr. kand. filos. Nielsen holdt foredrag.

Et større arbeiderstevne avholdtes i Bygland den 26. juni med foredrag av hr. redaktor Wolnick.

Arbeiderpartiets stortingskandidat i Midtthordland, Kristensen, holdt i mai maaned 2 foredrag paa Evje og 1 paa Byglandsfjord. En jvønsk student fra Upsala holdt i juni 1 foredrag paa Evje og 1 paa Byglandsfjord.

Den faglige landsorganisations utføring, Bergeren, holdt i november foredrag paa Evje og Byglandsfjord.

Redaktor Wolnick har desuten holdt politisk foredrag i Jvøland, Hornnes, Evje, Byglandsfjord m. fl. steder i kredsen.

Partistyret har i aarets løp holdt 3 moter, hvor væsentlig mindre saker har været behandlet og avgjort. Indmeldt i partiet er Evje nikkelverk og grubearbeiderforening med 120 medlemmer. Arbeidsorganisationen bestaar nu av følgende foreninger:

Jvølands arbeiderparti med	25 medl.
Hornnes arbeiderparti med	27 —
Evje nikkelv. og grubearb.-forening med	120 —
Byglands arb. forening med	22 —
Nardals arbeiderparti med	30 —

Til sammen 224 medl.

Hans A. J. A. Land,
formand.

Nordlands amt.

E. Saltens fredsk.

Ved aarets begyndelse talte partiet omkring 600 medlemmer i 17 foreninger, hvorav 2 kvindeforeninger. I

aarets løp er stiftet eller tilmeldt 6 nye foreninger, herav en kvindeforening, saa partiet nu tæller ca. 750 medlemmer. Naar medlemstallet — trods øst foreningsantal — ikke er blit synnerlig større, saa skyldes dette i væsentlig grad den omstændighed, at fagforeningerne i Sulitjelma lot sig indmelde i partiet med hele sit medlemantal i 1908; men har maattet reducere antallet siden for at saa forholdet stabilt. En større fagforening er ogsaa utmeldt (Sandnes arbeiderforening) og i dens sted er konstitueret Sandnes soc. dem. forening med 25 medlemmer.

Der er i aaret avholdt et aarsmøte og 5 styremøter. Paa aarsmøtet var fremmødt 19 repræsentanter for 14 foreninger samt styrets 7 medlemmer. Saa vidt vi har bragt i erfarung har vort parti i sin 2 valgøgne deltat i kommunevalgene som parti. I Fauske forlangte og fremmet vi forholdsstalsvalg og satte igjennem 10 av herredets 28 repræsentanter. I Valnæs-fjord — hvor der blev flertalsvalg — seiret vort partiets liste. Her var vort parti det næststærkeste.

Hr. ordfører Johansen fra Bodo beredte Fauske og Sulitjelma og formanden Misvær og Saltbølen umiddelbart for valgene. Vi mangler dygtige kræfter til agitation i jøkelig grad. Dette er grunden til, at Nordland ligger saa langt tilbage. Ved St. Hans avholdtes et partistevne i Rognan, Saltbølen; men grundet koldt og jurt veir de nærmeste dage forut blev tilslutningen liten. Som talere ved denne anledning var engageret Joh. Karlgren og ordfører Johansen fra Bodo. Sulitjelma stedlige arb. parti har i løpet av aaret startet en lokalavis "Saltens Fremtid", som udkommer paa Fauske en gang ugentlig i 5-spaltet format og redigeres av en komite. Med det næstkomende amtsorgan gaar det trægt og smaalt. Vi

haaber dog paa lysere vilkaar for arbeidet.

Sr. Næssje,
f. t. formand.

Vesteraalens fredsparti.

Den 20. august 1910 stiftedes "Vesteraalens fredsparti" av medlemmer av Andenæs og Sortland socialdemokratiske foreninger samlet til møte i "Folkets hus" paa Andenæs. Fredspartiet bestodtes indmeldt i Det norske arbeiderparti fra 1. juli 1910. Kontingenten til fredspartiet sattes til kr. 0.80 pr. medlem pr. aar. — Der valgtes en bestyrelse paa 5 medlemmer, som skal fungere til aarsmøtet 1911. En lovkomite til at utarbeide forslag til love for fredspartiet valgtes.

Den 14. oktober 1910 sendtes kontingenten til Det norske arbeiderparti for 2. halvjaar 1910 for 50 medlemmer.

Bestyrelsen for 1910 bestaar av: Ivar Thune, formand (bosted Andenæs), J. Kolberg, næstformand (bosted Sortland), Emil Paulsen, kassjerer (bosted Andenæs), Hans Andersen, sekretær (bosted Andenæs), M. S. Dybvik den 5. medlem (bosted Sortland).

Ivar Thune,
f. t. formand.

Sarpsborg.

I aaret har været afholdt 2 generalforsamlinger, 7 partimøter og 13 styremøter. Partiet bestaar for tiden av 15 foreninger med ca. 500 mandlige og 14 kvindelige medlemmer. Medlemsantallet har gaat endel tilbage og grunden er den, at en del foreninger ikke betaler kontingent for andre end de, som er bosat inden kommunen, men neyter at betale kontingent for utenbysboende der vedkommende er bosat. Det som for en stor del har lagt beslag paa partiets arbejde har været at søke forbedret de økonomiske forhold, da partiet var

kommet i gjæld, som for en stor del skyldes stortingsvalget samt de store bidrag som partiet aar om andet maa yde som tilskud til drift av "Smaalenenes Social-Demokrat". Naar man tar i betragtning, at partiet selv ikke har eget lokale, ja der det noksaa vanskelig at arrangere noget, som kan bringe indtægt. Det har allikevel lyktes os at reducere gjælden i betragtelig grad. Som vanlig har partiet tat initiativet til 1. maidemonstrationen. I toget deltok ca. 1300, desuten arrangeres likeledes barnetog, hvor: deltok ca. 1100 barn. No offentlig valg, som er afholdt, fejret partiets liste ved valg av forlikskommissær, likeledes valgtes begge varamænd til det av vort parti. Det valg som i størst utstrækning har været lagt størst vekt paa er kommunevalget. Naar man ser paa, hvad der i den forløpne 3-aarsperiode er blit utført i kommunen av vore partifæller, skulde man ha god grund til at vente sig et udmerket resultat, idet det valgprogram, som opstilles i 1907, i det væsentligste er blit gjennomført. No disse kan nævnes fritstølemateriel, forhøielse av det stattefrie beløp, epidemiske sygdommes behandling, bevilgning av et beløp paa sundhetsvesenets budget til sykehusophold for ubemidlede syke. For valget afholdtes 2 offentlige møter, hvortil motstanderne var indbudt. Den væsentligste agitation utførtes av rodeforstanderne. Et valgprogram paa et par skjæne eksemplarer uddeltes. Resultatet av valget kan vel ikke siges at være saa aller værst endda. Partiets liste fik 908 av 2048 afgivne stemmer og som følge derav 16 repræsentanter, hvorav en kvinde, i bystyret, som bestaar av 36 repræsentanter. Ved valget i 1907 fik partiets liste 556 stemmer, det er allsaa en fremgang for partiet av 352 stemmer eller 65 pct. Dette er det væsentligste, som er utført i aaret. Vi har al grund til at se fremtiden lyst inmere med den sikke

forhaabning at tiden ikke er fjern, da partiet har flertal i denne kommune.

Hans M. Davidsen,
sekretær.

Stavanger amt.

Agitationen i amtet har været drevet godt trods vi har haft saa lidt penge at rutte med.

Der er i aaret afholdt 14—15 større agitationsmøter rundt i amtet; endel af disse har været arbeiderstevner og har i regelen været godt besøgt baade af partifæller og andre. I aaret er stiftet 3 afdelinger, nemlig Nørbo, Møi og Flekkerfjord; den sidste har endnu ikke meldt sig ind i amtspartiet, men vi haaber at de kommer.

Talere ved disse møter og stævner har været følgende: Skolebestyrer Gjøstein, lærerne Jespersen, Høigaard og Sæveraas samt P. Moe Johansen, redaktør Li, Magnus Karlson og T. Fjermestad.

Vi har det haab, at amtspartiet nu er kommet i god gjænge; vi har nu ingen nærværdig gjæst, saa vi kan bruge alle de penge vi kan skrape sammen til agitation, for det trænges at det blir rustet op lidt her ved den mørke tyststribe.

Tollef Fjermestad,
i. t. formand.

Stavanger.

I repræsentantskabsmøte 24. marts 1910 valgtes typograf Riks Nørheim til formand, Bernt Skaraas til kassierer og Thodolf Jespersen til sekretær; bestyrelsen kom for resten til at bestaa af fru Bihl, Tollefsen, Vikøren, Lars Svendien, Sivertsen, fru Knudsen og M. Bereide. Den sidste valgtes i første partistyrete til næstformand.

Alle repræsentantmøter har været afholdt ialt 8, af partistyrete 30

og 2 almannamøter for kommunevalg. Forøvrigt har arbeidet været drevet som vanlig. I sommer blev afholdt et større stævne paa Hjelmeland med Einar Li og Thodolf Jespersen som talere.

1. mai blev festligholdt taar som for under voksende tilslutning. — Festligholdelsen gav et overskud af kr. 244,03. 100 kroner af denne sum besluttedes afsat til et fond for maadagens festligholdelse i senere aar. Som et bevis paa at dagen anerkendes alment som arbeidernes dag, kan notes, at formandskabet nylig har optat den som en af kommunens faste flagdage.

Det som har gitt aarets arbejde sit præg er valgarbeidet. Som mandtalsførere fungerede Ole Jacobsen og Mathias Larsen. Der blev afholdt ialt 8 møter for valget med foredrag af Riks Nørheim, Johan Gjøstein, Selga Thorsen, M. Bereide, fru Anna Gjøstein, Einar Li, Johs. Møland, R. Sæveraas, Katarina Dahlstrøm, Ole Jacobsen og Thodolf Jespersen. Den sidste utredet desuden vort kommune-program paa et møte i kvindesaksforeningen.

Om kommuneprogrammet var der samstemmighed inden partiet, undtagen om afholdsposten. Diskussionen ledet til, at partistyret indanket forordningen for landsstyremøtet, hvor man fik bifald til at forme vorten saaledes som flertallet fandt det heldigst. Man gik til valg med helt ukomprimeret liste.

Resultatet af valget var gunstig. Der blev valgt 22 repræsentanter mot sidst 17, med fra 3668—3021 st. Vort parti viste sig paaan som hvens første. Som følge af dette udfald fik partiet 6 mand ind i formandskabet. Og for første gang kunde man besætte ordførers og viceordførerspladsen. Til

ordfører valgtes Johan Gjøstein og til viceordfører A. Wereide.

Av programfaktene i forløpne aar gjennemførtes posten om kommunal jagskole i matstel og huslig økonomi, som blev enstemmig vedtat av bystyret. Videre blev der paa byens budjet for 1911 optat til vorderde byggesond et belop av 10,000 kroner som en første begyndelse til realisasjon av et økonomisk princip for at komme hurt fra laanepolitikken. Denne vei er anvist av arbeiderpartiets mænd. — Kommunal fulkhandel utatte det forrige formandskap behandlingen av.

Dette spørsmaal skal avgjøres om kort tid. Forslag om folkebad er indjendt og hviler hos ingeniørvesenet.

Partiet har hat et ofende medlemsantal iaar. De tilsluttede foreningers antal er nu 35. Mens medlemsantallet i 1. kvartal 1910 var 1120 — 981 mænd og 139 kvinder, øket det utover til at bli i 4. kvartal 1481 — 1245 mænd og 236 kvinder.

Ogsaa "1ste Mai" har vist en glædelig fremgang i det forløpne aar, saa man nu ser sig istand til at kunne fremlegge et regnskap der viser balance. — I tillid til at denne fremgang vil fortsættes med øket fart i det kommende aar foreslaar man anset en redaktionssekretær og en ekspeditrice, like som man foreslaar forholdsvist lave lønninger for redaktions- og ekspeditorspersonalet.

Spørsmålet om partiets overtageelse av trykkeriet er reist og vil i den nærmeste fremtid finde sin avgjørelse. En basaruke til indtægt for partiets forskjellige gjoremaal er avholdt med gunstig økonomisk resultat.

Søndag 6. mars døde vor gamle partifører Johan Tanke Sviland. I den anledning besluttet partistyre, at hans begravelse skulde foregaa fra Folkets hus og paa partiets bekostning. Begravelsen fandt sted den 12. mars

under eneistaende deltagelse. — Kisten var anbragt i den store sal i Folkets hus omgitt av tørte juler, hvorpaa joldebandelobre med talrige lys og palmer; talerstolen var fjernet og i dens sted anbragt en magnifikt dekorert baldakin i rød. Der blev offisielt lagt 20 kransje paa hans baare, derav 2 joldekransje, en fra Stavanger arbeiderparti og en fra Norsk jern- og metalarbeiderforbunds afdeling. De øvrige kransje, som nedlagdes, var fra landsstyret for Det norske arbeiderparti, Samv. fagforeninger, Stavanger amtsarbeiderparti, "1ste Mai", Socialdemokratisk forening, Tommermandenes og bygningsnekkernes forening, Hæso og Hærsjø arb., Bakersvendenes forening, Sandnes socialdemokratiske forening, Løge "Vaarsol" fra Sandnes, Bergens arbeiderparti, Murerjendenes forening, Forbrukerforeningen "Økonom", Skotiarb. forening, Skibs- og mødelsnekkernes forening, Hermetikarbeidernes forening, Løst- og lastearbeidernes forening og Gulbsmedarbeidernes forening.

I det partistyre her ved avlægger denne beretning, vil det, idet det takker for den tillid det har nydt, uttale haabet om, at Stavanger arbeidere fremdeles mandjevt vil samles i sit parti og med kraft og interesse fortsætte den kamp, som er reist for at gjøre Stavanger til en sosialistisk by.

Johan Gjøstein,
formand.

L. Rajos, Einar Li,
nærform. redaktør.

Andr. M. Jacobsen, Bernt Skaraas,
kassierer. sekretær.

Elisabeth Evertsen. Bertine Skaraas.

Ole Henriksen. Randalff Knudsen.

Carl Tørneskog. Asbjørn Høbberstad.

Smaalenenes amt.

Arbeidet er meget vanskeliggjort baade ved den permanente pengemangel og ved organisationsformens uhenjigsmæssighet efter at fredsinddelingen i statsborgerlig henjende er indført.

Ved kommunevalgene er der utført meget og godt arbeide inden amtet, væsentlig ved lokale fræfter. Fremgangen er derfor betydelig, fra 56 i 1907 til 81 i 1910. Anispartiet har ikke kunnet yde pekuniær støtte, derimot har formanden stillet sig til disposition saa langt han har kunnet. Han har avholdt 36 politiske foredrag i aarets løp paa amtspartiets vegne.

Et større kommunalt fællesmøte avholdt 3 i pinjedagene i Tr.stad under stor tilslutning.

Indenfor Glemminge, Borge, Tune og Skjeberg har der i aarets løp fundet sammenslutninger sted av de forskjellige foreninger inden kommunerene. I Rodenæs saa det en tid ut til at det skulde lykkes at starte en partiorganisation. Der blev valgt 1 socialdemokrat ved kommunevalgene. Senere er dog ikke løfterne derfra blitt indfriet.

I aarets løp er avholdt 7 styremøter.

Bjørn Evje.

Trondhjem.

Medlemsstal.

Ved utgangen av 1910 stod 51 foreninger tilsluttet Trondhjems arbeiderparti. Disse hadde til sammen ved aarets utgang et medlemsantal av 2550.

Administration.

Partiets aarlige generalforsamling avholdtes den 27. og 28. mars. Dessuten er der avholdt to ekstraordinære generalforsamlinger, nemlig 19. september og 21. oktober.

Partistyret har bestaaet av følgende medlemmer: Smed Bernt Schei, for-

mand, arbeider A. Staavaa, næstformand, strødder L. Alstad, murer R. Dahl, fru Ritarda Larsen, jernstifter Olaf Lohre, maskinarbeider L. R. Olsen, lærer L. R. Ribsflog og domfugtarbeider J. M. Wiggen, samt som selvnevnte medlemmer av styret forretningsfører A. Hjelstad og redaktør A. Buen. Under den tidles fravær paa stortinget har den forrettende redaktør, Martin Tranmæl, deltatt i hans sted.

Partistyret har i aarets løp holdt 31 møter og behandlet 209 saker. Der er indløst 146 skrivelser og avsendt 132. Repræsentantskapet har holdt 4 møter og behandlet 10 saker, og fannemunegruppen har holdt 11 møter. Dessuten er der i aaret holdt 5 partimøter.

Møter og demonstrationer m. m.

1. maidemonstrationen var som vanlig vellykket i enhver henjende. Toget var det største maitog som nogen gang har været jet i Trondhjem, og tællt mindst 3500 voksne deltagere med 39 faner og ca. 1200 barn. Nr. 3 samledes det paa Bersttomten og avmarsjerte kl. 3½ med barnetoget i spidsen den vanlige rute. Barnene marsjerte saa op foran Harmonien, hvor redaktionssekretær Thornæs holdt talen for dem. De voksne tog marsjerte videre ut Kongens gate til musikkpaviljongen paa Frevolden, hvor redaktør Buen holdt talen for dagen. Om aftenen holdtes partifest i Turnhallen med taler av Buen og Ribsflog, og julefest paa Ekserherhaven. Paa begge steder var besøk meget godt, i Turnhallen saa mange som lokalet kunde rumme og paa Ekserherhaven ca. 4000 mennesker.

Ved det endelige oppgjør viste det sig at utgifterne med oppvaskningen og istandsettesjen av gaarden i Olaf Tryggvessons gate iaar beløp sig til kr. 10,318.33, saa den i juldt færdig

stand kom paa ca. 139,000 kroner. Eiendomsstatsten er 148,600 kroner. Opvudsningen av gaarden paa Baklandet kom paa fr. 1202.86. Ogjaa i 1910 var man nødt til at avholde en bazar. Den blev holdt paa en heldig tid, og jøfningen til den var god, jaa man hadde haab om at jaa et ganfke betragtelig utbytte. Det viste fig da ogjaa at bruttoindtægten be'op fig til fr. 8448.40, men trods det blev det ikke mere end fr. 1915.21 netto. Dette viser, hvad man allerede længe har været klar over, at man maa jøke at komme bort fra bazarvæfnet. Indtægterne fjaar ikke i jørhø'ld til det arbeide man har, og de mange ubehageligheter jom jøiger med det.

Til den internationale kongres i Kjøbenhavn jendte partiet to repræfjtanter, nemlig Tranmæl og Ribsflog.

Marets valg.

Den 1. mars joretoges valg paa jorftikskommisfjer med det utfald at politifjuldme'gtig Eritfen blev valgt med 1477 ftemmer, mens vor kandidat, jnefker Brevig, fik 1378. 24. mai avholdtes igjen jorftikskommisfjervalg, og denne g'gang blev Brevig valgt. Han fik nemlig 1055 ftemmer, mens høires kandidat, bankkfafferer Kaarberg, bare fik 807. Men den 13. jeptember led vi igjen nederlag, idet jabrikteier E. Chr. Piene da blev valgt til juppleant i jorftikskommisfjonen med 810 ftemmer. Vor kandidat, patfhusjormand E. Mursand, fik bare 669. I det h'efe har vi jeiret bare to ganger ved disje valg, nemlig den 10. januar 1908, da Brevig blev valgt til juppleant, og den 24. mai 1910, da han blev valgt til kommisfjer.

Det er beklagelig at interefjen for disje valg fjal være jaa liten jom den viser fig at være. Det hadde været en flet fag for os at bejætte flere av disje

pladjer, hvis vore jolk hadde hat den nødvendige jorftaaelfje av disje jtilfjingers betydning. Og det triflefte er at interefjen tar av, ijedetjor at man flufde vente at den tok til. Det viser da jidjle valg. Ved kommisfjervalgene er det i de jidjle aar avgit følgenbe antal ftemmer: 15. januar 1907 2923, 1. mars 1910 2862 og 24. mai 1910 1871. Ved juppleantvalgene: 11. januar 1908 2030 og 13. jeptember 1910 1486. Jor vort partis vedkommende jader ftemmeta'let for kommisfjervalgene jaaledes: 15. januar 1907 1441, 1. mars 1910 1378 og 24. mai 1910 1055. Og for juppleantvalgene: 11. januar 1908 988 og 13. jeptember 1910 669. Betegjende er det ogjaa at der i valglofalet paa Lademoen blev avgit 590 ftemmer den 1. mars, men bare 425 den 24. mai, og ved valget den 13. jeptember fank anta'let like ned til 276.

Marets vigtigfte valg var jefjølgefelig kommunevalget. Den 8. juni nedjattes en valgkomite, beftaaende av Tranmæl, Alfjlad og fru Larsen, og denne komite tok ftraks fat paa jorberebefjerne til valg. Jorft utarbeidet den fforfag til valgprogram, jom blev tilftraadt av partifjuret den 12. og vedtat av en ekftraordinær generalforfamling den 19. jeptember.

Derneft jammenkfaldte komiteen kredsfjurerne til et fællesmote, og paa dette blev det beftemt at kredsfjurerne flufde indb'nde partiets medflemmer i fjine refpektive kredjer til moter til famtale om det kommunalpolitifke arbeide. Saadanbe moter blev ogjaa avholdt i 1., 2. og 4. kreds med fforedrag av partiets fformand i 1. og 2. og typograf Schefko i 4. kreds.

Paa den ordinære generalforfamling blev det med 46 mot 4! ftemmer beftemt at der flufde jammenkfaldes partimote til avgjoreffe av hvilken fremgangfmaate der flufde anvendes ved

nominations av kommunerepresentanter. Saadant partimote blev afholdt den 1. juni, og der vedtoges folgende udtalelse:

”Foreningerne anmodes om at indsende til partisyret navn som bor komme i betragtning ved opstillingen av kommunekassen, hvorefter partisyret fremlægger forslag til liste for et partimote, som foretar provenomination. Paa grundlag av motets resultater opstilles den endelige valgliste til godkendelse av en ekstraordinær generalforsamling.”

I henhold hertil blev der nu stillet anmodning til samtlige 51 foreninger om at indsende forslag paa kommunerepresentanter, men bare 26 foreninger efterkom anmodningen. Paa grundlag av det indkomne materiale utarbejdet saa valgkomiteen forslag til liste, som med et par mindre forandringer blev tiltraadt av partisyret den 10. oktober. Man foreslog 20 kumuleret som ved de to foregaaende valg. Forslaget blev behandlet i partimoter den 17. og 19. oktober. I det sidste mote blev det i sin helhed tiltraadt for de kumuleres vedkommende, og i det sidste mote med et par forandringer ogsaa for de ukumuleres vedkommende. Derefter blev det igjen behandlet av partisyret, og tilslut forelagt en ekstraordinær generalforsamling til endelig vedtagelse den 26. oktober. Paa denne blev det ogsaa foretaget et par forandringer for de ukumuleres vedkommende. Forøvrigt blev det vedtaget i sin helhed.

Den endelige liste blev saaledes i alt væsentlig den samme som den som oprindeligt var foreslaaet av valgkomiteen. —

Den egentlige agitation begyndte den 13. november med foredrag av fru Kata Dastrom i Haandværkerforeningen. Derefter fulgte moter slag i slag.

Moterne var gjennemgaaende godt besøgt, men man kan ikke frigjøre sig

fra det indtryk, at det for en stor del er de samme folk som moter bestandig, og derfor er det et stort spørgsmaal om det ionner sig at holde saa mange moter som man denne gang gjorde.

Stredsfyrerne idet gjennemgaaende valgkomiteen god støtte under valgarbeidet, men interessen blandt partiets medlemmer var desværre ikke stor. Efter partisyrets beslutning blev der utarbejdet en valgbrochure som blev trykt i 10,000 eksemplarer, men den kom ikke til at gjøre den nytte som den kunde ha gjort av den simple grund at det viste sig umulig at saa den uddelt paa en tilfredsstillende maate.

Efter initiativ av valgkomiteen blev det idenne gang som ved de tidligere valg gjort forst paa at etablere et kvindeagitationsforp.

Mandtalsskontoret ordnet ca. 125 forsalb, udsendte materialer til en række utenbys personer og idet forøvrigt den vejledning som det altid er spørgsmaal om ved et valg.

Generalforsamlingen havde bevilget 400 kroner til valgagitationen, og fra 38 foreninger indkom tilsammen 333 kroner, saa man i det hele havde 733 kroner til sin raadighed. Dette beløb viste sig nogenlunde tilstrækkelig, idet hele valgarbeidet ikke kom paa mere end 850 kroner.

Den 6. december afholdtes valget, og det havde det udfald, at vi tabte 2 pladser i bystyret. Av 18,434 stemmeberettigede stemte 11,453 eller 62.13 pct. Ved forrige kommunvalg stemte 7993 av 12,778 stemmeberettigede eller 62.55 pct. Stemmerne fordelte sig saaledes mellem de forskellige partier:

Arbejderpartiet	3699	(2800 i 1907)
Hoire	3658	(2347 —)
Liberales	1721	(1116 —)
Venstre	1257	(984 —)
Afhøldspartiet	1118	(746 —)

Vælgerne havde denne gang foretaget strykninger og kumuleringer i større ut-

strækning end ved noget tidligere valg. En undtagelse herfra gjorde dog vort parti, idet den overveiende del av vore folk hadde brukt listen uforandret ogjaa denne gang. Først behandlet var venstres og liberales lister. Av venstres var 45 pct. forandret og av liberales 43 pct. Dernæst kom høires med 38 pct. og avholdspartiet med 26. Av vort partis lister var bare 11 pct. forandret, og forandringerne indstrænket sig der bare til et par—tre navn paa hver liste, mens der paa de andre partiets lister ofte var forandret 20—30 navn, undertiden endnu flere, paa hver enkelt liste. Allikevel medførte de strykninger som vore folk hadde foretat, at vi tapte ikke saa mange stemmer. Det var derfor være magtpaaliggende ogjaa før fremtiden at indrette listen slik, at vælgerne foretar mindst mulig forandringer med den .—

I det hele blev der avgit 779,091 enkelte stemmer, nemlig paa arbeiderpartiets liste 252,030, paa høires 248,066, paa liberales 117,102, paa venstres 85,908 og paa avholdspolskernes 75,985.

Efter dette fik partierne følgende antal repræsentanter:

Arbeiderpartiet 23

(25 i 1907 og 22 i 1904)

Høire 22 (20 i 1907 og 28 i 1904)

Liberales 10 (10 i 1907 og 4 i 1904)

Venstre 7 (8 i 1907 og 7 i 1904)

Avholdspartiet 6

(5 i 1907 og 7 i 1904)

Ved formandskapsvalget gik selvfølgelig høire og liberales sammen ogjaa denne gang og fik til sammen 8. Avholdspartiet fik 2 og valgte en høire og en venstre. Dermed fik høire og liberales ialt 9, og har saaledes ogjaa denne gang flertal i formandskapet. Vi fik nu som forrige gang 6 mand i formandskapet. Venstre fik 1.

Til ordfører stemte vort parti paa Ribsfog og til viceordfører paa Bre-

vig. Den første blev ogjaa valgt som formand og den sidste som næstformand i kommunegruppen.

Kommunefractionen.

Den henstilling som vort partis formandskapsmedlemmer indsendte til formandskapet den 25. november 1909 om oprettelse av fri kommunal middelstole gav foranledning til at der blev nedsat en komite til at utrede og forbedre saken. Denne komite er nu færdig med sit arbejde og har sendt saken tilbage til formandskapet.

Komiteens flertal, 4 medlemmer, foreslaar: "Der oprettes en 3-aarig kommunal middelstole med fri undervisning og frit skolemateriel for barn, hjemmehørende i Trondhjem, som har gennemgaaet folkeskolens 7. klasse og bestaaet en optagelsesprøve.

Melder der sig flere barn end der er plads til i de klasser kommunestyret til enhver tid bestemmer for den kommunale middelstole, er optagelsesprøven avgjørende for den orden hvori de skal optages.

Skolestyret er skolens forstanderskap, og skolen har indtil videre lokale i en av byens folkeskoler."

Det 5. medlem av komiteen, rektor Lossius, er ikke enig i denne indstilling, men foreslaar istedet, at der som undersøttelse for begavede og traengende elever fra folkeskolen, som ønsker at gaa over til middelstolen fra 5. klasse og bestaaet optagelsesprøven, bevilges 1200—1500 kroner for hver klasse, saaledes at beløpet tilslut for alle fire klasser blir 4500—5500 kroner aarlig. Hvis det saa fremdeles skalde vise sig nødvendig, oprettes en 3-aarig middelstole med billige skolepenger (f. eks. 60 kroner aarlig) og med indtil 30 bet. fripladser, for barn som er hjemmehørende i byen, har gennemgaaet folkeskolens 7. klasse og bestaaet en optagelsesprøve.

Samtidig bevilges ogsaa et mindre beløb til hjælp til bøger for trængende barn.

Denne sag er en av de største og vigtigste som Trondhjems arbeiderparti har hat under forberedelse og bearbejdelse. Der forstaar man ogsaa av den sterke motstand som de konservative partier allerede fra første stund av har reist imot den. Hvis komiteens forslag gaar igjennem, vil Trondhjem bli den by i Skandinaviens som faar den mest demokratiske skoleordning, og det vil ikke si saa litet. Paa en saadan skoleordning kan der bygges videre.

Noget har vi opnaadd paa skolevesenets omraade ogsaa i 1910. Vi har faat oprettet kommunal tandklinik for folkeskolens elever. Den 4. mai nedsatte formandskapet en komite, bestaaend av lærer Ribstog, dr. Bryn og tandlaege Christoffersen, til at forberede saken, og den 20. j. indlagde denne komite sin indstilling, som blev tiltraadt av bystyret den 4. august. I henhold hertil er kliniken oprettet og sat igang fra 1. januar iaar, saaledes at man har begyndt med skolens 1. klasser og efterhaanden fortsetter op gjennem klasserne, saa behandlingen tilslut kommer til at omfatte folkeskolens samtlige elever. Behandlingen er gratis. Kommunen bærer alle utgifter, og de er ikke ganske smaa. Naar kliniken har virket saa laenge at den er kommet til at omfatte alle skolens elever, vil de antagelig komme op i ca. 10,000 kroner aarlig. Det er dog ingen tvil om at dette vil bli vel anvendte penger. At hjerne de sygdomsarsaker som skriver sig fra mishandlede tænder, vil være av overordentlig stor verdi baade for barnenes helse og for utbyttet av deres skolegang.

Trondhjem er den første by i landet som har skaffet sig en fuldt noderne tandklinik. Vi har saaledes gaat i skridet paa dette omraade, og gjennem-

fort en reform som saa at si kommer hvert eneste hjem i byen til gode.

Efter forslag fra en formandskapskomite blev ingeniør- og havnevesenets arbeidere tilstaat 14 dages ferie, samtidig som de ogsaa fik sine lønninger en smule forbedret. Derimot lykkedes det ikke at saa gjennemfort deres krav om 8 timers arbeidsdag.

Nyt lønningsregulativ for de kommunale funktionærer er vedtat. Dette medførte for 1911 en stigning paa budgetten av ca. 120,000 kroner. Halvparten av dette beløb falder imidlertid paa folkeskolens lærerpersonale og revideres for den væsentligste del av statskassen. De øvrige 60,000 kroner kommer for den aller største del de lavere og lavest lønnede funktionærer til gode. Ingen av etatscheferne fik sine lønninger forhøiet, og som regel heller ikke andre som staar paa høiere lønninger, uten foraaavidd som alderstillagene blev forandret for enkeltes vedkommende for at saa gjennemfort et bestemt princip i hele regulativet.

Selvfølgelig later det nye lønningsregulativ ogsaa meget tilbake at ønske, men det betegner dog et betydelig fremfærd i retning av utjevning av lønningerne. Den indflydelse vort partis repræsentanter søkte at øve paa det, blev saaledes ikke helt uten virkning.

Ogsaa i det forløpne aar har vort partis repræsentanter konsekvent arbeidet for at saa pensionerne for byens arbeidere op i en rimelig høide, og dette arbejde har tilbels lykkedes.

Den komite som i sin tid blev nedsat for "at granske grundene til fattigutgifternes stigning og eventuelt at fremkomme med forslag som tar sigte paa at bringe disse utgifter ned til rimeligere beløb," blev færdig med sit arbejde den 2. mai i år. Schefvo og Ribstog, som var medlemmer av denne komite, leverte en længere utredning om disse forhold, hvori de fremholdt social-

demokratiets syn paa saken, og pette paa hvad der efter vor mening bør gjøres for at forholdene kan bli som de bør være. Utredningen førte ikke til at der blev foretatt noget straks, og det hadde man heller ikke netop ventet, men selv om det ikke medfører en vesleffelig forbedring, kan det allikevel ha sin betydning at det blir staatt til lyd for vore ideer naar der er anledning til det. Minoritetens utredning blev selvfolgelig sammen med majoritetens indtatt i kommuneforhandlingerne, og saken blev besluttet overfendt fattigsthyret.

Den 12. august opnaevnte formandskapet en komite, bestaaende av asessor Hazeland, murmester Mars, arkitekt Schytte-Berg, dr. H. Bryn og arkitekt Snejs til at ta bygningssloven under revisjon. Skik som denne lov nu er, fordyrer mange av dens unodig strenge bestemmelser byggearbeiderne i den grad, at det f. eks. vil bli meget vanskelig at bygge arbeiderboliger. Den 13. januar iaar avga komiteen en laengere, uttømmende redegjorelse om saken og bragte en hel del forandringer i forslag. Denne komiteens indstilling er nu overfendt autoriteterne til videre behandling, men da det er at frygte for, at det vil bli laenge at vente paa disse forandringer, har kommunegruppen allerede tatt arbeiderboligsaken op til behandling og nedsat en komite til at forberede den. Denne sak bør nemlig bli en av de første som våre representanter i det nye bystyre bringer frem til behandling, noget som ogsaa sterkt blev fremholdt av vore folk under valgkampen. —

Heller ikke i det forlopyne aar blev vort arbeide for adruelighetens fremme uten resultat. Ved bystyrets beslutning av 29. september blev olrettigheternes antal nedsat fra 26 til 24., avgiften for disse rettigheter blev forhøiet fra 800 til 1000 kroner, avgiften av innsalg av vin blev forhøiet fra 50 til 100 kro-

ner, og endelig blev det efter forslag av maskinist Mune besluttet at henstille til formandskapet at sørge for at ingen av oluttstjæfningsrettigheterne blev lagt i Esbøen, en henstilling som selvfolgelig blev tatt tilfølge.

“Nye Tid”.

I 1910 er Olav Scheffo fratraadt redaktionen, og i hans sted er Reinert Torgeirson ansat som reporter. Forøvrig er personalet det samme som tidligere baade i redaktionen og i ekspeditionen.

Fra 1. juli er 8-timers arbeidsdag indført for trykkeripersonalet.

Ogsaa i 1910 har man været nødt til at gaa til en større nyanstæffelse til trykkeriet, idet man har maattet indkjøpe en hurtigpresse til 6000 kroner.

Arbejen gaar nu ut i et oplag av 9500 eksemplarer, hvorav 6400 falder paa dagutgaven og 3100 paa ukentgaven.

Bernt Schei,

formand.

D. A. Ribsfog,
sekretær.

Nordre Trondhjems amt.

Indtrøndelagens arbeiderparti

bestaar av 20 foreninger med et samlet medlemsantal av 561. Derav i Stjordanens fredsparti 6 foreninger med 190 medlemmer. Vardalens fredsparti 7 foreninger med 134 medlemmer. Snæaens fredsparti 7 foreninger med 237 medlemmer.

Partiet holdt sit ordinære aarsmote paa Levanger den 15. mai 1910. Der var fremmott representanter fra alle partiets foreninger samt fredspartierne, og der blev behandlet en ræffe for vort parti meget vigtige saker. Til formand blev gjenvalgt Albert Moen og til sekretær Chr. Røvermo, som kassierer blev valgt Martin Bold.

Styret opptatte 2 premier for det største og næststørste antal abonnenter, som i Nordre amt blev samlet paa "Ny Tid"; der blev samlet mellem 100—200 abonnenter og dette virket godt i agitatorisk henseende. Den 14. august blev der holdt et meget vellykket arbeiderstevne paa Stenfjær. Stevnet var vistnok det største arbeiderstevne, som nogenjinde er blit holdt i Indtrondelagen. I dampbaate gik lysstut i anledning stevnet, mange reiste med jernbanen. Der blev holdt taler av stortingsmand Buen, fru Augusta Aasen samt gaardbruger P. M. Sjeslo og journalist M. Tranmæl. Da dette stevne sikkert virket meget godt i agitatorisk henseende og desuten gav et nettooverskud av kr. 204.83 skal der paa partiets aarsmøte, som iaar skal holdes paa Stenfjær tages bestemmelse om avholdelse av et eller flere stevner ogjaa iaar.

Agitationen og valget.

Som følge av at fredspartierne hver blev bevilget 50 kr. til agitationen, tilssammen 150 kroner, har denne blit utført i nogenlunde likestør utstrækning av baade freds- og amtsorganisasjonerne. Styret har foranlistet avholdt flere foredrag av lærer Myhranæs, ordforer S. V. Staardal samt holdt fru Kata Dalstrøm fra Sverige 2 foredrag paa Levanger og Stenfjær umiddelbart foran valget. Særlig til disse 2 foredrag var der stort opmøte og stor begeistring og sikkert er det, at disse foredrag virket til stort gagn for socialismen paa disse to steder. Partiet lot trykke og omfende for valget et valgoprov i 3000 eksemplarer. Iovrig blev der holdt foredrag av P. M. Sjeslo, maler Jon Stalberg, maler Djen, Albert Moen m. fl.

Resultatet av valget viser en glædelig fremgang for vort parti i alle 3 kredse. Første gang vort parti officielt

deltok i valget var i 1907; partiet deltok da i 4 kommuner og fik 14 representanter og et samlet stemmetal av 250. Denne gang fik vi i 11 kommuner 44 representanter med et samlet stemmetal av 1357. Vore representanters antal er altsaa øket med 30 og stemmeantallet med 1107. Forholdstalsvalgmaaten benyttes i alle kommuner undtagen Vierafer og Vierne, og denne valgmaate blev gjennomført efter initiativ av vore partifæller. I alle disse kommuner har vi en og tiidels flere organisasjoner, hvis partifæller la stor interesse for dagen under valgagitationen; men desværre har vi mange bygder, hvor vi endnu ikke har nogen organisasjon; men naar næste kommunevalg foregaar tør det hende socialismen ogjaa der har gjort sit indtog, ialtfald hvis alle partifæller og organisasjonen i Indtrondelagen er sig sin opgave voksen og vil staa paa vakt og altid være rede til at staa et slag for vor sak.

Den 11. og 12. febr. 1911 blev der holdt et kommunalmøte paa Stenfjær. Der var fremmøtt 26 representanter fra 11 kommuner. Desuten deltok partiets formand samt som representant fra landstinget Martin Tranmæl. R. A. Jensen holdt foredrag om "Fremtidslinjene i vor kommunepolitikk". P. M. Sjeslo om "Kommunens overtagelse av husepleien". Jon Stalberg om vor programtross om fattigpleien. Om ædruelighetsarbeidet blev holdt foredrag av maler Djen. Lærer Myhranæs innledet om folkskolens utvikling. Liseledes redegjorde Tranmæl om krabene om kommunal handel og haandverksvirksomhet.

Angaaende de fleste saker blev der vedtat resolutioner. Dette jidsie tror jeg hadde sin betydning og var til gagn for vore kommunerepresentanter, som i Indtrondelagens forskjellige kommuner skal tale og fremholde arbeiderpartiets synsmaater.

Partistyre har i aarets løp holdt 4 styremøter. Styret har forhandlet og tilbørlig utdelt en del av Det norske arbeiderpartis småskrifter, likefremt der ogsaa er avhændet en del danske brosjyrer.

Som representant til det ekstraordinære landsmøte i Kristiania i paaften 1911 møtte partiets formand, som ved avstemning i foreningerne blev valgt.

Jeg har grund til at tro, at socialismen for fremtiden skal vinde god fremgang i Trondhølagene, jaafremt hver enkelt partifælle bare kan ha en tro og en begeistring for socialismens berettigelse og som følge deraf ikke viser tilside for personlige og økonomiske ofre.

Albert Møen,
formand.

Søndre Trondhjems amt.

Trondhølagens arbeiderparti.

Administration.

Amtspartiets administrative anliggender har i det sidste som de foregaaende aar været varet av forretningsutvalget. Det har i aarets løp holdt 7 møter. Dertil kommer konferanser og avgjørelser av vigtige og presserende spørsmål ved cirkulation. Styret holdt 1 møte umiddelbart efter aarsmøtet, og saa vil der bli holdt et styremøte i forbindelse med det forestaaende aarsmøte; ialt blir det saaledes 2.

Agitation.

Det er i løpet av aaret drevet en utstrakt og planmæssig agitation, væsentlig ved hjælp av egne krafter. — Svend L. Skaardal har saaledes ialt holdt 22 foredrag paa forskjellige steder i amtet, formanden 10, stortingsmand Guldal 3 og assessor Hazeland 1. Dertil kommer 4 foredrag av fru Augusta Aasen, 7 av stortingsmand A. Buen, 3 av Sverre Krogh og 10 av A. Kalvaa. I disse opgaver er ikke medtat

alle de foredrag som er holdt ved de mange stævner, som har været arrangeret i løpet av det sidste aar. Desuten er det i de enkelte avdelinger holdt enkelte foredrag som man ikke har oversigt over.

Utgifterne til agitationen er iaar bestridt av amtskassens egne midler, naar undtages 75 kroner av Norsk arbeidsmandsforbund som tilskud til Svend L. Skaardals agitationsreise i Indalen og Selbu.

Et viktig led i agitationen er

arbeiderstævner.

Der er holdt 5 efter initiativ av amtspartiet og 3 andre, ialt 8. Det første stævne blev holdt i Vørsten den 19. juni med foredrag av lærer D. A. Ribsbyg, fru Augusta Aasen og formanden.

Den 17. juli holdtes stævne i Højselvik. Her talte maskinist Olaf Die, redaktionssekretær Thornæs, fru Aasen og formanden.

Det næste stævne blev henlagt til Gausdalen, nemlig Hovind. Det blev holdt den 21. august med Svend L. Skaardal og redaktør Buen som hovedtalere. Desuten talte formanden, viceformanden m. fl.

De 2 sidste stævner holdtes i Strindens kreds, i Alabu den 11. og paa Beistillet den 25. september. Paa det første holdt Skaardal, formanden og Ole D. Fremø foredrag og paa sidstnevnte D. Aasen og A. Buen.

Den 24. juli foranstaltet arbeiderpartiets kvindeforeninger i Trondhjem, Strinden og Hommelvik et socialdemokratisk kvindestævne i Hommelvik. Her blev det holdt foredrag av fru Aasen, redaktionssekretær A. D. Thornæs og Martin Tranmæl.

Kort tid efter, den 7. august, arrangerede Trondhjems socialdemokratiske ungdomslag og Trondhjems socialdemokratiske forening et socialdemokratisk ungdomsstævne paa Orfedsåsen. Fo-

redragsholdere ved stevnet og den paa følgende fest var Buen, Thornæs, Tranmæl, fru Majen og Lars Aarø-jagen.

Og nu paa nytaar, 8. januar, holdtes et socialdemokratisk stevne paa Rarheim efter initiativ av Trondhjems socialdemokratiske forening. Sverre Krogh, Skaar-dal og Tranmæl holdt foredrag.

Ved de fleste stevner har sangere av Trondhjems arbeiderpartis sangkor bidratt med sang.

Samtlige stevner har været meget godt besøkt og i alle henseender vellykket, og det er derfor av den største betydning, at der ogsaa i det kommende aar blir arrangeret saa mange stevner som mulig.

Kommunevalget.

Vårt parti i Jøndre amt deltok for første gang ved kommunevalget i 1904. Vi opnaadde da 766 st., jfr 36 repræsentanter i 10 herreder. Ved næste valg, i 1907, steig stemmantalet til 1589 og repræsentantantalet til 67 i 13 herreder. Ved valget i høst blev der paa arbeiderpartiets liste afgit 3179 stemmer i 19 herreder og ialt indvalgt 87 repræsentanter, derav 1 kvinde. Disse tal betegner en jevn og sikker fremgang. Og endda deltok ikke vore partiavdelinger i Meibalen som følge av den langvarige streik ved Loffens verk. Heller ikke i Opdøl deltok partiavdelingen, da det ikke lykkedes at faa gjennomført forebudsvalg.

Medlemsbevægelsen.

Medlemsantallet er ogsaa i det forløpne aar adskillig forøket. Ikke mindre end 8 nye avdelinger er indmeldt i partiet, nemlig arbeiderlaget "Samhold", Orkedalsoren, Svorkmo arbeiderlag, Rotsøiens arbeiderlag, Fjora arbeider-

derlag, Stjoli grubearbeiderforening, Selbu arbeiderlag, Malvik arbeiderlag og Hommelvik formerforening. De to sidstnevnte foreninger er tilsluttet gjennem Hommelvik arbeiderparti. 2 avdelinger er utgaat, nemlig Loffens jern- og metalarbeiderforening som er oppløst og Bynæs-jets arbeiderlag som er utsluttet paa grund av brudd paa partiets valgloft og manglende kontingentindbetaling. Desuten er Hommelvik socialdemokratiske forening oppløst, men da der i stedet er stiftet et socialdemokratisk ungdomslag i tilslutning til Hommelvik arbeiderparti, influerer dette ikke paa avdelingsantallet. Det blir altjaa en netto-tilvekst av 6 avdelinger.

Medlemsantallet utgjorde ifølge sidste beretning 1737 og er nu efter de sidste indløpne rapporter øket til 1921. Den samlede tilvekst i aarets løp er altjaa 184 medlemmer.

Enkelte avdelinger har hat en glædelig tilvekst i medlemsantallet. Men det er ogsaa mange som ikke viser nogen fremgang eller endog er gaat tilbake. Vi tror dog, at ogsaa de sidste ved litt agitation fra medlemmernes side kunde øke sit medlemsantal. Dette vil igjen tilføre vårt parti indre styrke og fremme dets indflydelse utad.

Utgifterne

til at faa dannet nye avdelinger er løvende. I Selbu, hvor Svend L. Skaar-dal ved jule- og nytaarstider holdt en række foredrag og stiftet en avdeling, er det plads og jordbund for flere. Og saa i Fjoren er der mange ting som tyder paa en vaakende interesse for organisasjonsanken. Strafs ober nytaar holdt H. Ralvaa paa amtspartiets vegne ialt 9 foredrag paa Froya. Moterne var godt besøkt og der var stemning for at faa en foredragsholder utover umer vaarfesterne. I Raabhygden i Orkedalen er en partiavdeling under

juste og forhøventlig vil jag forenig-
gerne ved Dvrebaneanlægget slutte sig
til amtspartiet i den nærmeste fremtid.

Martin Tranmæl,
formand.

Ole Soberg, N. E. Haalofen,
viceformand. forretningsfører.

Gunnar Aada. Rolf Midttomme.

Arbeiderpartiets kvindeforbund

Paa aarsmotet i februar 1910 var
fremmott 89 repræsentanter fra 27 for-
eninger. Motet behandlet en række sa-
ker, valg m. v. likejom advokat Gustav
Heiberg holdt et foredrag om "kvindens
retslege stilling". — Forbundsstyret har
senere saet hr. Heiberg til at utarbeide
et litet skrift om dette emne, for at
kunne stae den store masse arbeider-
kvinder oplysning om deres retsstilling.
Skriftet er trykt og uddelt til forenin-
gerne.

Forretningsutvalget har ialt i
aarets lop avholdt 16 styremoter til
behandling av forbundets saker. Utenom
disse er avholdt et sellesmote av for-
bundets tilsluttede foreninger den 28.
septbr. i anledning opstilling av kvinder
til kommunesstyret, et masjemote 5. sep-
tember med redegjorelse fra den 2. in-
ternationale kvindefongres, som blev av-
holdt i Kjobenhavn, hvor kvindeforbun-
det var repræsentert av fru Anna Gjo-
stein, Stavanger, og endelig 2 moter
for den kvindelige tjenerstand for at
jaa forening blandt disse, hvilket lyf-
tedes.

Til stortinget er der sendt resolu-
tion ang. kvindestemmeretten og ang.
lov om underholdningsbidrag og arv
m. v., likeledes er der sendt flere res-
olutioner til Kr. a magistrat og formand-
skap samt skolestyret.

Forbundet er av partiet blit be-
vilget 300 kroner til agitation.

Et "Dropp til kvinderne" blev trykt
i 10,000 eksemplarer og fordelt paa
saamlige foreninger tilhorende forbun-
det til spredning i hjemmene. Likejaa
blev trykt 500 eksemplarer av et skrift,
der var forfattet til vejledning for
agitatorene. Foruten disse blev
"Kvinden"s valgnummer trykt i 6800
eksemplarer, som blev benyttet under
agitationen.

Forbundet sammen med fredsfor-
eningerne i Kristiania arrangerte moter
i hver freds, hvortil saetlig kvinderne
var indbudt. Ved disse talte flere av
forretningsutvalgets medlemmer. Des-
uten holdt fru Frogner, Drammen, to
foredrag i Kristiania efter anmodning
fra forretningsutvalget. Noen mundt-
lig agitation utenfor Kristiania har for-
budet som saadant ikke kunnet igang-
saette, fordi det ikke raader over mid-
ler hertil; men alle de anmodninger
som er indsendt til forretningsutvalget
om kvindelige foredragsloedere er efter-
kommet i den utstrækning, som forbun-
det raader over kraefter til. Til kom-
munevalget blev nedlagt et godt agita-
tionsarbeide, ikke bare i Kristiania,
men ogsaa blandt kvinderne rundt om
i landet. Overalt sit man levende so-
lelse av, at kvinderne var vaaknet til
mere forstaaelse og hadde saet mere
interesse for sine kommuners styre og
stel. Det var jo ogsaa første gang, at
kvinderne gif til valg paa samme be-
tingelser som maend, og dette gjorde na-
turligvis sit til, at interessen og pligt-
følelsen var vokset. De forskjellige kvin-
deforeninger rundt om i landet bragte
ogsaa kvinder i forslag til kommune-
repræsentanter, og flere av disse blev
valgt. Selv om kvinderne ved dette
valg ikke overalt kom saa langt, at de
sit sit eget kjon repræsentert og derfor
kan være litt misfornøiet, saa kommer
vi længer frem siden. For mange av
os er jo kommunearbeidet noget nyt,
som det tar litt tid at saette sig ind

i. Vi er sikre paa, at kvinderne efter hvert som tiden gaar i større utstrækning vil komme til at gjøre sig gjældende slig, at de rykker op og kommer med. —

Asta Dalström besökte foran kom-
munevalget flere steder her i landet, hvor
hun var anmodet av de forskjellige fore-
ninger om at holde foredrag. Alle
disse moter var udmerket besøkte av
baade kvinder og mænd.

Til det møte, som var sammen-
kaldt for tjenestepiker i Kristiania, talte
fru Asta Dalström. Forening blev stift-
tet. Den har hat overordentlig god
fremgang og tæller for tiden vel 300
medlemmer.

Forbundet har været repræsenteret
paa den 2. internationale kvindekong-
ress og ved den store internationale

socialistkongress, som blev afholdt i Kjø-
benhavn i slutten av august og begyn-
delsen av september 1910. Som re-
præsentant for forbundet møtte fru
Anna Gjøstein, Stavanger, som ogsaa
er valgt som korresponderende sekretær
til det internationale kvindefekretariat
indtil aarsmøtet.

Forbundets organ "Kvinden" har
som for været redigeret av en komite
bestaaende av fruene Nissen, Ziener
og Nitteberg.

Endel foreninger har i aarets løp
bevilget bidrag til bladet, likesom der
inden foreningerne er valgt medlem-
mer til at indkræve kontingent og agi-
tere for avisen.

Martha Thnæs,
f. t. formand.

Kommunevalgene 1910.

Interne.

Amt	Kommune	Valgbare stemmer 1910		Repræsentanter 1910		Valgte joc.-d. 1904	Valgte joc.-d. 1907	Valgte joc.-d. kvinder 1910
		Sal	Arb.- partiet	Sal	Valgte joc.-d.			
Akershus amt	Villestrøm	1104	626	16	10	3	6	
	Aker	5908	2543	48	21	14	18	
	Urskog I	1277	105	28	8	4	8	
	Blaker I				3		3	
	Nas	620		28	5	2	6	
	Kraakstad	383		32	1	1	1	
	Nittedal I	449	172	20	7	4	6	
	Hakedal I		57		3			
	Holand	1252	94	40	3			
	Stedemo	753	311	16	7	3	5	
	Relingen I	704	78	24	4	4	6	
	Jet		194		6			
	Ullensaker	1261	190	44	14	11	15	
	Gidsvold	1844	480	48	11	9	9	1
	Beitby	257		24				
	Frogn	187		16				
	Nesodden	479		16	3			
	Bærum	2755		32	10	10	9	
	Aker	989		24	6		4	1
	Setfogen	69		12				
	Enebak	258		24				
	Sorum	342		24				
	Lørenfogen	252		12				
	Gjerdrum	281		24				
	Nes	1450		40	4			
	Ranestad	571		36				
	Hurdalen	302		24				
	Feiring	262		16				
					*) 126			
Smaalenenes amt	Id	612	173	32	8			
	Rakkestad	885		40	3			
	Thorsnæs	386		16	5		3	1
	Borge	1048	364	20	7		4	
	Glemminge	2378		28	12		14	
	Kraakerøy	821	277	16	5		6	
	Onsø	904	89	20	2			
	Rødene	345		16	1			

*) Ifølge beretningen skal der i amtet være valgt 143 socialdemokrater.

Amt	Kommune	Afgivne stemmer 1910		Repræsentanter 1910		Valgte loc.-d. 1904	Valgte loc.-d. 1907	Valgte loc.-d. kvinder 1910
		Jalt	Arb.- partiet	Jalt	Valgte loc.-d.			
Smaalønenes amt	Øløys herred	494		16	7		8	
	Ømarf	327		16	3			
	Øidsberg	795		32	2		2	
	Øtjeberg	759	253	36	8		6	
	Østtim	658		20	3		2	
	Øolvsøen)	411		8	2			
	Øune)	1210		24	8		8	
	Øobøl	403		20	2		2	
					*) 78			
Øusteruds amt	Øedre Øfer	1341	806	20	20	4	11	2
	Øurum	865		20	8		7	
	Øvre Sandøvær	387		16	3			
	Øorderhøen	2152		36	11	7	12	2
	Ølodum	2575	1230	32	14	10	12	3
	Øvre Øfer	1192		32	9	8	8	1
	Øadaløen	567		28	5			
	Øøken	935		20	9	6	9	
					79			
Øarløberg og Øar- vøls amt	Øtrømsøøøstet)	819	171	20	6		3	
	Øføger)		161	32	6	2	6	1
	Øandø	600	200	24	8		6	1
	Øotne)	362	131	12	4		3	
	Øillestød)	124	24	8	2		2	
	Øøff	340	208	12	5		4	
	Øandøherred	1455	158	32	3		5	
					34			
Ørøtsøberg amt	Øiterdøl	1641	387	32	7		6	
	Øjerpøen	1077	285	40	8		10	
	Øandø	504	165	16	5		3	
	Ølæs)	330	52	12	2			
	Øjresdøl	621	30	16	1			
	Øolum	1738	825	48	24		14	
	Øaardøl	280	60	24	0		2	
					47			

*) Følgø berøtningen 18.

Amt	Kommune	Avgibne item- mer 1910		Repræsentan- ter 1910		Valgte loc.-d. 1904	Valgte loc.-d. 1907	Valgte loc.-d. kvinder 1910
		Talt	Arb.- partiet	Talt	Valgte loc.-d.			
Nedeves amt	Vestre Moland	315	91	20	6			
	Froland	342		16	9			
	Viestad	638		24	6			5
	Fveland	219		12	4			3
	Gje	269		16	6			
	Hornnes	410	123	20	6			
					37			
Lifter og Man- dals amt	Vennesla	644	304	12	6			7
	Oddernes	716	211	16	5			
	Sogne	218						
	Greipstad	126	55	8	1			
					12			
Hedemarfens amt	Baaler	970		16	10			
	Maanes	1392		24	17		12	
	Grue	1672	606	24	9			
	Brandval	803	391	16	8			
	Romedal	1016	340	20	4			
	Nes	573		24	2			
	Bang	1384	457	28	9	7	7	
	Øvre Rendalen	578	75	12	1			
	Lilleelvedalen	671	99	8	1			
	Folbalden	347	141	8	1			
	Løiten	1087	202	24	5			
	Furnes	454	19	20				3
	Høj	909		16	7			
	Binger	733	92					
					*) 74			
Kristians amt	Tevnafer	591		16	7			9
Stavanger amt	Høiland	701	436	24	7			6
	Gjesdal	532		12	3			
	Fosfan	305		16	1			
					11			

*) Følge beretningen 79.

Amt	Kommune	Utgivne item- mer 1910		Repræsentan- ter 1910		Valgte loc.-d. 1904	Valgte loc.-d. 1907	Valgte loc.-d. kvinder 1910
		Sal	Urb.- partiet	Sal	Valgte loc.-d.			
Søndre Bergen- hus amt	Haus	574	136	28	5		2	
	Wisoen	989		24	8		7	
	Narstad	559	313	20	11		10	1
	Bruvit	860	70	28	1			
					25			
Søndre Trond- hjems amt.	Roros	1342	578	20	9	7	9	
	Malen	672	362	16	9	6	10	
	Holstaalen	277	78	12	3	1	3	
	Singsaas	458	121	16	4			
	Budalen	175	36	12	2			
	Støren	443	260	16	9	6	7	
	Sofnedalen	422	90	16	4			
	Horg	480	153	16	5	6	6	
	Flaa	173	37	12	2	2	2	
	Melhus	335	86	20	5	3	4	
	Buviken	248	44	12	2	3	5	
	Strinden	994	287	24	7	4	5	1
	Malvit	718	281	16	7	4	6	
	Klæbu	290	122	12	5	4	4	
	Borjen	455	88	16	3			
	Orkedalen	980	226	28	6	1	4	
	Selbu	1458	250	24	4			
	Orlandet	181	23	16		4		
	Risjen	803	57	20	1			
					87			
Nordre Trond- hjems amt	Stiklestad	738	131	20	4			
	Værdalen	530		16				
	Grong	844	49	24	1			
	Klingen	403		12	4			
	Berran	365		12	3			
	Meraker	538	260	16	8			
	Stogn	612		20	6			
	Dagndalen	264	174	12				
	Nøra	189		12	3		3	
	Sparbu	560		20	6		5	
	Stjordalen	561	115	24	5		3	
	Snaasen	963		20	1			
	Lierne	112	7	16				
					41			

Amt	Kommune	Avgivne stemmer 1910		Repræsentanter 1910		Valgte joc.=d. 1904	Valgte joc.=d. 1907	Valgte joc.=d. kvinder 1910
		Talt	Arb.= partiet	Talt	Valgte joc.=d.			
Nordlands amt	Sortland Fauske	700	25	16	2			
		1148		28	10			
					12			
Tromsø amt	Tromsøysund	638	299	24	8		24	
					8			

I amterne ialt **671** socialdemokrater,
deraf 15 kvinder.

Bjorne.

By	Avgivne stemmer 1910		Repræsentanter 1910		Valgte joc.=d. 1904	Valgte joc.=d. 1907	Valgte joc.=d. kvinder 1910
	Talt	Arb.= partiet	Talt	Valgte joc.=d.			
1. Alesund	2711	471	52	9	6	8	
2. Arendal	2394	516	52	11		5	
3. Bergen	18713	5585	76	23	16	24	1
4. Bodo	823	75	28	2			
5. Drammen	6217	2423	60	23	13	1	2
6. Drobak	648	157	20	7			
7. Ekerund	945	196	28	6		3	
8. Fredrikshald	2944	742	52	15		13	
9. Fredrikstad	4155	705	52	9	4	7	1
10. Gjøvik	1027		28	6		5	
11. Hamar	1758	513	36	11	6	11	1
12. Hammerfest	777		20	10			
13. Haugeund	3017	956	44	14	6	10	
14. Horten	2604	662	44	11		9	2
15. Hønefoss	774	241	20	6	3	3	
16. Høngsberg	1576	310	36	7		7	
17. Kopervik	408	100	20	5			
18. Kragerø	1459	160	36	3		6	
19. Kristiania	61456	22366	84	31	23	27	4
20. Kristiansund S.	4449	1266	52	15	7	12	1
21. Kristiansund N.	2888	498	52	9		10	
22. Larvik	2790	587	52	11	6	9	

By	Udgivne stemmer 1910		Repræsentanter 1910		Balgte joc.=d. 1904	Balgte joc.=d. 1907	Balgte joc.=d. kvinder 1910
	Ialt	Arb.= partiet	Ialt	Balgte joc.=d.			
23. Levanger	532	140	20	5		2	
24. Lillehammer	1296	398	28	8		8	
25. Mandal	1088		28	1			
26. Molde	651	81	20	2			
27. Mo i Rana	441	48	20	2			
28. Mo i Rana	2199	773	44	15	7	10	
29. Namdals	763	237	20	7	6	8	
30. Narvik	1115	370	28	9		16	
31. Orskov	1452	250	28	5	3	2	
32. Sandnessjøen	1130	188	28	4	2	7	
33. Sarpsborg	2039	908	36	16	11	14	1
34. Skien	3302	609	52	9		6	
35. Stavanger	9489	2979	68	22	14	17	1
36. Stentvær	827	144	20	3			
37. Tromsø	1357	181	36	4			
38. Trondhjem	11504	3699	68	23	22	25	3
39. Tvedestrand	2450	470	44	8			1
40. Vardø	799	300	20	10		10	
41. Sandnessjøen	798		20	3			
Σ byerne ialt				400	155	295	18

Σ landskommunerne er der altjaa valgt 671, der sammen med byernes 400 utgjør ialt **1071 indvalgte socialdemokrater i 1910**. Σ 1907 var antallet 873.

Σ landkommunerne er indvalgt 15 og i byerne 18 socialdemokratiske kvinder, tilsammen **33**. Σ 1907 var antallet kun 7.

Fortegnelse over valgte kommunerepræsentanter.

Mershus amt.

Akker:

Hans Strømme.
Fru Mathilde Buhre.
Edv. Stensteth.
Ole Snverken.
Julius Madjen.
Jul Kristianjen.

Resodden:

Søren Bang, tømmersmand.
H. Hermansdjen, isformand.
Ingolf Johansen, arbeider.

Villestrøm:

Gustav Jaer, tømmersmand.
Hjalmar Reibne, jagmeister.
Otto Thoresen, banevogter.
Albert Sandaker, forbøter.
Johan Hansen, hovleriarbeider.
Jørgen Olsen, jagmeister.
Hans Holen, kommunearbeider.
Karl Larsen, hovlemester.
G. Rønnaas, skomaker.
A. Nordli, hovleriarbeider.

Aker:

Nikolai Hansen, forretningsf.
August Bergerzen, materialforb.
Peder Andersen, formand.
Georg Larsen, maskinistiller.
Kristian Nicolaisen, vognmand.
Einar Halvorsen, maskinist.
Anton Gulbrandien, murer.
Petter Johnsen, øksejmed.
Thorvald Olsen, snekker.
Bernhard Pedersen, sliper.
Magnus Rønjen, fjørskar.
Karl Ludo. Holm, mekaniker.
Harald Halvorsen, telefonarb.
Eivert Sørli, veivogter.
Johan Evje, lærer, redaktør.
Haakon Arnejen, iaktør.
Johan Andersen, toldposthjnsm.
Olaf Ramstad, politibetjent.
Jens Hansen, murer.
Michael Puntervold, o.r.jaff.
H. Meyer, fabrikant.

Urfkog:

Joh. J. Rothæk, jagmeister.
Einar Hoff, lærer.
A. O. Bergerud, arbeider.
Joh. Naserud, jadelmaker.
E. A. Sauge, strædder.
Olaf Mærli, gaardbruger.

Karl Storbak, gaardbruger.
Olaf Engen, jagmeister.

Blaker:

Johan Skaugen, arbeider.
Ole A. Ingjer, jadelmaker.
Kristian Haugerud, skomaker.

Nas:

Axel Eriksen, strædder.
Hagbart Orskaug, gartner.
O. Johansen, baker.
G. M. Rud, lærer.
C. Riis, gartner.

Kraakstad:

A. Traanaas, jmed.

Rittedal:

Karl Fredriksen, frugtverksarb.
Thorvald Hugen, gaardbruger.
Lars Svensen, tømmersmand.
Hans Snverjen, frugtarbeider.

Hafedal:

A. Branden, baneformand.
August Grimstad, husmand.
J. Blomsteth, banevogter.

Høland:

Joh. Nordby, strædder.
Ole Engbreiten, gaardbruger.
Otto Bakker, husmand.

Skedsmo:

Petter Lotenslaen, gaardbruger.
Hans Kleven, jagarbeider.
Per Ruud, broformand.
Petter A. Iversen, skolebestyrer.
Chr. Pedersen, graver.
Karl Njafbassen, husmand.
Laurits Engbreiten, tømmersmand.

Kelangen:

Karl A. Berg, jagarbeider.
Thorvald A. Mørvold, murer.
Johan A. Bratli, jmed.
Hans G. Høllum, verkstedarb.

Fet:

Hans A. Amødt, lændjearb.
Ole A. Røland, lændjearb.
Hans O. Jahr, gaardbruger.
Hans L. Brubak, jagmeister.
Olaf E. Sotjerud, gaardbruger.
Einar Enger, jagarbeider.

Ullensaker:

Johannes Flatten, jagarbeider.
M. Jul. Halvorsen, boktrykker.
K. Jørgensen, bngmeister.
Hans O. Holte, arbeider.
Ole Vilberg, cyklerleparatør.
Karl Rørsmo, gaardbruger.
Ole Stenrud, tømmersmand.
Thorvald Holm, gaardbruger.
M. Tvedtem, landhandler.
Ole Borgen, gaardbruger.
Johan Elingsdalen, gaardbruger.
Halvor Enstad, gaardbruger.
Ole Johnsen, gaardsfuldmægtig.
Anton Planerud, skomaker.

Edsvold:

Karl Ølsrud, gaardbruger.
Ole Tømte, arbeider.
A. Hønsbraaten, arbeider.
Gunda Enge, lærerinde.
M. Haakens, gaardbruger.
Lars Haug, arbeider.
Gustav Stenerud, arbeider.
O. P. Næsen, urmaker.
Thv. Krauerud, murer.
Edv. Guldbraandjen, jagmeister.
Ole Høftad, jernbanearbeider.

Maalenenes amt.

Askim:

E. Grimstad, telegrafist.
Oluf Berg, baker.
J. Kristiansen, elektriker.

Skjeberg:

Gunnar J. Skogen, fabrikarb.
Johan H. Stenrød, snekkerform.
Halvor H. Solhaug, fabrikarb.
Karl A. Rønnaard, snekker.
Oskar A. Stenholt, fabrikarb.
Hans L. Høglund, snekker.
Johan E. Beitli, tømmersmand.
Hilmar H. Vadvedt, snekker.

Hobøl:

Chr. Svensen, gaardbruger.
Karl Iversen, snekker.

Id:

Peter Thorvik, maskinist.
Hans Jacobien, banevogter.
Gustav Eliasjen, jmed.
Kasper Amundsen, stenbugger.
Karl E. Olsen, jmed.
Sevriin Andersen, snekker.

Torstein Anderien, brufsarb.
Omar Hovelsrød, ienbhugger.

R a f f e i t a d :

Iver Olsen Sagfossien, iagmeiter.
Ole Peterien Petersborg, ardr.
Johan Thue Kirkebye, do.

T u n e :

Alb. Møstau, arbeider.
Ar. Mikkelsen, maskinfører.
Joh. Gundersien, tømmermand.
N. L. Weisberg, arbeider.
Ludv. A. Arneberg, do.
G. G. Hansien, do.
And. Langsholdt, tømmermand.
Joh. M. Hansien, arbeider.

T h o r s n a s :

Kristian Johansen, ienbhugger.
Hans G. Skoven, husmand.
Anders Olofien, imed.
Marie Skoven.
Morten Hansen, ienbhugger.

V o r g e :

Johs. Bergerien, iektetær.
Johs. Olsen Øbu, veivogier.
Bernh. Hansen, fabriksarbeider.
Pauris Hansen, byggearbeider.
Gulmar Hansen, ienbhugger.
Edo. Martinsen, fabriksarbeider.
Kristian Gundersien, teglverksarb.

G l e m m i n g e :

Johan Antonien, brufsarbeider.
Johan Peterien, arbeider.
Karl Johannesien, bliffenslager.
Bjørn Evje, redaktør.
Anton Olsen, arbeider.
Jørgen Tøgerien, do.
Alfæl Johannesien, baker.
Johan Aron Hansien, arbeider.
Karl Ludvik Olsen, do.
Oskar M. Johansen, uldvarchld.
Jørgen Anderssen, ienbhugger.
Emil Jafariasien, arbeider.

K r a a f e r o d :

Nils Andersien, indbringer.
Johan Krog, imed.
Anders J. Arntien, ineffer.
Hans Johansen, ienbhugger.
Anton Davidien, iaggut.

L n s o :

Harald Henrikien, brufsarbeider.
Karl Andersien, træarbeider.

R o d e n a s :

Johan Varsien, gaardsbeittner.

M o j s h e r r e d :

Harald Hansen, tobberislager.
P. Grøndal, baker.
Johan Hansen Mter, tjevelsmed.
Joh. P. Hansen, handelsbeittner.
Johs. Flo, lærer.
Konrad Gregerien, telefonarb.
Carl Vilhelmien, vinkelsmed.

O m a r k :

Thorvald Svensen, sliperarb.
Andreas Kjeld, ineffer.
Fredns Varsien, sliperarbeider.

V i d s b e r g :

A. Kervhaug, imed.
Ole Jundingsrud, gaardbruger.

B n i k e r u d s a m t.

R e d r e E f e r :

A. J. Fjorger.
Lærer Orning.
Serijant R. Olsen.
Arb. Even Rund.
Beittner M. Anderien.
Reperator Th. Borgerien.
do. S. Simenien.
Gaardbr. O. Friie.
Stenbhugger Oluf Olsen Solberg.
Gaardbr. Kristian Hoibaf
Ar. Magnus Rygh.
Fru Mathilde Steen.
Gaardbr. Gustav Jakobien.
Skom. M. Clauien.
Fru Helga Englund.
Arb. Andr. O. Krog.
do. Johan Doffa.
Høflerimeiter Ar. Johansen.
Arb. Lauris Varsien.
do. Oluf Steen.

H u r u m :

Lærer Bjerketveit.
N. Basse.
M. Sand.
J. Spolie.
Lauris Hansen.
Karl Brandt.
M. Templet.
Martin Haugen.

L o r e S a n d s v æ r :

R. J. Doffen.
Karl Olsen.
Gustav Haugen.

R o r d e r h o v :

Andr Hansen Tangen.
Levor Pedersen.
A. J. Tviberg.
Julius Varsien.
Naren Blyberg.
Gustav Graddal.
Andreas Kjennerud.
Johan Beiring.
D. A. Krittshold.
G. Mfjern.
Fru Anna Hansen.

M o d u m :

Fru Maroline Kristiansien.
Fru Kristi Eren.
Fru Marie Arneien.
Petter Skard.
Vads Baarud.
Anton Arneien.
Einar Nilsen.
Petter Fjhere.
Proce Michalsen.
Die Magnussen Jahr.
Gaardbr. Siemengen.

L o r e E f e r :

G. Andersien.
John Bredeien.
J. Edv. Røwedi.
Nils Hansen.
N. Olsen.
Andreas Holt.
Gulbr. Gaugaard.
Jørgen Baaleit.
Frf. Anne Mlem.

R o f e n :

Adam Henrikien.
M. Martinien.
Oskar Perntien.
Emil Iverien.
Jahn Bollmer.
Lærer Leira.
Gerhard Olsen.
Alfæl Nilsen.
Otto Clauien.

J a r l s b e r g o g L a r v i f s a m t.

S a n d e h e r r e d :

Kristian Basse, platearbeider.
Anton Amundien, gaardbruger.
Nils G. Jakobien, maler.

S i r o m s g o d j e t :

Thv. Martinien, gaardbruger.
Oskar Nilsen, guldlitearbeider.

Kar: Langebak, hyopleriarbeider.
Einar Olsen, papirarbeider.
Johannes Hamnevold, kondutor.
Edv. Christiansen, gndlisfarb.

Stogger:

Karl Olsen, itavistjerer.
Julius Halvorien, glasblaaier.
Oskar Lundebj, arbeider.
Paul Johansen, smed.
Inga Thoreien.
Hans Hanien, bruksarbeider.

Hoi:

Karl J. Kristiansen, dreier.
Olaf Olsen, beslagimede.
Anton O. Nord, former.
Anton Tolleisen, straddler.
Kristian Rustan, arbeider.

Sande:

Johan Melby, baneformand.
Martin Gregersen, gaardbruger.
Mathias Johansen, hjulmaker.
Anton Clauisen, itenarbeider.
Severin Bjerte, jordbrugsarb.
Marinus Johansen, itenarbeider.
Olaf Mathiasien, do.
Olga Johansen.

Botne:

Eudolf Helgum, gaardbruger.
Martin Bogen, banevogter.
Berel Bergesen, adjunkt.
Konrad Kristiansen, iagararbeider.
Martin Nilsen, landhandler.
Johan Skarrebo, arbeider.

Bratsberg amt.

Sande og Næs:

Stinuli V. Dahle, gaardbruger.
Halvor Braaten, arbeider.
Hans Kullebund, do.
Torfel Moen, do.
Halvor S. Moen, gaardbruger.

Næs:

N. Hegna, gaardbruger.
Johu Holtan, iadelmaker.

Hitterdal:

John Næset, redaktionssekretær.
Halvor Steinman, arbeider.
Johannes Strandli, do.
Peder Skogen, do.
B. Varjen, fjobmand.
Olav Gotaas, arbeider.
Ebenning Holland, do.

Gjerpen:

Tollaf Siensrud, vognmand.
Edv. Oredalen, arbeider.
Yars S. Soli, gaardbruger.
Mathias Johannsen, smed.
Anders Melvad, arbeider.
Kristian Trondsen, murer.
Jorgen Nilsen, iagmejer.
Hans S. Solid, arbeider.

Solum:

Karl Antelsen, dreier.
E. Reierien, arbeider.
A. Varjen, smed.
A. Olsen Beneth, tømmermerker.
Halvor Nilsen, arbeider.
Anders Anderien, do.
Karl Staddal, arbeidsformand.
Oskar Egesten, snekker.
Sigbart Olsen, dreier.
Martinus Thoren, baatfører.
Olav Roe, iluevogter.
Ole Fjeld, fjobmand.
Thomas Vebber, arbeider.
Anton Geland, do.
Jorgen Nilsen, mekaniker.
Karl Gagen, paffer.
Halvor Nordbo, arbeider.
Kristoffer Lunde, lokomotivfører.
Karl Gjærum, arbeider.
Anders A. Gjelund, gaardbruger.
Ole Varjen Moen, møller.
Olav Gauslaa, snekker.
Nils Olsen Vold, arbeider.
Jakob Sletemo, do.

Jyrisdal:

Halvor Opjand, fogsarbeider.

Njaageiund:

Iverien, lærer.
S. Matiesen, lærer.

Nordre Trondhjems amt:

Klingen:

Helmer Windieth, bryggemand.
Martin Thørring, iagararbeider.
Anton Kolberg, tømmermand.
Albert Iverien, tømmerdeler.

Bærran:

A. M. Winbro, handelsmand.
Edolf Thuer, ifomaker.
Odnis G. Skjelstad, ifomaker.

Meraker:

Ole G. Kollan, gaardbruger.
Olav Stubban, gaardbruger.

Hans Bletervold, gaardbruger.
O. Haagenien, baneformand.
John Kveflo, fabrikarbeider.
A. Nipaas, gaardbruger.
P. Myrmo, do.
M. Anfsdal, do.

Stogn:

Paul Lymaas, gaardbruger.
Ove Storaunet, do.
Karl Vandsvik, fiser.
Marins Dybaal, gaardbruger.
Soffian Kjonstad, do.
Ingebrigt Vin, baneformand.

Nora:

John Halberg, maler.
S. Solundse, tømmermand.
G. Hammer, baatbagger.

Spardu:

J. Myrmanes, lærer.
J. Sundnes, gaardbruger.
S. Rott, tømmermand.
S. Kirtnæs, murer.
O. Warberg, banevogter.
P. M. Scheilo, gaardbruger.

Stjordalen:

Johan Dian, maler.
Arnt Mathisen, arbeider.
Ole Peterien, bliffenslager.
Edvard Mjstad, handelsmand.
Ole J. Munkhaug, arbeider.

Suaasen:

Kristen Husaas, gaardbruger.

Grong:

Konrad A. Vitgaard, reiform.

Vardalen:

Chr. Wellermo, banevogter.
Helmer Tangen, arbeider.
Aens Prestmo, gaardbruger.
Ole Halseth, ifomaker.

Nedenes amt:

Gvje:

Thorvald Umdal, iagmejer.
Severin Kohnad, grubearbeider.
Olaf Severinsen, do.
Gunder J. Rygaard, tømmerm.
Hans Heimdal, arbeider.
Gunder G. Ratteraas, tømmerm.

Hornnes:

Arnt Varien, graaistensmurer.
Telli J. Roseid, gaardbruger.
A. S. Leveen, handelsbestyrer.
Lars Bjørndal, sagmeister.
Gunder Staiaa, grubearbeider.
Salve N. Lian, sagarbeider.

Iveland:

Hans J. Winkland, tømmerm.
Ole D. Vakkén, gaardbruger.
Ole D. Risland, arbeider.
Mital Ildvig, murer.

Bestre Moland:

Gilef Lund, sliberiarbeider.
Søren H. Gauflaa, arbeider.
Johan Johansen, landhandler.
Anders Gunderjen, tømmerm.
Tellef Haavessen, sliperiarb.
Karl Jensen, skomaker.

Froland:

Anders T. Dalen, slakter.
Børre Holtebæk, tjører.
Givind Huggenhol, jernbanearb.
Krijten Bendixblads, gaardbr.
Anton Hellum, murer.
Torjus J. Gurb, byggningsmek.
Rils T. Bøllestad, jernbanearb.
G. Gunderjen Trossenm., sergent.
Ole A. Lien, gaardarbeider.

Vister og Mandals amt:

Grepstad:

Kristen Edvardien, imed.

Oddernes:

Jakob Gunnveit, skolelærer.
Bredo Gulmann, maler.
Thorfel Johansen, tømmermand.
Peder Høivold, sagmeister.
Søren Sørensen, maskinist.

Hedemarkens amt:

Nasnæs:

Aug. Embretsen, byggesjef.
Haakon Engh, arbeider og jordb.
Einer Hauge, murer.
Ludvig Sæverud, skomaker.
Wilhelm Skardsrud, husmand.
Karl Otteien, arbeider.
Arne Haug, imed.
Ole Pettersen, jordbruger.
Ole Hansen, maler.

Ole Damhaug, gaardbruger.

Ole Berggren, arbeider.

Aldor Damhaug, agem.

Emil Roffim, fuldmægtig.

Erik Olsson, lærer.

Ewald Hdnæleth, gaardbruger.

Aug. Sjøberg, arbeider.

Laurits Jaldaaen, arbeider.

Baaler:

Olaf Renberget, arbeider.

Lars Hoel, gaardbruger.

Ole A. Næssjordet, arbeider.

Herman Høgen, snekker.

J. C. Overenimuen, arbeider.

Kristian Berntsen, do.

Bernt Peterjen, do.

Ole Rønning, snekker.

M. Mellem, arbeider.

Gunder D. Lundbryvolden, arb.

Grue:

Th. Malet, snekker.

Arne Kjeldieth, snekker.

Ole Svendsen, agent.

Julius Overbye, imed.

Th. Retter, gaardbruger.

Per Rissbergjæter, do.

Th. Smidjeholen, do.

Anton Langmuren, skomaker.

Ole Sæther, skrædder.

Brandval:

Rils Næs, kirkejaner.

Lars Snipen, snekker.

Altel G. Moen, arbeider.

Emil G. Røverudsjæter, arbeider.

Hans Paulsen, baneformand.

Haivor Kjeld, arbeider.

Arne Hølgind, do.

Arthur Bergerjæter, arbeider.

Romedal:

L. L. Julith, lærer.

Engelret Hefne, gaardbruger.

Kristian D. Enggebakken, gaardbr.

Kristen Standien, do.

Bang:

D. Andreassen, gaardbruger.

Mikkel Røhr, murer.

L. A. Karstenien, gaardarbeider.

Lars Olsen Holm, arbeider.

Kristian Næs, jernbanearb.

Johannes Nøst, verkstedarb.

Ole Holmen, metaldreier.

Kristian Eugen, byggn.snekker.

Peder J. Tanglien, murer.

Lvre Rendalen:

Paul Glad, lærer.

Lvre Faldalen:

Mauritz Sorli, mekaniker.

Lilleelvedal:

D. H. Hauen, gaardbruger.

Løiten:

Karl Amundien, snekker.

Anders Lie, kjedelimed.

Einer Væstevold, arbeider.

Bernt Sørensen, do.

Nikolai Østberg, tømmermand.

Soi:

Marius Mathisen, snekker.

Søren Suverjen, baneformand.

Eberhart Grøtaen, arbeider.

Embert G. Lindberg, hnsmand.

Arne Hanger, gaardbruger.

Arne Sogaard, arbeider.

Ole Storholdt, do.

Nes, (Ballishoel):

L. Ekeberg, murer.

Karl Ringli, murer.

Kristians amt:

Jervaker:

Anton Nilsen, sagmeister.

Anton Moen, postbud.

Ole R. Sagengen, sagmeister.

Gulbrand Johansen, glasliver.

Hans Løken, maskinfører.

Julius Vakkén, imed.

Karl Hansen, fabrikarbeider.

Stavanger amt.

Søiland:

K. Øvestad, lærer.

Fredrik L. Østgaard, gaardbr.

Gudmund Næs, snekker.

D. R. Sviland, tømmermand.

Lars D. Stangeland, fabrikarb.

Andr. Sviland, møller.

Karl Sviland, teglverksarbeider.

Gjæsdal:

P. Solstad, celtfabrikant.

Anders T. Ravnidal, fabrikarb.

Madne Høiland, gaardbruger.

Søndre Bergenhus amt.

Karistad:

Gustav Halvorien, tobaksfjinder.
Nils Sletten, arbeidsformand.
Nicoline Ellertsen, jordmor.
Olaf Olsen, maler.
Hans Oliverien, losarbeider.
Olav Johannejen, imedformand.
Leonard Radsjen, imed.
Jens Ludvigien, fabriksarbeider.
Martin Roe, vaktmester.
Vendik Oliverien, sjenarbeider.
Aksel Johnien, cigariorterer.

Søndre Trondhjems amt.

Norø:

Lars J. Torres, hyttearbeider.
O. Guldal, stortingssmand.
And. O. Vangen, kirkefjener.
Iver P. Bufvold, grubearbeider.
Per J. Ossoien, maler.
Johan Kvifne, inekker.
O. Grøtaadal, stasjonsbetjent.
F. Rundsien, grubearbeider.
T. Valieth, gaardbruger.

Malen:

Eyvind L. Skaardal, gaardbr.
L. H. Kirkebat, lærer.
M. Ottnæs, stasjonsbetjent.
Olav Hoffstad, gaardbruger.
Lars H. Kirkehus, do.
Erik J. Melien, do.
Anders C. Kirkehus, do.
Peder E. Gjære, grubearbeider.
Anders Tømmervold, gaardbr.

Holtaalen:

H. O. Marten, herredsfasjerer.
O. T. Lovaas, brotammermand.
H. H. Sundt, brøarbeider.

Singsaas:

Ole H. Lundrod, gaardbruger.
Hans O. Engen, do.
O. R. Knudien, stasjonsbetjent.
Ole T. Kippe, gaardbruger.

Budalen:

Lars Brandegghaug, husmand.
Per Snardalsaas, inekker.

Støren:

Ole Vanebro, gaardbruger.
Ole Hausien, inekker.
H. Storløkken, gaardbruger.
John Gnnthilsøien, husmand.

John Hjerte, gaardbruger.

E. M. Moe, agent.
R. Whijt, telegrafist.
H. Venes, skomaker.
J. Halderaaen, do.

Sofnedalen:

John, B. Haage, gaardbruger.
John Eitenstad, skomaker.
E. O. Holte, gaardbruger.
Arnt E. Moen, do.

Horg:

Halvor Lundemo, gaardbruger.
Rolf Widdtømme, handelsmand.
Peder H. Horgmo, husmand.
Ole J. Jøfs, gaardbruger.
Iver A. Reitan, do.

Klaa:

Ole O. Fremo, arbeider.
Johan L. Persbroen, inekker.

Melhus:

Bernt Vein, stasjonsbetjent.
Gunnar Kvaal, kontorist.
Ole J. Søberg, imed.
Gustav Olsen, gaardbruger.
H. C. Kjaaløffen, forretningsf.

Buviken:

Nils M. Nilsien, inekker.
Erik J. Snefugelli, møllearb.

Strinden:

H. Hazeland, asjessor.
Marius Lovaas, fabriksarbeider.
Berntinus Hlittad, do.
Gilmar Hanien, proviantfjører.
Josephine Nilsien.
Anders Einbive, inekker.
O. Kalkbat, do.

Malvik:

Bernt Lovaas, handelsbetjent.
Andreas Olsen, arbeider.
Anton Rveberg, do.
Haagen Lovaas, do.
Aksel Sundtstrøm, do.
Johan Hjeieth, do.
Olaf Evingen, do.

Klabu:

Ole A. Halieth, handelsmand.
John A. Kervik, arbeider.
Halvor P. Dragiten, forpagter.
John T. Halden, skomaker.
Jens H. Grenitad, gaardbruger.

Borjen:

Hans J. Ruul, ekspeditor.
Sivert A. Skjel, gaardbruger.
Jens J. Heriath, do.

Orkedalen:

M. Balsnaas, arbeider.
M. Langvik, gaardbruger.
Olbud Larjen, arbeider.
Th. Knudien, gaardbruger.
Karl Sivertien, baker.
Ole Reitaas, arbeider.

Risien:

Johan Arnt Jagerdal, arbeider.

Selbu:

Ole B. Svjaas, gaardbruger.
Petter P. Hvitret, husmand.
Haldo O. Solme, ielbeier.
Olav Aulstad, lærer.

Tromsø amt.

Tromsø fjund:

Ole Hanien Oldervik, hifer.
Emil Mortenien Marilsen, do.
B. Kasperien Hendriffsvik, do.
Jens Johannejen Melvik, do.
Karolus Knutjen Storflaat, do.
Hans Bertheien Baagnaas, do.
Jens Lindrupien Hvileng, do.
J. Johansen Strømsgaard, do.

Buerne.

Krendal

Karl Boman, maskinist.
Oskar Mathien, iagarbeider.
O. H. Maurstad, lærer.
O. Th. Lovold, gaardbruger.
Halvard Hanjen, baker.
Ginar Johnien, inekkerim.
Karl Wilhelmien, inekker.
Ole Landsdærf, arbeider.
Frantz Pedersen, tobaksarb.
Bernt Andreassen, inekker.
Anton Kristianien.

Bergen.

A. Popp, lærer.
Chr. Skjstad, iangjelsbetjent.
L. O. Sæbo, skomakermeister.
Johs Johannejen, møbelsnekker.
E. Antonien, handelsborger.
J. A. Røfs-Rind, inyograf.
Chr. Amble, renovationsform.
M. Mjelde, handlende.

Herman Mikkelsen, fyrbøter.
P. Waagto, politikonitabel.
H. H. Bergesen, telegrafbød.
Marie Olsen.
Gunnar Levardien, murarb.
Johs. Stevold, bygningstømm.
Ole Amundsen, iskrædderibød.
M. Kranz, boktrykker.
S. Tjønneland, muribød.
Th. Birkeland, arbejdsformand.
H. P. Helland, murarb.
Joh. Gudmundsen, hennarbejder.
Joh. Ryland, imed.
Joh. Samuelson, isomakerib.
Olof Ingebrigtsen, maleribød.

Drammen.

Torgeir Braa, redaktør.
Ole Begen, overkonitabel.
Johan Jacobson, fabrikbestyrer.
Hans Holm, fjedelimed.
Julius Kristiansen, byggecarb.
Kristian Olsen, byggecarb.form.
Jvar Tollefsen, iskrædder.
Erik Rostien, iskrædder.
Alfred Johansen, imed.
Rikolai Enger, former.
Arni Møst, politikonitabel.
Karl O. Mathien, imed.
Karl B. Tørring, fjedelimed.
Anna Larsen.
Mathilde Krognær.
Johannes Bache, faserer.
Anders Ekeberg, brandformand.
Anton Blathmann, former.
Thomas Simonsen, murer.
Aksel Berggren, iskrædder.
Jacob Klobstad, maskinist.
Andreas Pedersen, hovelmester.
Ludvig Larsen, fabrikarbejder.

Drøbak.

P. H. Ruud.
G. M. Hansen, iskrædder.
Julius Kristoffersen, imed.
H. Gulliksen, gaardeier.
Hjalmar Aikauerud, isomaker.
Vonne Fredriksen.
Otto Fredriksen, isomaker.

Fredrikstad.

G. J. Wallstrøm, isomakermeister.
M. L. Berge, plæcearbejder.
Johan L. Johanneisen.
Oskar Andersen.
Jacob B. Randrup, malaribød.
Anna Johanneisen.
Ludvig Larsen, iskrædder.
Oskar Tobiasen, mureribød.
Hans Risen, plæcearbejder.

Gjøvik.

O. Annviken, vogntreier.
M. Amundsen, iskrædder.
M. Zoberg, iskrædder.
M. Amundsen, fondustør.
Arne Gran, forretningsfører.
T. Forseth, iskrædder.

Hamar.

G. H. Brændholen, verskedarb.
Edv. Siensrud, isomaker.
Jru Hulda Sørensen.
Rie Helland, tobakslager.
Marin Hansen, iskrædder.
O. A. Edberg, tapetserer.
Haakon O. Nørde, isomaker.
Olafr Andersen, isomakerarbejder.
Anders Riven, imed.
H. Granrud, bygmeister.
Gudbr. Kristiansen, murer.

Hammerfest.

Knutab, overlærer.
Rits Riesen, vogntreier.
Johan Røstien, iskrædder.
Ribe Jakobson, arbejder.
G. Moe, lærer.
Jakob Stangvik, arbejder.
Hans Bang, do.
Torgersen, bokbinder.
Johan Amundsen, arbejder.
Oskar Røstien, iskrædder.

Haugesund.

Ingvold Rørre, redaktør.
Carl J. Dueland, iskrædder.
Simon Blach, vogntreier.
Edvard Belde, fyrbøter.
Johannes Jørgensen, isomaker.
L. P. Høen, brandkonitabel.
Olafr Sund, handelsmand.
Oyvind Halvorsen, jernarbejder.
Mandins Holmedal, iskrædder.
Jvar Røstien, isomaker.
Jakob Røstien, ituer (læseb.).
Gustav Gulliksen, fyrbøter.
Johan Pedersen, malar.
Jens Ruan, isomakermeister.

Horten.

Karl Johan Randsen, iskrædder.
Kristian Reine, imed.
Anders Jensen, do.
Halvdan B. Haraldsen, mekanik.
Petter Loddengaard, artilleriarb.
Ludvig Lovaas, maskinib.
Hans M. Hansen, maskinarb.
Kristoffer Holten, minor.
Hans Larsen, maskinarb.

Jru Thora Holm.
Jru Karoline Kristiansen.

Honningsvåg.

G. Z. Bengsen, iskrædder.
Karl Hansen, arbejdsformand.
Jørgen Thoen, brugsarbejder.
H. D. Rjeld, bader.
Karl Bernsen, brugsarbejder.
Karl H. Dahl, do.

Hongesberg.

Johan O. Jarnæs, iskrædder.
Andreas Rugeard, vaabenarb.
Anton Amundsen, do.
H. Petersen, vogntreier.
S. Halling, brandkonitabel.
Johan H. Røraas, vaabenarb.
P. Sørensen, do.

Høpervik.

Ehr. Lundberg, baderibød.
Kr. Røien, bygningstømm.
Ehr. Lund, isomakermeister.
K. Gismervik, bygningstømm.
H. Ellingsen, bygningstømm.

Kragersø.

Karl Riesen.
Mads Røranberg.
Ehr. Røsten.

Kristiania.

P. Egede-Nissen, ingeniør.
Gustav Heiberg, advokat.
G. Ousland, forretningsfører.
L. Alsosrud, fontorib.
G. Zeppen, redaktør.
Ole O. Lian, forretningsfører.
Jvar Jørgensen, Høper.
Joh. G. Hansen, vogntreier.
Jens Teigen, hovlararbejder.
Joh. Regnell, handelsborger.
S. Jørgensen, forretningsfører.
Herman Hansen, rørlægger.
H. Røsten, iskrædder.
Mandolf Røsten, jerndreier.
P. Andersen, forretningsfører.
M. Rugeard, do.
O. T. Røsten, iskrædder.
Aug. Rørre, murer.
Th. Røsten, garver.
Ehr. Randsen, boktrykker.
Ber Røsten, lærer.
Johs. Dahl, fuldmægtig.
Jru Gunhild Røsten.
Jru Røsten Røsten.
Jru Røsten Røsten.

Fru Elise Riser.
Herm. Haugerud, vaitor.
Magn. Johnien, toldklarere.
M. Bæk, metalarbeider.
Nils Lien, arbeider.

Kristianiand 3:

Gabriel Gundersen, tømmern.
Olav Brunnvand, ineffermeier.
A. Roe, isomafer.
Aug. Holmavist, former.
Fru Kristine Gundersen.
Olaf Ertjen, postfuldmægtig.
Aug. Anderien, malermeier.
M. Mortensen, modelineffer.
C. Verielien, møbelineffer.
Thyr. Abrahamien, isomafer.
A. Thorsveit, agent.
Amund Solli, jagarbeider.
A. M. Rodland, bafar.
G. M. Solheim, isomafer.
W. Naber, ftrædter.

Kristianiand 2:

Rudolf Dahl, redaktor
Cinar Jordtald, boktrucker.
Anut Siem, handelsmand.
Olaf Gøtteberg, isomafer.
Johan Johnien, handelsbestyrer.
Leit Wang, typograf.
Jakob Gøtteberg, isomafer.
P. Kristienien, møbelineffer.
Karl Dervaaq, brandmand.

Larvik:

Oskar Anderien, tobakspinder.
Alfel Albert Arderien, do.
Karl Oskar Hallberg, malern.
Kristian Hansen, tobakspinder.
Hans Anton Dahl, fjommand.
Anton B. Abrahamien, fjommand.
Krantz Kristian Ahlquist, bestyr.
Nils Karl Hansen, replager.
August Olsen, inuer.
J. G. H. Anderien, maler.
Nils Eanien, glaspuiter.

Lervanger:

Paul Holthe, imed.
Olaf Skille, ineffer.
John Lindgaard, bokbinder.
Anton Anderien, baneformand.
Petter Eggen, trykker.

Lillehammer:

Petter Nilsen, urmafer.
Bernt Bakkellund, papirhandler.
O. Sandvold, baatfører.
Fr. Hemma, ineffer.

Thv. Thverien, maler.
B. Rinsrud, vognmand.
Lauris Anderien, kommunearb.
P. Holmen, murer.

Molde:

Rudolf Christenien, maler.
Hilmar Rormo, toldoplynsmand.

Mos:

Arne Magnusien, postassistent.
S. L. Sund, isomafer.
J. R. Schreiner, skolebestyrer.
Carl Jensen, jerndreier.
Anut Anutien, obermontør.
Jens Moum, lærer.
Hans Vossnad, telefonarbeider.
Søren Olsen, platearbeider.
Lars Pedersen, montør.
Anton Hansen, bruggearbeider.
Johannes Væien, møllearbeider.
J. Stenertien, bruggearbeider.
Julius Petersen, stibstømmern.
Anton Hansen, cellulosearb.
Hans Thorbjornrud, do.

Namsos:

G. Gerthardien, bordsorterer.
Haagen Haagenien, typograf.
J. M. Anderien, tomtearbeider.
H. Andreassen, jagmeier.
E. Myrvold, ineffer.
K. Kristianien, tomtearbeider.
J. Pedersen, ineffer.

Narvik:

Edvard Kristianien, havnebetj.
Adolf Johnien, baneformand.
Julius B. Olsen, maskinarb.
Anders Rørde, arbejdsformand.
Christian Samuelien, imed.
Christian Johnsen, fjommand.
Jach Overgaard, fontorist.
Haagen Strøm, tømmern.
Jacob Ruvaas, polintoniabel.

Persegrovd:

Lars Andersen, bafar.
Ole Wang, kenhugger.
O. Amundien.
Chr. Bjaaland, fabrikarbeider.
Hans Olsen.

Sandefjord:

Thore Hre, kommunearbeider.
Anders Raupang, platearbeider.
H. E. Gøth, vafmeier.
Hans Nafien, imed.

Sarpsborg:

Anton Andersen, ineffer.
Ludvig Enge, montør.
Julius Ræbn, vortlægger.
Karl Johnsen, formand.
Hans M. Davidien, arbeider.
Albert Andersen, bliffenflager.
Petter M. Lien, mekaniker.
Johannes Røglaas, fularbeider.
Joh. L. Anderien, fjommand.
Fru Kate Harriet Olga Hansen.
Leonard Væien, fabrikarbeider.
Konrad Ertjen, ineffer.
Oskar M. Hansen, murmeier.
Karl Wilhelmien, blufodder.
Karl B. Ertjen, arbeider.
Alfel Olsen Brumme, fularbeider.

Sien:

Halvor Rosium, ineffer.
Torje Hagajore, ftyrer.
Emil Johannesen, ftrædter.
Halvor Seriftad, arbeider.
Th. Tolleien, do.
Trond Anderien, do.
Hans Hansen, vognmand.
Karl Kristianien, kalenderfører.
Anton Holm, elektriker.

Stavanger:

Johan Gjøstein, skolebestyrer.
Johs. Møland, bafar.
Jodoli Jespersen, lærer.
M. Beretide, bestyrer.
Ole Jacobien, feteribvend.
Fru Anna Gjøstein.
Johs. Bøve, typograf.
Mathias Væien, forretningsf.
Arel Jakobien, fadelmafer.
M. Rasmussen, isomafer.
Jørgen Nee, oplynsmand.
A. Rosen, mekanikus.
Nils Sævaas, lærer.
Erik Ertjen, bokbinder.
K. Anndien, forretningsfører.
G. M. Ertjen, fetermeier.
Ludvig Staar, mekanikus.
Ivar Paulsen, hermetikarbeider.
Tobias Sandstøl, taarnvæfter.
Ar. Spiland, tømmern.
Johan Endresen, ftekeribvend.
B. Aadnes, handelsbetjent.

Stenfjær:

B. J. Adde, fonditor.
A. A. Jensen, arbeider.
Alfred Nafberg, ineffer.

T r o m s ø :

M. J. Johannesen, maskinist.
O. Johnsen, overlærer.
C. Knudsen, fisker.
Knut Løberg, verkstedarbeider.

T r o n d h j e m :

Edu. Brevig, inetter.
M. Buen, redaktør.
O. R. Ribsfog, lærer.
Bernt Schei, smed.
Karl Lunde, maskinist.
O. Rognes, forner.
E. Murjand, posthusformand.
J. M. Malberg, inetter.

L. Alstad, istrædder.
E. Sundod, inetter.
Alv. Edeslo, typograf.
M. Kalvaa, arbeider.
Seb. Peterien, bjarbeider.
Mfr. Bruaas, feiermeister.
Karl Tommeraas, platearbeider.
O. Fr. Bergmann, forner.
L. Nungstad, inportat.
Fru Augustia Råsen.
Fru Emma Nielsen.
Fru Rikarda Varian.
M. P. Sæther, utisagsbesitter.
M. Gjulstad, forretningsfører.
Joh. Alstad, brandmand.

T o n s b e r g :

Anton Aensien, kjøbmand.
Herm. A. Johnsen, brandfisker.
Ludv. Johnsen, tømmersmand.
Paul O. Løffe, fisker.
O. M. Gulbrandien, faktor.
M. E. Johnsen, platearbeider.
Johan Svendsen, hotelvert.
Fru Inga Gulbrandien.

T a n d n e s :

Tollef Kjermeitad, forner.
Ingvald Haaland, bjarbeider.
P. E. Jakobien, istrædder.

Utdrag av „Social-Demokraten“s kasseregnskap for 1910.

Indtægt:		Utgift:	
Kassiebeholdning pr. 1/1 10	8,64	Trykningsudgifter	36,660.00
Indenbys kontingent . . .	43,978.28	Papir	25,790.47
Utenbys kontingent	30,304.50	Redaktionsudgifter	24,363.93
Advertisjementer	54,451.38	Ekspeditionsudgifter	9,353.03
Løbsalg	5,562.85	Utenbys ekspedition og abon-	
Ekstraordinære indtægter .	10.00	nementsprovisjon	3,588.60
		Annonceprovisjon	1,952.69
		Budløn	12,838.60
		Porto og fragt	6,312.61
		Husleie, rengjøring og lys	2,439.77
		Altidensstrykning og bokbin-	
		derarbeide	597.10
		Telefonavgift	268.00
		Revisjon	400.00
		Diverse	502.15
		Inventar	310.95
		Skatter	521.03
		Montorrevijita	154.57
		Laanefonto	820.00
		Utestaaende hos bud	56.12
		Indsat i Arbeiderbanken . .	3,900.00
		Kassiebeholdning pr. 31/12 .	1,486.03
	<u>134,315.65</u>		<u>134,315.65</u>

Status pr. 31. december 1910.

Aktiva:		Passiva:	
Kassiebeholdning	1,486.03	Arbeidernes aktietrykkeri . .	100.00
Indest. i Arbeiderbanken . .	7,074.77	Norik telegrambureau . . .	208.34
„Bratsberg-Dem.“ 700.00		Carl E. Peterien & søn . . .	2,271.55
Partikasjen	120.00	Nsh. Hørsrud	191.67
	820.00	Formue	23,078.43
Tilgode av bud	56.12		
Inventar	2,329.62		
Narvesens kioffkompani . . .	770.00		
Advertisj.fordringer 14,721.68			
Herav usikre . . 1,997.23			
	12,724.45		
Papirbeholdning	589.00		
	<u>25,849.99</u>		<u>15,068.01</u>

Nils Høglstad.

Revideret og fundet i orden.

Joh. Regnøll. A. E. Gundersen. O. Brustad.

Det norske arbeiderpartis regnskap for 1910.

Indtægt:		Utgift:	
Kasjebeholdning fra forr. aar	41.07	Det internationale bureau,	
Partifontingent	12,928.50	fontingent og beretning . .	391.46
Salg av brochurer og bøger	1,031.11	Landsstyrets møte 10/7 . .	524.15
„Smaal. Soc. Dem.“ laan		Repræsentation Internatio-	
fra 1907	100.00	nal kongres,	1,195.83
Indtægt ved foredrag o. lign.	232.50	Arbeiderbevægelsens arkiv .	600.00
Uttat av banken	200.00	Inventarie-konto	111.95
		Husleie, lys og renhold . .	683.95
		Trykkerier	123.25
		Porto og kontorjaker . . .	430.78
		Trykning av Kringens:	
		Landsmøter	475.00
		Trykning av brochurer og	
		fangbøger	1,410.20
		Agitationen	4,368.99
		Gonninger:	
		Martha Johnsrud	1,200.00
		Ola Solberg . .	1,080.00
		Magnus Riksien .	600.00
		Vilergutarb. . .	148.00
			3,028.00
		Fagforeningernes fangforening	100.00
		Den socialdem. aftenstole . .	50.00
		Abonnement av aviser . . .	126.34
		Telefon, asfurance	106.03
		Indlæg av elektr. lys . . .	62.76
		Revision 1909	40.00
		Tilfældige utg. transfer	66.50)
		Kasjebeholdning 31/12 10 .	541.99

Nr. 14,533.18

Nr. 14,533.18

Beholdning pr. 1/1 1911:

Kasjebeholdning	541.99	
Indestaaende i bank	506.88	
+ renter 1910	37.66	
	<u>544.54</u>	1,086.53
Inventar pr. 1/1 1910	1138.83	
+ 10 pct. slitage	113.88	
	<u>1024.95</u>	
Indkjøpt i 1910	111.95	1,136.90
Beholdning av brochurer og bøger		<u>4,046.72</u>
		<u>kr. 6,270.15</u>

Desuten disponerer partiet 1097 aktier à kr. 20.00 i Arbeidernes aktietrykkeri fr. 21,940.00.

Magnus Nilsen.

Martha Johnsrud.

Revidert og funnet i orden.

B. H. Petterjen. Joh. Regnéll.

Forteegnelse over fontingentindbetalinger for 1910.

Foreninger	1. kvartal				2. kvartal				3. kvartal				4. kvartal				Fon- tingen i aaret
	Medlemmer			Beløb	Medlemmer			Beløb	Medlemmer			Beløb	Medlemmer			Beløb	
	Nr.	Nr.	Falt		Nr.	Nr.	Falt		Nr.	Nr.	Falt		Nr.	Nr.	Falt		
I Kristiania:																	
Arbeiderpartiets kvindeforbund	634		634	63.40	600		600	60.00	600		600	60.00	622		622	62.20	245.60
Abonnentsamlernes forening	2	12	14	2.00	3	8	11	1.50	3	8	11	1.50	3	8	11	1.50	6.50
Bakervendenes —		210	210	31.50		210	210	31.50		210	210	31.50		220	220	33.00	127.50
Beistillingsmandenes soc. dem. forening		25	25	3.75		25	25	3.75		25	25	3.75		30	30	4.50	15.75
Blittenslagernes —		75	75	11.25		100	100	15.00		110	110	16.50		110	110	16.50	59.25
Bokbinderens —	160	150	310	38.50	165	150	315	39.00	165	150	315	39.00	170	150	320	39.50	156.00
Bollefmednes og balsearb. —		16	16	2.40		16	16	2.40		16	16	2.40		38	38	5.70	12.90
Brolægernes —		3	3	0.45		3	3	0.45		3	3	0.45		3	3	0.45	1.80
Bryggearbejdernes —	139	139		20.85	138	138		20.70	134	134		20.10	164	164		24.60	86.25
Bugdo jern- og metalarbejderforening		80	80	12.00		80	80	12.00		80	80	12.00		80	80	12.00	48.00
Buqningssekkernes forening		75	75	11.25		75	75	11.25		105	105	15.75		105	105	15.75	54.00
Bødernes —		82	82	12.30		82	82	12.30		61	61	9.15		64	64	9.60	43.35
Den kristelige sociale —	21	22	43	5.40	21	22	43	5.40	21	22	43	5.40	21	22	43	5.40	21.60
Den socialdemokratiske forening		30	30	4.50		30	30	4.50		30	30	4.50		30	30	4.50	18.00
Den socialdemokratiske indtægtsforening		18	18	2.70		18	18	2.70		18	18	2.70		18	18	2.70	10.80
Den typografiske forening (indmeldt 1/7 10)									300	700	1000	135.00	300	700	1000	135.00	270.00
De private renovationsark. for. (indm. 1/7 10)										75	75	11.25		75	75	11.25	22.50
Dørbræder- og laagarbejdernes forening	2	75	77	11.45	2	72	74	11.00	2	68	70	10.40	2	72	74	11.00	43.85
Eksporthandlernes —	4	8	12	1.60	4	8	12	1.60	4	8	12	1.60	4	6	10	1.30	6.10
Fagforeningernes fagforening (font. fri)																	
muffforbund		40	40	6.00		40	40	6.00		40	40	6.00		40	40	6.00	24.00
Soc. dem. ungdomslag „Fremover“	10	30	40	5.50	15	15	30	3.75	15	15	30	3.75	20	20	40	5.00	18.00
Kyrstikarbejdernes forening		149	149	22.35		144	144	21.60		143	143	21.45		146	146	21.90	87.30
Maskinfabrikarbejdernes —		31	31	4.65		31	31	4.65		31	31	4.65		31	31	4.65	18.60
Glaserarbejdernes —		6	6	0.90		6	6	0.90		7	7	1.05		7	7	1.05	3.90
Handfematernes —		30	30	4.50		30	30	4.50		30	30	4.50	4	28	32	4.60	18.10
Hula mandlige arbejderforening		72	72	10.80		73	73	10.95		80	80	12.00		80	80	12.00	45.75
Hvitgarvernes forening		13	13	1.95		13	13	1.95		13	13	1.95		13	13	1.95	7.80
Høvlerearbejdernes forening	238	238		35.70	247	247		37.05	228	228		34.20	250	250		37.50	144.45
Instrumentmalerens og elektrikerens forening		180	180	27.00		170	170	25.50		160	160	24.00		160	160	24.00	100.50
Jernbrænderens forening		520	520	78.00		531	531	79.65		580	580	87.00		585	585	87.75	332.40
Kjøreforlænes forening		80	80	12.00		69	69	10.35		69	69	10.35		101	101	15.15	47.85
Kobberlagernes forening		45	45	6.75		45	45	6.75		45	45	6.75		45	45	6.75	27.00
Korfesjærernes —		48	48	7.20		50	50	7.50		50	50	7.50		49	49	7.35	29.55

Kristiania arbeiderjamfund	98	308	406	56.00	11	115	126	18.35	18	111	129	18.45	116	258	374	50.30	1431.0
— vire arbeiderjamfund	4	61	65	9.55	4	56	60	8.80	3	56	59	8.70	3	103	106	15.75	42.80
— formerforening		300	300	45.00		350	350	52.50		325	325	48.75		325	325	48.75	195.00
— havnevejens arbeiderforening		60	60	9.00		55	55	8.25		54	54	8.10		61	61	9.15	34.50
— flinker- og differforening		90	90	13.50		90	90	13.50		90	90	13.50		90	90	13.50	54.00
— komm. renholdsverksarb. forening (indm. 1/7 10)										68	68	10.20		78	78	11.70	21.90
— lagerarbeideres forening		12	12	1.80		12	12	1.80		12	12	1.80		12	12	1.80	7.20
— løstearbeideres —		160	160	24.00		160	160	24.00		159	159	23.85		159	159	23.85	95.70
— polsemateriv. —		85	85	12.75	3	72	75	11.10	3	72	75	11.10	3	72	75	11.10	46.05
— rebslagerarb. —	12	22	34	4.50	7	23	30	4.15	6	20	26	3.60	8	22	30	4.10	16.35
— stibbs- og modelstueffernes fagforening (indm. 1/7 10)										33	33	4.95		50	50	7.50	12.45
— tapetserer- og dekoratørforening		60	60	9.00		90	90	13.50		90	90	13.50		90	90	13.50	49.50
— yngre bryggearb. forening (indm. i Bryggearb. for. fra 1/10)		25	25	3.75		25	25	3.75		25	25	3.75					11.25
Kurdmakernes forening		29	29	4.35		28	28	4.20		30	30	4.50		36	36	5.40	18.45
Villeborgs arbeiderforening		23	23	3.45		48	48	7.20	1	44	45	6.70	3	50	53	7.80	25.15
Malerivendenes forening		200	200	30.00		400	400	60.00		200	200	30.00		200	200	30.00	150.00
Mekanikernes forening		600	600	90.00		600	600	90.00		600	600	90.00		600	600	90.00	360.00
Metalarbeidernes forening		180	180	27.00		180	180	27.00		180	180	27.00		180	180	27.00	108.00
Modelstueffernes —		85	85	12.75		86	86	12.90		74	74	11.10		87	87	13.05	49.80
Murararbeidernes —		160	160	24.00		190	190	28.50		190	190	28.50		190	190	28.50	109.50
Murerens Union		300	300	45.00		350	350	52.50		350	350	52.50		350	350	52.50	202.50
Modelstueffernes forening		270	270	40.50		270	270	40.50		285	285	42.75		300	300	45.00	168.75
Rudalens mandl. arbeiderforening		70	70	10.50		70	70	10.50		70	70	10.50		70	70	10.50	42.00
Oslo sociald. ungdomslag	12	19	31	4.05	20	20	40	5.00	20	20	40	5.00	25	25	50	6.25	20.30
Piano- og orgelarb. forening		70	70	10.50		70	70	10.50		70	70	10.50		86	86	12.90	44.40
Platarbeidernes —		575	575	86.25		575	575	86.25		575	575	86.25		625	625	93.75	352.50
Politiinspektørernes socialistlag		40	40	6.00		35	35	5.25		35	35	5.25		35	35	5.25	21.75
Skolelærerearbeidernes forening		140	140	21.00		140	140	21.00		140	140	21.00		140	140	21.00	84.00
Sadelmakernes —		45	45	6.75		45	45	6.75		45	45	6.75		45	45	6.75	27.00
Sagenes arbeiderjamfund		120	120	18.00		120	120	18.00		120	120	18.00		120	120	18.00	72.00
Sagenes soc. dem. ungdomslag (indm. 1/10)													4	8	12	1.60	1.60
Seilduftfabrikkens arbeiderforening		100	100	15.00		100	100	15.00		100	100	15.00	50	100	150	20.00	65.00
Skibstømmermændenes forening		65	65	9.75		65	65	9.75		65	65	9.75		70	70	10.50	39.75
Skofabrikarbeidernes —	68	240	308	42.80	68	240	308	42.80	62	285	347	48.95	79	315	394	55.15	189.70
Skofabrikarbeidernes —		20	20	3.00		20	20	3.00		20	20	3.00		20	20	3.00	12.00
Skofabrikarbeidernes —		175	175	26.25		160	160	24.00		160	160	24.00		160	160	24.00	98.25
Skure- og naglearb. —		120	120	18.00		120	120	18.00		120	120	18.00		120	120	18.00	72.00
Skredderivendenes —		180	180	27.00		180	180	27.00		180	180	27.00		180	180	27.00	108.00
Smedenes —		340	340	51.00		340	340	51.00		340	340	51.00		340	340	51.00	204.00

Oversøes 1027 7851 8878 1280.35 923 8001 8954 1292.45 1223 8727 9950 1431.35 1437 9222 10659 1527.00 5531.15

(Fortf.)

Foreninger	Antal foren. pr. 31/12 1910	1. kvartal				2. kvartal				3. kvartal				4. kvartal				Sten- tingent i aaret	
		Medlemmer			Beløb	Medlemmer			Beløb	Medlemmer			Beløb	Medlemmer			Beløb		
		Kv.	M.	Juli		Kv.	M.	Juli		Kv.	M.	Juli		Kv.	M.	Juli			
Overført		1027	7851	8878	1280.35	923	8001	8954	1292.45	1223	8727	9950	1431.35	1437	9222	10659	1527.00	5531.15	
Soc. arv.gruppe „Martus Thane“ . . .			50	50	7.50		50	50	7.50	10	40	50	7.00	10	40	50	7.00	29.00	
Sozialisten-klub „Fremad“			20	20	3.00		20	20	3.00		20	20	3.00		20	20	3.00	12.00	
Spiserarbejdernes forening			72	72	10.80		72	72	10.80		75	75	11.25		80	80	12.00	44.85	
Sporvejsbetjentenes sociald. forening .			15	15	2.25		15	15	2.25		15	15	2.25		15	15	2.25	9.00	
Sporvognsreparatørernes —			67	67	10.05		66	66	9.90		67	67	10.05		70	70	10.50	40.50	
Stenhuggerne —			42	42	6.30		42	42	6.30		44	44	6.60		40	40	6.00	25.20	
Stens-, jord- og cementarbejdernes —			120	120	18.00		120	120	18.00		150	150	22.50		150	150	22.50	81.00	
Støperiarbejdernes —			96	96	14.40		95	95	14.25		102	102	15.30		138	138	20.70	64.65	
Sulferarbejdernes —		40	35	75	9.25	40	35	75	9.25	35	35	70	8.75	35	35	70	8.75	36.00	
Telefonarbejdernes —			110	110	16.50		110	110	16.50		110	110	16.50		110	110	16.50	66.00	
Tobaksarbejdernes —		23	90	113	15.80	21	95	116	16.35	26	112	138	19.40	234	182	416	50.70	102.25	
Trædeeriernes fagforening			10	10	1.50		10	10	1.50		10	10	1.50		10	10	1.50	6.00	
Tømrernes forening			300	300	45.00		300	300	45.00		300	300	45.00		300	300	45.00	180.00	
Trykgrafernes sociald. klub (opløst) . .			50	50	7.50		50	50	7.50									15.00	
Veiværnets arbejderforening			1	80	81	12.10		69	69	10.35		67	67	10.05		62	62	9.30	41.80
Væien bomuldsj. og væveris arb. foren.			48	32	80	9.60	48	32	80	9.60	50	30	80	9.50	50	30	80	9.50	38.20
Ølbruggeriarbejdernes forening			71	272	343	47.90	70	237	307	42.55	81	262	343	47.40	67	270	337	47.20	185.05
Tilfammen		1210	9312	10522	1517.80	1102	9419	10531	1523.05	1425	10166	11591	1667.40	1833	10774	12007	1799.40	6507.65	
Utenfor Kristiania:																			
Kalefjords arbeiderparti	8		150	150	15.00		150	150	15.00		150	150	15.00		150	150	15.00	60.00	
Mershus amts arbeiderparti	43	180	935	1115	102.50	180	935	1115	102.50	180	935	1115	102.50	180	935	1115	102.50	410.00	
Bergens arbeiderparti	35	47	1222	1269	124.55	35	1246	1281	126.35	35	1228	1263	124.55	36	1190	1226	120.80	496.25	
Vosses socialdemokratiske forening . . .	1		20	20	2.00		20	20	2.00		20	20	2.00		20	20	2.00	8.00	
Bratsberg amts arbeiderparti	36	100	700	800	75.00	100	700	800	75.00	50	700	750	72.50	50	800	850	82.50	305.00	
Bufterud —	51	98	1324	1422	137.30	53	1367	1420	139.35	153	1505	1658	158.15	158	1429	1587	150.80	585.60	
Drammens arbeiderparti	24	100	750	850	80.00	100	750	850	80.00	100	800	900	85.00	70	875	945	91.00	336.00	
Drøbak arb. og fiskeforening	1	9	39	48	4.35	9	39	48	4.35	9	39	48	4.35	9	39	48	4.35	17.40	
Fredrikshalds arbeiderparti	5	20	54	74	6.40	20	54	74	6.40	20	54	74	6.40	20	54	74	6.40	25.60	
Fredrikstad arb. parti	17	61	484	545	51.45	61	483	544	51.35	68	475	543	50.90	65	487	552	51.95	205.65	
Gjøvik socialdemokratiske forening . . .	1		25	25	2.50		25	25	2.50		25	25	2.50		25	25	2.50	10.00	
Grug arbeiderforening	1		25	25	2.50		25	25	2.50		15	15	1.50		15	15	1.50	8.00	

Hamar arbeiderparti	6	49	220	269	24.45	44	222	266	24.40	44	222	266	24.40	36	222	258	24.00	97.25
Hammerfest arb.- og fiskefor. (indm. 1/7)	1										200	200	20.00		200	200	20.00	40.00
Hangelunds arbeiderparti (indm. 1/4)	15					33	197	230	21.35	27	222	249	23.55	28	237	265	25.10	70.00
Hedemarkens amts arbeiderparti	36	25	974	999	98.65	43	923	966	94.45	35	770	805	78.75	26	1086	1112	109.90	381.75
Horten arbeiderforening	1		119	119	11.90		108	108	10.80		118	118	11.80	21	115	136	12.55	47.05
Høgeland socialdem. forening	1		24	24	2.40		24	24	2.40		24	24	2.40		24	24	2.40	9.60
Hønefoss — (indm. 1/4)	1						50	50	5.00	22	50	72	6.10	26	50	76	6.30	17.40
Indtrøndelagens arbeiderparti	20	20	390	410	40.00	20	370	390	38.00	20	360	380	37.00	20	360	380	37.00	152.00
Jarlsfjord folkeforening	1	2	21	23	2.20	2	21	23	2.20	2	21	23	2.20	2	21	23	2.20	8.80
Jevnaker arbeiderforening	1	6	18	24	2.10	6	18	24	2.10	23	35	58	4.65	39	43	82	6.25	15.10
Kirkenes lœdem. forening	1	1	7	8	0.75	1	5	6	0.55	1	4	5	0.45	1	4	5	0.45	2.20
Kongsberg arbeiderparti	1	3	34	37	3.55	3	34	37	3.55	2	32	34	3.30	2	38	40	3.90	14.30
Kristianland —	15	37	339	376	35.75	39	370	409	38.95	40	406	446	42.60	40	411	451	43.10	160.40
Kristianlund —	10	27	163	190	17.65	26	155	181	16.80	13	156	169	16.25					50.70
Larvik —	1	61	60	121	9.05	61	60	121	9.05	61	60	121	9.05	61	60	121	9.05	36.20
Lillehammer socialdem. forening	1	8	65	73	6.90	8	60	68	6.40	10	70	80	7.50	10	70	80	7.50	28.30
Molde socialdem. forening	1		22	22	2.20													2.20
Moss arbeiderparti	7		200	200	20.00		250	250	25.00		250	250	25.00		250	250	25.00	95.00
Randalsens socialdem. fredsparti	3	33	132	165	14.85	38	130	168	14.90	37	145	182	16.35	40	136	176	15.60	61.70
Rarvik arbeiderparti	9	46	216	262	23.90	45	215	260	23.75	49	216	265	24.05	50	195	245	22.00	93.70
Redenes amts arbeiderparti	14		232	232	23.20		182	182	18.20		230	230	23.00		260	260	26.00	90.40
Rødre Helgelands fredsparti	2	4	109	113	11.10	4	109	113	11.10		55	55	5.50		55	55	5.50	33.20
Oddernes fredsorganisasjon	4		70	70	7.00		70	70	7.00		70	70	7.00		70	70	7.00	28.00
Sandefjord og Sandeherred arbeiderparti	5		194	194	19.40		182	182	18.20		209	209	20.90		225	225	22.50	81.00
Sarpsborg arbeiderparti	15	18	500	518	50.90	18	500	518	50.90	18	500	518	50.90	18	500	518	50.90	203.60
Sfoger freds arbeiderparti	9	54	268	322	29.50	47	199	246	22.25	31	196	227	21.15	44	325	369	34.70	107.60
Smaaløenes amts arbeiderparti	19	160	647	807	72.70	175	662	837	74.95	175	662	837	74.95	175	662	837	74.95	297.55
Stavanger —	5	25	141	166	15.35	28	150	178	16.40	35	182	217	19.95	37	238	275	25.65	77.35
Stavanger arbeiderparti	35	139	981	1120	105.05	139	1011	1150	108.05	141	1078	1219	114.85	236	1245	1481	136.30	464.25
Sæterdalens fredsparti	5		99	99	9.90		81	81	8.10		156	156	15.60		138	138	13.80	47.40
Søndre Bergenhus amtsparti	7	50	150	200	17.50	50	150	200	17.50	50	150	200	17.50	50	150	200	17.50	70.00
Søndre Helgeland fredsparti	3	9	64	73	6.85	9	62	71	6.65	4	34	38	3.60	4	34	38	3.60	20.70
Søndre Salten —	17	37	489	526	50.75	33	460	493	47.65	30	609	639	62.40	36	718	754	73.60	234.40
Tromsøens arbeiderforening	1		30	30	3.00		30	30	3.00		30	30	3.00		30	30	3.00	12.00
Tromsø socialdem. forening	1		36	36	3.60		36	36	3.60		36	36	3.60		36	36	3.60	14.40
Trondhjems arbeiderparti	51	126	2017	2143	208.00	126	2028	2154	209.10	133	2044	2177	211.05	130	2067	2197	213.20	841.35
Tonsberg arbeiderparti	11	29	227	256	24.15	25	233	258	24.55	58	262	320	29.10	54	278	332	30.50	108.30
Utrøndelagens arbeiderparti	49	255	1410	1665	153.75	242	1368	1610	148.90	230	1310	1540	142.50	252	1585	1837	171.10	616.25
Vardo arbeider- og fiskeforening	1	10	74	84	7.90	10	77	87	8.20	11	75	86	8.05	11	75	86	8.05	32.20
Vennesla socialdem. forening (ekskludert)	0	6	34	40	3.70	6	34	40	3.70									7.40
Vesteraalens fredsparti (indm. 20/8)	2										50	50	5.00		50	50	5.00	10.00

Til sammen 611 1855 16504 18359 1743.15 1839 16630 18469 1754.95 1917 17245 19162 1820.35 2037 18222 20319 1930.05 7248.50

